

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

**“Η συμπεριφορά των χρηστών της κεντρικής βιβλιοθήκης του
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Δεξιότητες και τεχνικές
κατά την αναζήτηση πληροφοριών σε ηλεκτρονικό περιβάλλον”**

Πτυχιακή εργασία
του Άγγελου Καδόπουλου
και της Ελένης Καλαντζή

Υπό την εποπτεία του
Γεώργιου Χριστοδούλου

Θεσσαλονίκη
Ιούνιος 2014

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	2
Εισαγωγή.....	4
1. Ορισμοί - Θεωρητικό πλαίσιο.....	5
1.1 Ο ρόλος της σύγχρονης βιβλιοθήκης.....	5
1.2 Πληροφοριακή συμπεριφορά.....	7
1.3 Πληροφοριακές και Ψηφιακές δεξιότητες.....	8
1.3.1 Πληροφοριακές δεξιότητες.....	8
1.3.2 Ψηφιακές δεξιότητες.....	9
2. Προγενέστερη ερευνητική δραστηριότητα.....	11
2.1 Έρευνες χρηστών ιστορική αναδρομή.....	11
2.2 Έρευνες χρηστών στην Ελλάδα.....	12
2.3 Έρευνες χρηστών παγκοσμίως.....	16
3. Μεθοδολογία της έρευνας.....	20
3.1 Διατύπωση σκοπού της έρευνας.....	20
3.2 Κατάρτιση σχεδίου έρευνας.....	21
3.3 Επιλογή τρόπου συλλογής πληροφοριών.....	21
3.4 Ορισμός πληθυσμού.....	23
3.5 Τύπος ερωτήσεων και κλίμακες μέτρησης.....	24
3.6 Περιεχόμενο και μορφή ερωτηματολογίου.....	26
3.7 Μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων.....	37
4. Τα ευρήματα της έρευνας.....	38

4.1 Αποτελέσματα δημογραφικών ερωτήσεων.....	38
4.2 Αποτελέσματα ερωτήσεων σχέσης χρήστη-διαδικτύου	42
4.3 Αποτελέσματα ερωτήσεων σχέσης χρήστη-βιβλιοθήκης και ηλ. υπηρεσιών.....	45
4.4 Αποτελέσματα ερωτήσεων στρατηγικών αναζήτησής	48
4.5 Συσχετίσεις μεταβλητών	55
4.5.1 Συσχετίσεις μεταβλητών με βάση το φύλλο του χρήστη.....	56
4.5.2 Συσχετίσεις μεταβλητών με βάση την ηλικία του χρήστη.....	68
4.5.3 Συσχετίσεις μεταβλητών με βάση το τμήμα σπουδών.....	75
5. Συμπεράσματα	99
Βιβλιογραφία.....	101
Παραρτήματα	105

Εισαγωγή

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν πτυχιακής εργασίας, από σπουδαστές του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων πληροφόρησης στη σχολή Διοίκησης και Οικονομίας του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Η εργασία αυτή δημιουργήθηκε από την Ελένη Καλαντζή και από τον Άγγελο Καδόπουλο, υπό την εποπτεία του καθηγητή εφαρμογών Γεώργιου Χριστοδούλου.

Το θέμα που πραγματεύεται η εργασία, είναι η στάση και η συμπεριφορά των χρηστών των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών σε σχέση με το διαδίκτυο και την ηλεκτρονική μορφή πληροφόρησης (τις ηλεκτρονικές δηλαδή υπηρεσίες που παρέχει η βιβλιοθήκη).

Στο πρώτο Κεφάλαιο , είναι εισαγωγικό στο θέμα με αναφορές στην βιβλιοθήκη του σήμερα και τις νέες συνθήκες πληροφόρησης. Και περιέχει κάποιους σημαντικούς ορισμούς, στους οποίους το θέμα εντάσσεται γενικότερα.

Το δεύτερο Κεφάλαιο ασχολείται με τις έρευνες χρηστών. Αρχικά κάποια εισαγωγικά και ιστορικά γεγονότα για τις έρευνες που διεξάγονται στο χώρο της βιβλιοθήκης. Στη συνέχεια γίνονται αναφορές των σημαντικότερων και αξιοσημείωτων στοιχείων από άλλες έρευνες βιβλιοθηκών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων που διεξήχθησαν κατά την τελευταία δεκαετία σε όλο τον κόσμο, που μελετήθηκαν.

Το 3^ο Κεφάλαιο ονομάζεται Μεθοδολογία της έρευνας και παρουσιάζει αναλυτικά όλα τα στάδια της διαδικασίας που ακολουθήθηκε . Όπως διατύπωση σκοπού της έρευνας, επιλογή της μεθόδου συλλογής δεδομένων, ορισμός πληθυσμού.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται περιγραφικά τα στατιστικά αποτελέσματα της έρευνας, με τη χρήση του προγράμματος SPSS (πρόγραμμα στατιστικής ανάλυσης), τα δεδομένα που συλλέχθηκαν. Με τους πίνακες, τα διαγράμματα και τις κατάλληλες επεξηγήσεις, επεξήγησης των ευρημάτων της έρευνας.

Το 5^ο και τελευταίο Κεφάλαιο της μελέτης αυτής αποτελείται από τα γενικότερα συμπεράσματα και θεωρήσεις που προκύπτουν από την αναλυτική εξέταση των αποτελεσμάτων

Τέλος, πέραν της βιβλιογραφίας, παρατίθενται και δυο παραρτήματα το Α και Β. Το παράρτημα (Α) είναι η μορφή του ερωτηματολογίου, το οποίο σχεδιάστηκε και απαντήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας. Και το (Β) που παρουσιάζει

αναλυτικά τα 40 τμήματα των δεκατριών σχολών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

1. Ορισμοί - Θεωρητικό πλαίσιο

1.1 Ο ρόλος της σύγχρονης βιβλιοθήκης

Οι βιβλιοθήκες ανέκαθεν ήταν χώρος συγκέντρωσης, οργάνωσης και διαχείρισης της καταγεγραμμένης γνώσης και πληροφοριών (Τσιμπόγλου, 2004).

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι ταχύτατες εξελίξεις στην τεχνολογία, δεν έχουν αφήσει κανένα κομμάτι της κοινωνίας ανεπηρέαστο, έτσι και η μορφή της βιβλιοθήκης δεν είναι η ίδια με αυτή που είχε τα προηγούμενα χρόνια. Η σημαντικότερη αλλαγή που έγινε στις βιβλιοθήκες είναι η εισαγωγή των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης σε αυτές και η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών τους υπηρεσιών. Ηλεκτρονικές πηγές (Ανδρέου, 2002) ονομάζουμε τις πηγές εκείνες που παρέχουν πληροφόρηση σε ηλεκτρονική ή ψηφιακή μορφή και που μπορούν να ανακτηθούν μόνο μέσω Η/Υ.

Σήμερα οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες (Τσιμπόγλου, 2004), χαρακτηρίζονται ως ηλεκτρονικές, ψηφιακές, υβριδικές καθώς συνδυάζουν την διαχείριση του υλικού που βρίσκεται σε δύο διαφορετικές μορφές υλικού.

Την παραδοσιακή μορφή στην οποία ανήκουν: τα έντυπα τεκμήρια, οπτικοακουστικό υλικό.

Και την ψηφιακή μορφή, η οποία μπορεί να είναι εγκατεστημένη στο χώρο της βιβλιοθήκης ή σε περίπτωση που βρίσκεται σε κάποια απομακρυσμένη πηγή, η ανάκτηση κατορθώνεται με τον παγκόσμιο ιστό (web)

Ο όρος ηλεκτρονική βιβλιοθήκη όπως και μερικοί άλλοι όροι όπως ψηφιακή βιβλιοθήκη, νοητή βιβλιοθήκη, δικτυωμένη βιβλιοθήκη, βιβλιοθήκη χωρίς όρια και μερικές φορές υβριδική βιβλιοθήκη, χρησιμοποιούνται συχνά για να περιγράψουν την εξέλιξη της τεχνολογίας στον τομέα της πληροφόρησης και της επικοινωνίας στις βιβλιοθήκες (Tedd, 1999).

Τώρα, οι σύγχρονες αυτές μορφές της πληροφορίας και της μορφής της πληροφόρησης, επιφέρουν κάποιες αλλαγές στο ρόλο της βιβλιοθήκης και των βιβλιοθηκονόμων.

Σύμφωνα με τον Τσιμπόγλου (2004) οι επιπτώσεις που επιφέρουν οι νέες αυτές συνθήκες πληροφόρησης εκτιμούνται σε τέσσερις βασικούς άξονες:

Οργάνωση ενδο-ιδρυματικής γνώσης και Συνεργασία έναντι αυτάρκειας,

Οι βιβλιοθήκες πλέον λειτουργούν σε πλαίσια συνεργασίες με άλλα ιδρύματα.

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες σήμερα πέραν του διαδασνεισμού και της δημιουργίας συλλογικών καταλόγων, συνεργάζονται, δίνοντας είτε δίνοντας πρόσβαση η μια στην άλλη είτε σε ψηφιακό υλικό της ίδιας της συλλογής τους με τη μορφή κοινοπραξιών π.χ. Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-Link). Είτε “μοιράζονται” την πρόσβαση σε πηγές που απαιτούν συνδρομή για την επίτευξη επιμερισμού κόστους.

Πρόσβαση έναντι πρόσκτησης

Η σημερινή μορφή που έχει πάρει βιβλιοθήκη, ο ρυθμός που αυξάνεται ο όγκος των πληροφοριών που εξασφαλίζεται η πρόσβαση τους σε αυτά, είναι ταχύτερος από τον ρυθμό με τον οποίο προσκτούνται τεκμήρια σε έντυπη μορφή. Οι νέες αυτές συνθήκες αυτές απαιτήση ιδιαίτερων δεξιοτήτων από την πλευρά του χρήστη, για την ορθή χρήση και αξιοποίηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών

Παροχή πληροφοριακής παιδείας,

Στη νέα αυτή μορφή της βιβλιοθήκης η υποστήριξη των χρηστών δεν περιορίζεται στην βοήθεια για την απόκτηση της πληροφορίας που χρειάζονται, αλλά πλέον πρέπει να παρέχει κάποια εκπαίδευση στο χρήστη, την πληροφοριακή παιδεία.

Ο ορισμός του όρου της πληροφορικής παιδείας που εντοπίζεται συχνότερα στην βιβλιογραφία είναι αυτός της ALA το 1989 (American Library Association). Σύμφωνα με την διατύπωση του ορισμού αυτού, ένα πληροφοριακά εγγράμματο άτομο: είναι σε θέση να αναγνωρίσει την ανάγκη για κάποια πληροφορία, έχει την ικανότητα να εντοπίσει, να αποτιμήσει και να αξιοποιήσει επιτυχώς την απαιτούμενη πληροφορία. Ο όρος “information literacy” ο οποίος δεν συναντάται σε τομείς εκτός της Βιβλιοθηκονομίας και επιστήμης της Πληροφόρησης αφορά τις ικανότητες και τις δεξιότητες διαχείρισης των πληροφοριών. Κάτι το οποίο στον τομέα της εκπαίδευσης καλείται ως κριτική σκέψη, ο χώρος της βιβλιοθήκης τον μεταφράζει ως πληροφοριακή παιδεία.

Σύμφωνα με τον Ανδρέου (2005) επίσης, μια βιβλιοθήκη για να μπορέσει να παρέχει τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, στους χρήστες της αποτελεσματικά, θα πρέπει:

Να αποκτήσει τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που είναι οι καταλληλότερες για τις ανάγκες των χρηστών της, (προσκτήσεις ή συνδρομές σε συλλογές).

Να αποκτήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πρόσβαση που χρειάζεται για την αξιοποίηση των πηγών αυτών(παροχή Η/Υ, πρόσβαση στο διαδίκτυο).

Να προσφέρει στους χρήστες της εκπαίδευση και κατάλληλες οδηγίες για να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις πηγές αυτές(σεμινάρια πληροφοριακού γραμματισμού, έντυπες οδηγίες, online υποστήριξη).

Και τέλος να αξιολογεί σε τακτά χρονικά διαστήματα, τόσο τη συμπεριφορά των χρηστών της σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιών της και σχετικά με την εκπαίδευση που παρέχει (ερωτηματολόγια, προγράμματα ηλεκτρονικής συλλογής δεδομένων)

1.2 Πληροφοριακή συμπεριφορά

Η αναζήτηση πληροφοριών είναι μία σύνθετη διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει την αλληλεπίδραση μεταξύ χρήστη της πληροφοριακής ανάγκης και των πηγών πληροφόρησης (Seiden, 1997). Η διαμεσολάβηση των ηλεκτρονικών μέσων (συσκευών όπως Η/Υ, οι ιδιαιτερότητες της επιστημονικής δημοσίευσης και η συνεχή αύξηση του αριθμού των πηγών που αυξάνεται συνεχώς στο χώρο της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης, δημιουργούν νέες απαιτήσεις και ικανότητες από την πλευρά του χρήστη.

Η πληροφοριακή συμπεριφορά είναι ο γενικότερος τρόπος που αντιλαμβάνεται και αξιοποιεί ένα άτομο κάποια πληροφορία

Κατά το Wilson (2000) στο Human Information Behavior, ορίζει την έννοια της πληροφοριακής συμπεριφοράς και τη διαχωρίζει σε 4 είδη.

Ο όρος **πληροφοριακή συμπεριφορά (Information Behavior)** είναι η γενικότερη στάση και σχέση του με την πληροφόρηση ενεργητική ή παθητική και αφορά έως και την πιο απλή μορφή πληροφόρησης όπως π.χ. την παρακολούθηση προγράμματος τηλεόρασης.

Ο όρος **συμπεριφορά αναζήτησης πληροφοριών (Information Seeking Behavior)** αφορά την σκόπιμη αναζήτηση πληροφοριών, που αφορά την εκπλήρωση

κάποιου στόχου. Κατά τη διάρκεια της αναζήτησης αυτής, το άτομο αλληλεπιδρά, είτε με κάποια χειροκίνητη μορφή πληροφόρησης (εφημερίδα, βιβλιοθήκη), είτε με κάποιους ηλεκτρονικής μορφής πληροφόρηση.

Η συμπεριφορά «ψαξίματος» πληροφοριών (*Information Searching Behavior*) σχετίζεται με την αλληλεπίδραση που έχει ο χρήστης με το σύστημα.

Αλληλεπίδραση είτε στο επίπεδο μηχανής – ανθρώπου (χρήση Η/Υ , πλοήγηση) , αλλά και σε επίπεδο πνευματικό, όπως οι στρατηγικές αναζήτησης που ακολουθούνται ή τα κριτήρια επιλογής κάποιου τεκμηρίου(για πληροφόρηση).

Και η συμπεριφορά χρήσης της πληροφορίας (*Information Use Behavior*) που αφορούν την αξιοποίηση των πληροφοριών. Την ενσωμάτωση της νέας με την προϋπάρχουσα γνώση, και την ορθή και παράλληλα νόμιμη διατύπωση της.

1.3 Πληροφοριακές και Ψηφιακές δεξιότητες

Τις ικανότητες που απαιτούνται για την διαχείριση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης μπορούμε να τις χωρίσουμε σε 2 κατηγορίες. Η πρώτη έχει να κάνει περισσότερο με την πληροφοριακή συμπεριφορά και την ικανότητα στην αναζήτηση και διαχείριση της πληροφορίας. Και 2^η κατηγορία οι ψηφιακές δεξιότητες που έχουν να κάνουν με την χρήση του Η/Υ. Τις την εξοικείωση, τις γνώσεις αλλά και την αναζήτηση στο περιβάλλον του διαδικτύου.

1.3.1 Πληροφοριακές δεξιότητες

Πληροφοριακές δεξιότητες στην εκπαίδευση

Η εκπαίδευση των πληροφοριακών δεξιοτήτων διδάσκεται σε χαμηλές βαθμίδες της εκπαίδευσης στο εξωτερικό (Spitzer, Eisenberg, & Lowe, 1998) με ένα πετυχημένο μοντέλο γνωστό ως «The Big Six» που ορίζει τα εξής στάδια στην ανάθεση εργασιών του μαθητή:

- Προσδιορισμός εργασίας – στόχου (task definition)
- Στρατηγικές αναζήτησης πληροφοριών (information seeking strategies)
- Εντοπισμός και πρόσβαση (location and access)
- Χρήση της πληροφορίας (information use)
- Σύνθεση (synthesis)

-Αξιολόγηση (evaluation)

Πληροφοριακές δεξιότητες στην ανώτατη εκπαίδευση

Στην ανώτατη εκπαίδευση , οι δεξιότητες που καθιστούν πληροφοριακά ένα πεπαιδευμένο άτομο , τον καθιστούν ικανό να (ACRL, 2000):

-Να προσδιορίζει την έκταση της απαιτούμενης πληροφορίας

-Να έχει πρόσβαση στην πληροφορία

-Να αξιολογεί την πληροφορία και τις πηγές που αντλεί την πληροφορία αυτή με κριτική σκέψη

-Να ενσωματώνει την επιλεγμένη πληροφόρηση στη γνωστική βάση κάποιου

-Να αξιοποιήσει την πληροφορία αποτελεσματικά για τον απαιτούμενο σκοπό

Και τέλος να κατανοεί τα οικονομικά, νομικά και κοινωνικά θέματα που περιβάλλουν τη χρήση

της πληροφόρησης και έχει πρόσβαση και χρησιμοποιεί την πληροφόρηση ηθικά και νόμιμα.

1.3.2 Ψηφιακές δεξιότητες

Οι δεξιότητες αυτές στην έκθεση «Learning to Bridge the Digital Divide» του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας

και Αναπτύξεως (OECD, 2000) ορίζονται ως *οι ικανότητες που πρέπει να έχει ένα άτομο να αναζητά και να ανταλλάσει πληροφορίες χρησιμοποιώντας τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και να είναι σε θέση να επιλέγει, ταξινομεί και να αξιολογεί τις πληροφορίες στις οποίες έχει πρόσβαση.*

Στη διατύπωση των Van Deursen & Van Dijk (2009) για τις ψηφιακές δεξιότητες που απαιτούνται, γίνεται ο εξής διαχωρισμός των δεξιοτήτων σε:

Λειτουργικές δεξιότητες (Operational Internet skills): Οι απαραίτητες δεξιότητες για τη χρήση του υπολογιστή όπως η αποθήκευση αρχείων, άνοιγμα ιστοσελίδων με την εισαγωγή URL.

Ικανότητες Πλοήγησης (Formal Internet skills): Πρόκειται για την ικανότητα του χρήστη να πλοηγείται στο διαδίκτυο , με άνεση, χωρίς να αποπροσανατολίζεται. Να

είναι ικανός να περιηγηθεί , να έχει την αίσθηση του χώρου σε ένα περιβάλλον (μενού, συνδέσμους).

Πληροφοριακές δεξιότητες (Information Internet skills): Σύμφωνα με την ALA ένα πληροφοριακά εγγράμματο άτομο είναι ικανό να αναγνωρίζει ποια πληροφορία χρειάζεται και είναι σε θέση να την εντοπίζει, να την αξιολογεί και να τη χρησιμοποιεί σωστά.

Στρατηγικές δεξιότητες αναζήτησης (Strategic Internet skills): Πρόκειται για το σκοπό της χρήσης του διαδικτύου, δηλαδή το είδος, την ποιότητα των πληροφοριών που ο χρήστης αναζητά και τα βήματα τα οποία πραγματοποιεί για την επίτευξή του.

2. Προγενέστερη ερευνητική δραστηριότητα

2.1 Έρευνες χρηστών ιστορική αναδρομή

Οι έρευνες χρηστών πρωτοεμφανίζονται το 1948 όπου στο Συνέδριο Επιστημονικής Πληροφόρησης παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των 2 πρώτων ερευνών που πραγματοποιούνται. (Σιάτρη, 1997). Οι έρευνες αυτές σχετίζονται περισσότερο με την παρεχόμενη πληροφορία, και τη χρήση της. Τι οδήγησε στην επιλογή της πληροφορίας, για ποιο σκοπό και με ποιο τρόπο θα αξιοποιηθεί.

Γενικότερα, οι πρώτες έρευνες στο χώρο, πραγματοποιήθηκαν σε τομείς θετικών και εφαρμοσμένων επιστημών. Και αυτό λόγω της ανεπτυγμένης εκδοτικής δραστηριότητας, που επιφέρει μεγαλύτερες ανάγκες για δημιουργία βιβλιογραφικών εργαλείων (ευρετήρια, επιτομές, βιβλιογραφία).

Τη δεκαετία του 60 παρατηρείται μεγάλη αύξηση των ερευνών στον τομέα, πιο συγκεκριμένα η Αμερικάνικη έκδοση Ψυχολογίας το 1963 με έρευνα σε ψυχολόγους, εισάγει νέα θεωρητικά πλαίσια και αρχές της ψυχολογίας που αργότερα θα υιοθετηθούν από τους βιβλιοθηκονόμους. Τη δεκαετία αυτή επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι ιδρύεται το Κέντρο Μελετών για την Έρευνα Χρηστών (Center for Research on user Studies, CRUS) στο πανεπιστήμιο του Sheffield.

Τη δεκαετία του 1970 κάνουν την εμφάνιση τους οι έρευνες, που αφορούν συγκεκριμένα συστήματα πληροφόρησης και εστιάζουν στη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητά τους.

Τη δεκαετία του 80, παρατηρείται η εισαγωγή της μεθοδολογίας των κοινωνικών ερευνών στις έρευνες χρηστών. Οι ποιοτικές μέθοδοι πλέον χρησιμοποιούνται στις έρευνες αυτές. Αξιοσημείωτο αυτή τη περίοδο το συμπόσιο που πραγματοποιήθηκε με συμμετοχή ερευνητών κοινωνικών επιστημών και επιστήμης της πληροφόρησης. Η αυξανόμενη επίσης, εκείνη την περίοδο, χρήση της τεχνολογίας, δίνει το στίγμα της στις έρευνες που πλέον μελετούν τις ανάγκες των χρηστών σχετικά με τη χρήση κάποιου λογισμικού, κάποια βάση δεδομένων κ.α. (Σιάτρη, 1997)

Τη δεκαετία του 1990, με την ραγδαία πλέον εξέλιξη της τεχνολογίας, οι έρευνες διαφοροποιούνται, με τις νέες αυτές συνθήκες πληροφόρησης. Οι μελέτες από εκεί και έπειτα επικεντρώνονται στην συμπεριφορά και στις ανάγκες των χρηστών

όπως διαμορφώνονται πλέον στο ηλεκτρονικό αυτό καθεστώς που υιοθετείται από την βιβλιοθήκη. Η στάση του χρήστη παίζει σημαντικό ρόλο πλέον στη δημιουργία των περιβαλλόντων αυτών, καθώς σχεδιάζονται με σκοπό να είναι κατανοητές και εύχρηστες από αυτόν

Σήμερα στο χώρο των βιβλιοθηκών, αντικείμενο έρευνας αποτελούν οι συνθήκες πληροφόρησης. Πιο συγκεκριμένα μελετούνται κάποια στοιχεία που αφορούν την παρεχόμενη πληροφορία, τον χρήστη και την συμπεριφορά του. Τα στοιχεία αυτά είναι (Tenopir, 2003): οι προτιμήσεις και οι ανάγκες των χρηστών, οι μέθοδοι που κάνουν αναζητήσεις, η χρήση της πληροφορίας και οι εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν την αλληλεπίδραση του (χρήστη) με το σύστημα.

2.2 Έρευνες χρηστών στην Ελλάδα

Ξεκινώντας ημερολογιακά, στην έρευνα που παρουσιάστηκε στο 11^ο Πανελλήνιο συνέδριο ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, καθοριστικό ρόλο, ο οποίος διαμορφώνει τη στάση των φοιτητών απέναντι στους Η/Υ (φαίνεται να παίζει) το φύλλο και η προγενέστερη εμπειρία με τους Η/Υ (Παντούλη & Νιξαργλίδου, 2002)

Η έρευνα αυτή μελετούσε και περαιτέρω στοιχεία του χρήστη που σχετίζονται με κοινωνικούς παράγοντες που εμπίπτουν. Με ερωτήσεις όπως καταγωγή (αστική ή αγροτική περιοχή), επίπεδο μόρφωσης γονέων και σχετικές.

Στην ίδια έρευνα, παρατηρούνται διαφορές στο επίπεδο χρήσης του Η/Υ ανάμεσα στα δύο φύλλα, αλλά και ανάμεσα από τις σπουδές.

Με πιο τρανταχτό παράδειγμα τους σπουδαστές (άντρες) του Μαθηματικού που σε ποσοστό 77% έχουν και χειρίζονται Η/Υ στο σπίτι τους. Εν αντιθέσει με τις φοιτήτριες του τμήματος Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, που κατά 60 και πλέον τα εκατό δεν έχουν Η/Υ στον χώρο της οικίας τους.

Επίσης, στο 12^ο Πανελλήνιο συνέδριο ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, παρουσιάζεται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε την περίοδο 2001-2002 στο Πανεπιστήμιο Μακεδονία. Η έρευνα αυτή χρησιμοποίησε ως μέσο ένα ειδικό λογισμικό στον Η/Υ και παρουσιάζει μια φόρμα την οποία συμπλήρωνε ο χρήστης με ερωτήσεις ακαδημαϊκής ιδιότητας, τμήματος φύλλου και έτος σπουδών και από εκεί και πέρα

συλλεγόντουσαν κάποια στοιχεία που καταγραφόντουσαν αυτόματα ,μέσω των «αρχείων καταγραφής αναζητήσεων» στοιχείων συμπεριφοράς όπως: αριθμό αναζητήσεων, αριθμό επιλογών, πεδία αναζήτησης, χρόνο δράσης. (Μάλλιαρη, 2003).

Τα αποτελέσματα επικεντρώνονται στα πεδία και το χρόνο των αναζητήσεων του κάθε χρήστη ανάλογα με την ιδιότητα τους. Συμπερασματικά οι διαφορές είναι έντονες ανάλογα με την ακαδημαϊκή ιδιότητα ,με το διδακτικό προσωπικό να μην κάνει λάθη στις αναζητήσεις του, σε πιο σύντομα χρονικά διαστήματα από μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς, οι οποίοι κάνουν περισσότερες λανθασμένες αναζητήσεις σε μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα. Κάτι το οποίο δείχνει πως η εμπειρία και το ακαδημαϊκό επίπεδο, επηρεάζουν την διαδικασία της έρευνας στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

Επιπρόσθετα την περίοδο 2001-2003 πραγματοποιήθηκε νέα έρευνα (Malliaris & Manesi, 2007). Στόχος της έρευνας να εξετάσει, κατά πόσο η ακαδημαϊκή βαθμίδα και το τμήμα σπουδών επηρεάζουν τους τρόπους αναζήτησης , σε ποια πεδία τις πραγματοποιούν, αν αξιοποιούν όλες τις παρεχόμενες δυνατότητες στην αναζήτηση και πως αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του καταλόγου OPAC. Η μέθοδος συλλογής των δεδομένων και σε αυτή την περίπτωση ήταν το on-line ερωτηματολόγιο. Στα γενικότερα συμπεράσματα της μελέτης αυτής, όσον αφορά στο επίπεδο των χρηστών, η ποιότητα των αναζητήσεων είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη εμπειρία των χρηστών και την οικειότητα τους με τον OPAC. Το εκπαιδευτικό προσωπικό χρησιμοποιεί καλύτερα τον κατάλογο, κάνοντας πιο ακριβής αναζητήσεις και λιγότερα λάθη σε σχέση με τους προπτυχιακούς, Το αντικείμενο σπουδών δεν δείχνει να επηρεάζει τόσο τους τρόπους αναζήτησης και τα επιτυχή αποτελέσματα. Είναι φανερό ότι οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν όλες τις δυνατότητες που παρέχει ο κατάλογος, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα το γεγονός ότι ένα μόλις 2% συνδυάζει τους όρους αναζήτησης με τελεστές Boolean. Και ακόμα λιγότεροι (0,1%) χρήστες τροποποιούν την αναζήτηση τους με την εισαγωγή ημερομηνίας έκδοσης του τεκμηρίου που αναζητούν. Τέλος οι περισσότερες λανθασμένες αναζητήσεις έγιναν στα πεδία του θέματος, του ISBN ,της σειράς και της βασικής λέξης κλειδί.

Άλλη έρευνα (στα πλαίσια μεταπτυχιακής διατριβής) που έγινε σε μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας , η συμπεριφορά των χρηστών ερευνάται με το μοντέλο Technology Acceptance Model.

Το μοντέλο αυτό (Ζαρβαλά, 2006) είναι αρκετά διαδεδομένο και εξηγεί τη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, με την βοήθεια κάποιων εξωτερικών μεταβλητών που σχετίζονται: με την εξοικείωση τους με τις διαδικτυακές εφαρμογές, την αλληλεπίδραση τους με το σύστημα και την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών. Στα πιο αξιοσημείωτα ευρήματα, αναφορικά με το θέμα της αναζήτησης πληροφοριών, είναι αρχικά το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες χρησιμοποιούσαν την απλή αναζήτηση .

Ακόμη, η προτίμηση των ελληνικών θεματικών όρων ήταν εντονότερη από αυτή την αγγλικής διατύπωσης τους, ενώ κάποιοι ερωτώμενοι είχαν πρόβλημα του ορισμού των θεματικών όρων. Και τέλος οι χρήστες δείχνουν σαφέστατα προτίμηση στις πηγές που έχουν τα χαρακτηριστικά της συνάφειας, της αξιοπιστίας, της επικαιρότητας και της πληρότητα της πηγής σε σχέση με μια πηγή που απλά είναι εύκολη στη χρήση

Στην κεντρική βιβλιοθήκη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Κόκκινος, Παπαδάτου, & Σισαμάκη, 2008) για την αξιολόγηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και για να καθοριστούν σαφέστερα οι ανάγκες των χρηστών, πραγματοποιήθηκε έρευνα χρηστών με την μορφή του ερωτηματολογίου. Η έρευνα αυτή έγινε στο πλαίσιο του γενικότερου σχεδιασμού των δραστηριοτήτων της βιβλιοθήκης, για εκπαίδευση χρηστών , με τη μορφή σεμιναρίων.

Οι ερωτήσεις αφορούσαν τη συχνότητα χρήσης βάσεων δεδομένων, το πόσο απαραίτητη θεωρούν την υποστήριξη της βιβλιοθήκης , κάποια θέματα τεχνικών αναζητήσεων σε συνδυασμό με συγκεκριμένες υπηρεσίες. Ο διαχωρισμός του δείγματος γίνεται ανάλογα με την ακαδημαϊκή ιδιότητα.

Τα αποτελέσματα φανερώνουν πως οι χρήστες οι χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό. Αρκετά μεγάλο ποσοστό άνω του 60% εμφανίζεται να συμφωνεί ότι είναι απαραίτητη η ύπαρξη ειδικών σεμιναρίων της βιβλιοθήκης. Επίσης μεγάλο το ποσοστό αυτών που προτιμούν να αναζητούν πληροφορίες από το Διαδίκτυο (78%) παρά από την βιβλιοθήκη (22%)

Τέλος το συντριπτικό 98,5% θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική την αναζήτηση με λέξη-κλειδί στις αναζητήσεις στα ηλεκτρονικά περιοδικά.

Το ακαδημαϊκό έτος 2007-08 στην Κεντρική βιβλιοθήκη του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, πραγματοποιήθηκε έρευνα χρηστών με ένα μεγάλο δείγμα 1000 και πλέον ατόμων που αντιπροσώπευε το 19% του συνολικού αριθμού των φοιτητών. Σε

αυτή την έρευνα γίνεται μια προσπάθεια να ερευνηθεί κατά πόσο οι χρήστες γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με τη μορφή του ερωτηματολογίου σε φοιτητές 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} εξαμήνου, με ερωτήσεις όπως τμήμα και εξάμηνο φοίτησης, συχνότητα και λόγοι επίσκεψης στην βιβλιοθήκη, συχνότητα χρήσης των υπηρεσιών και άλλες ερωτήσεις αξιολόγησης και βαθμού ικανοποίησης για το προσωπικό, τα ωράρια της βιβλιοθήκης, χρήση Blackboard του OPAC και άλλες (Μάλλιαρη κ. α. , 2008).

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι υπηρεσίες τη βιβλιοθήκης δεν χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό από τους φοιτητές, με πολλούς από αυτούς να μη γνωρίζουν για την ύπαρξη βασικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Χαρακτηριστικότερα παραδείγματα των αποτελεσμάτων, το πολύ μεγάλο ποσοστό του 41% το οποίο δεν γνωρίζει την υπηρεσία του Ιδρυματικού καταθετηρίου. Επίσης το 70 και πλέον τοις εκατό δεν χρησιμοποιούν το Blackboard με τους μισούς από αυτούς να μην το γνωρίζουν καν. Γενικότερα, οι χρήστες δείχνουν να προτιμούν το διαδίκτυο και τις ελεύθερες πηγές του, για αναζήτηση πληροφοριών, παρά τις πηγές της βιβλιοθήκης. Στις προτάσεις της έρευνας αυτής είναι η δραστηριοποίηση της βιβλιοθήκης με δραστηριότητες ενημέρωσης προς τους χρήστες, αλλά και οι καθηγητές από τη μεριά τους να υποκινούν τους σπουδαστές στην χρήση των υπηρεσιών αυτών.

Σε έρευνα πάλι (Malliari, Cacouris , & Kapsalis, 2010), σε φοιτητές του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, φαίνεται ότι χρησιμοποιούν αρκετά συχνά τον αυτοματοποιημένο κατάλογο, σαν εργαλείο εντοπισμού, για να βρουν ένα τεκμήριο που ήδη βρίσκεται στη βιβλιοθήκη παρά σαν πηγή πληροφοριών. Γενικότερα, οι αναζητήσεις γίνονται περισσότερο στα πεδία θέματος συγγραφέας και τίτλου, και πολύ μικρό ποσοστό και σε αυτή την έρευνα είναι χαμηλό το ποσοστό χρήσης των τελεστών Boolean.

Στο πανεπιστήμιο Μακεδονίας το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 , ερευνήθηκε η συμπεριφορά των μεταπτυχιακών σπουδαστών, χρησιμοποιώντας τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. (Malliari, Korobili, & Zarpounidou, 2011). Η μελέτη αυτή έγινε ως συνέχεια μια άλλης έρευνας που έγινε σε μεταπτυχιακούς του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με σκοπό να διερευνηθεί αν προκύπτουν και διαφορές που εμπίπτουν στο αντικείμενο σπουδών.

Η μέθοδος του ερωτηματολογίου και σε αυτή την περίπτωση, εξετάζει το αν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην συμπεριφορά και στους τρόπους αναζήτηση πληροφοριών

που να σχετίζονται με τον κλάδο στον οποίο ανήκουν, με προσωπικά χαρακτηριστικά των χρηστών, με την προγενέστερη εξοικείωση με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και με την συμμετοχή προγραμμάτων εκπαίδευσης της βιβλιοθήκης. Οι ερωτήσεις που απάντησαν οι ερωτώμενοι , εκτός από τις δημογραφικές, αφορούσαν την γνώση ξένων γλωσσών, αν έχουν παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα πληροφοριακού γραμματισμού της βιβλιοθήκης, εμπειρία και συχνότητα χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών, ερωτήσεις στρατηγικών αναζήτησης (επιλογή πηγής πεδία και τεχνικές αναζήτησης) αλλά και ερωτήσεις αξιολόγησης του επιπέδου των χρηστών (πόσο εξοικειωμένοι θεωρούν τον εαυτό τους με τις υπηρεσίες). Τα πιο αξιοσημείωτα αποτελέσματα δείχνουν ότι το 90% έχουν πολύ καλή ή άριστη γνώση αγγλικής γλώσσας. Κάτι λιγότερο από 40% έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα πληροφορικού γραμματισμού. Οι φοιτητές γενικότερα κρίνουν το εαυτό τους εξοικειωμένο με τους Η/Υ και το διαδίκτυο σε ποσοστά μεγαλύτερα του 80% αλλά και με τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης , με το 38% να μην έχει ζητήσει ποτέ περαιτέρω βοήθεια από βιβλιοθηκονόμο. Γενικότερα σε σύγκριση με τους σπουδαστές των δυο πανεπιστημίων και των τεσσάρων επιστημονικών πεδίων που ανήκουν , δεν φαίνεται να υπάρχουν διαφορές στη συμπεριφορά αναζήτησης πληροφοριών. Η συχνότερη τεχνική που χρησιμοποιείται είναι η αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξη-κλειδί το οποίο προτιμά το 63% των ερωτηθέντων. Το σημαντικότερο κριτήριο επιλογής της πηγής είναι ο τίτλος της, με την αντικειμενικότητα και τις επίκαιρες ημερομηνίες δημοσίευσης να παίζουν σημαντικό ρόλο για τους χρήστες.

2.3 Έρευνες χρηστών παγκοσμίως

Η Whitemire (2001) σε έρευνα σε διάφορα πανεπιστήμια στις Η.Π.Α. και σε ένα μεγάλο δείγμα 1000 ατόμων εξέτασε τις διαφορές στην συμπεριφορά τους κατά τη διάρκεια των 3ετών σπουδών τους και επισημαίνει ότι ανάλογα με το έτος σπουδών που βρίσκεται ο κάθε φοιτητής, διαφοροποιεί τις ανάγκες του, αλλά παρόλα αυτά προτιμά να κάνει την έρευνά του με τον παραδοσιακό τρόπο.

Η μελέτη σε επτά περιπτώσεις πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών την Κίνας για την χρήση των ηλεκτρονικών πηγών (Zhang & Pinghao, 2010), αναφέρει συμπερασματικά

ότι οι ανάγκες του χρήστη για πληροφορία διαφοροποιούνται σχέση με την θέση στην που κατέχει εκπαιδευτική κοινότητα (καθηγητής, προπτυχιακός, άλλο), άρα και η γενικότερη συμπεριφορά τους με τις πηγές πληροφόρησης. Αλλά και ότι το αντικείμενο σπουδών καθορίζει την πηγή που θα επιλεγεί. Κάτι στο οποίο συμβαδίζουν και οι προτιμήσεις των χρηστών της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου του Metropolitan (Mavodza, 2010). Οι οποίοι στην επικείμενη έρευνα, δηλώνουν επίσης, το κυριότερο κριτήριο για επιλογή πηγής την συνάφεια και μετά την υπόδειξη είτε του καθηγητή, είτε της βιβλιοθήκης.

Σε αποτελέσματα έρευνας σχετικά με τη χρήση ψηφιακών βιβλιοθηκών, οι φοιτητές του Πανεπιστημίου της Άγκυρας, φαίνεται να μην είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με τη συγκεκριμένη υπηρεσία(ψηφιακή βιβλιοθήκη) καθώς δε γνωρίζουν και δεν συνηθίζουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο γενικότερα. Επίσης, το χαμηλό επίπεδο γνώσης ξένων γλωσσών του φοιτητών και η απουσία πληροφόρησης τους, για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες είναι ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο οι φοιτητές δεν τις χρησιμοποιούν συστηματικά έως και καθόλου.

(Turan & Bayram 2013). Με το 27% να δηλώνει ότι η γλώσσα αποτελεί εμπόδιο στη χρήση των ψηφιακών βιβλιοθηκών, ενώ το 55% δήλωσε ότι δεν έχει λάβει την κατάλληλη πληροφόρηση για αυτές.

Η μελέτη των Van Deursen και Van Dijk (2009) που διαχωρίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χρήστες ανάλογα με τα είδη των ψηφιακών δεξιοτήτων τους , διερευνά την εμπειρία στη χρήση του διαδικτύου, με ποια συχνότητα εμφανίζονται και αν μπορούν να σχετίζονται κατά κάποιο τρόπο με άλλα χαρακτηριστικά των χρηστών όπως εμπειρία, φύλλο, ηλικία, κάδος σπουδών. Συμπερασματικά οι μεγαλύτερες ηλικίες δείχνουν να αντιμετωπίζουν κάποια προβλήματα όσον αφορά τη χρήση του διαδικτύου, αλλά όχι και στις στρατηγικές αναζήτησης κατά την διαδικασία της πληροφόρησης.

Γενικότερα σημειώνεται ότι ενώ τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα θεωρούνται εύχρηστα και εύκολα στη πλοήγηση από τους σχεδιαστές τους, αντίθετα οι χρήστες προβληματίζονται και αποπροσανατολίζονται.

Στη μελέτη Internet Use in Israeli Universities: a case study (Beno, 2009), που έγινε σε πέντε πανεπιστήμια, το ακαδημαϊκό έτος 2005-06, μεταξύ άλλων μελετάται η συχνότητα χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Το 95% των ερωτηθέντων

παραδέχεται ότι γνωρίζει τις δυνατότητες της βιβλιοθήκης, να παρέχει πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Ωστόσο μόλις το ποσοστό του 58.5% συνδέεται με αυτές.

Από τα κυριότερα συμπεράσματα , είναι ότι οι χρήστες προτιμούν και σε αυτή τη περίπτωση , τις ελεύθερες μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου. Αυτό φαίνεται από το υψηλότερο ποσοστό χρήσης που συγκεντρώνει αυτή η υπηρεσία με 80%. Ενώ το 40 και 28 τοις εκατό φαίνεται να χρησιμοποιεί συχνά και αρκετά συχνά, ψηφιοποιημένες βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά περιοδικά αντίστοιχα. Με ένα μόλις 13% να χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά βιβλία. Η έντονη αυτή προτίμηση δεν χαρακτηρίζει τα αποτελέσματα θετικά, καθώς τίθεται το ζήτημα της αξιοπιστίας των πληροφοριών που ανακτώνται (στα πλαίσια της επιστημονικής εργασίας) από τις ελεύθερες μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου.

Ακόμη μια έρευνα, σε δύο πανεπιστημιακές κοινότητες σε Κίνα και Η.Π.Α. (He, Wu, Yue, Fu, & Thien Vo, 2012) με δείγμα τους προπτυχιακούς φοιτητές μελετά την αλληλεπίδραση με τις πηγές πληροφόρησης της βιβλιοθήκης, ανάλογα με τα είδη των καθηκόντων τους (συγγραφή εργασίας, μελέτη για εξετάσεις). Στις αναζητήσεις ορισμών οι φοιτητές δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε εγκυκλοπαίδειες ελεύθερης πρόσβασης όπως η Wiki-pedia, ενώ παράλληλα δίνουν μικρότερη έμφαση στην ηλεκτρονική έκδοση μιας πιο αξιόπιστης εγκυκλοπαίδειας όπως η Britannica. Το ίδιο συμβαίνει και με τα λεξικά, στα οποία οι χρήστες προτιμούν την on-line έκδοση από κάποια άλλη on-line ψηφιοποιημένη μορφή.

Η Rojeski (2012) σε έρευνα που σχετίζεται με τη χρήση των ηλεκτρονικών βιβλίων, αξιολογεί τα αποτελέσματα από φοιτητές στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Dickinson. Οι τελευταίοι θεωρούν την άμεση πρόσβαση στον Η/Υ, την αναζήτηση εντός του κειμένου με λέξη-κλειδί και την δυνατότητα σύνδεσης από οποιοδήποτε σημείο, τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα της υπηρεσίας αυτής των e-books. Το 66.6% των ερωτηθέντων , δήλωσε ότι έχει αξιοποιήσει πληροφορίες για τις ανάγκες των μαθημάτων, με χρήση κειμένων, που ήταν διαθέσιμα ηλεκτρονικά. Και Τέλος, το 11% δεν κάνει χρήση της υπηρεσίας αυτής.

Σε άλλη μελέτη, για την χρήση των ηλεκτρονικών περιοδικών, αυτή τη φορά, στην βιβλιοθήκη του τεχνολογικού πανεπιστημίου της Σγκαπούρης (Liew, Foo, &

Chennupati, 2000). Οι φοιτητές εκεί, δηλώνουν πως έχουν εμπειρία κατά 77% μεγαλύτερη από 5 έτη στην χρήση των υπολογιστών. Η πλειοψηφία επίσης, πάνω από το 70%, έχουν χρησιμοποιήσει (έστω 1 φορά) ηλεκτρονικά περιοδικά (και ηλεκτρονικές εκδόσεις έντυπων περιοδικών) αν και είναι προφανές, πως έχει μεγαλύτερη εμπειρία στη χρήση των περιοδικών έντυπης μορφής. Ωστόσο όταν ρωτήθηκαν για το ποιο είδος περιοδικού προτιμούν, η πλειοψηφία ήταν με το μέρος των ηλεκτρονικών περιοδικών.

3. Μεθοδολογία της έρευνας

3.1 Διατύπωση σκοπού της έρευνας

Υστερα από τον προσδιορισμό του θέματος, αποφασίστηκε μελετηθούν στοιχεία της συμπεριφορά των χρηστών της κεντρικής βιβλιοθήκης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Και πιο συγκεκριμένα τη συμπεριφορά που εκδηλώνουν αναζητώντας πληροφορίες στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, εστιάζοντας στις δεξιότητες που έχουν οι χρήστες με το διαδικτυακό περιβάλλον και τις τεχνικές αναζήτησης που ακολουθούν

Στο στάδιο της αναζήτησης βιβλιογραφίας (ύστερα από πιλοτική αναζήτηση βιβλιογραφίας) ορίσαμε το θέμα με τις παρακάτω λέξεις κλειδιά όπως: [Information seeking , Information seeking behavior, Digital skills, Academic Libraries, Electronic resources ,User Studies]

Η αναζήτηση και μελέτη της βιβλιογραφίας και η εμβάθυνση στο θέμα όπως προαναφέρεται στα προηγούμενα κεφάλαια , με τη μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν την πληροφοριακή συμπεριφορά , τις ψηφιακές δεξιότητες που απαιτούνται για την αλληλεπίδραση με το ηλεκτρονικό περιβάλλον και την προγενέστερη ερευνητική δραστηριότητα στο θέμα , δημιούργησαν τη σκοπιμότητα της δημιουργίας μιας έρευνας που θα προσπαθήσει να εξετάσει στοιχεία που παίζουν καθοριστικό ρόλο κατά την διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

Η έρευνα αυτή εστιάζει σε κάποια στοιχεία της συμπεριφοράς του χρήστη, κατά την αλληλεπίδραση με το διαδικτυακό περιβάλλον. και πιο συγκεκριμένα:

-Στις δεξιότητες του χρήστη με το διαδικτυακό περιβάλλον. Τη συχνότητα χρήσης και την εξοικείωση του, αν υπάρχει και από που μπορεί να προέρχεται.

-Αν οι χρήστες γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και ποια είναι η συχνότητα χρήσης τους ;

-Ποιές στρατηγικές υιοθετούν στις αναζητήσεις πληροφοριών. Με ποιά τρόπο αναζητούν τις πληροφορίες συχνότερα, αν γνωρίζουν τις τεχνικές αναζήτησης και αν πραγματοποιούν τροποποιήσεις σε δεύτερο χρόνο στις αποτυχημένες αναζητήσεις τους.

3.2 Κατάρτιση σχεδίου έρευνας

Πολύ σημαντικό σημείο αποτελεί η επιλογή της τεχνικής με την οποία θα πραγματοποιηθούν οι μετρήσεις της έρευνας. Το εργαλείο, το οποίο θα επιλέξουμε σαν μέθοδο συλλογής πληροφοριών, θα πρέπει να ταιριάζει στον σκοπό της έρευνας και να σχεδιαστεί κατάλληλα έτσι ώστε να επιφέρει τα στοιχεία εκείνα που επιδιώκουμε να λάβουμε και να αξιολογήσουμε.

Οι έρευνες μπορούν να ταξινομηθούν με βάση την πρόθεση ως:

Διερευνητικές, που ο σκοπός τους είναι η διατύπωση ενός προβλήματος για ακριβέστερη εξέταση.

Περιγραφικές, οι έρευνες οι οποίες έχουν βασική πρόθεση την εκτίμηση μιας δεδομένης κατάστασης. Και οι *Πειραματικές έρευνες* που σκοπεύουν στον έλεγχο ή την εξακρίβωση υποθέσεων (Φίλιας, 1999).

Κατά το σχεδιασμό της έρευνας (Φίλιας, 1999), τα κυριότερα κομμάτια αποτελούν η επιλογή του τρόπου συλλογής πληροφοριών, ο ορισμός του πληθυσμού, μια λεπτομερή και καλά οργανωμένη προετοιμασία του περιεχομένου και της μορφής του εργαλείου μέτρησης αλλά και του προσδιορισμού του είδους των πληροφοριών που θα συλλεχθούν.

Η παρούσα έρευνα θα είναι διερευνητικού τύπου καθώς θα προσπαθήσει να αξιολογήσει τη συμπεριφορά και το βαθμό εξοικείωσης των χρηστών της βιβλιοθήκης. Αλλά και με έντονα στοιχεία περιγραφικού τύπου καθώς υπάρχουν κάποιες καταστάσεις δεδομένες όπως για παράδειγμα οι πηγές πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται από του σπουδαστές συγκεκριμένων τμημάτων.

3.3 Επιλογή τρόπου συλλογής πληροφοριών

Οι μέθοδοι επιστημονικής έρευνας (Φίλιας, 1999) είναι το ερωτηματολόγιο , η συνέντευξη και η παρατήρηση.

- Η συνέντευξη είναι η τεχνική που οργανώνει μια σχέση επικοινωνίας μεταξύ και (ερευνητή) συνεντευκτή ερωτώμενου. Στην επικοινωνία αυτή ο

συνεντευκτής υποβάλλει στον τελευταίο μια σειρά ερωτήσεων με σκοπό να ανακαλύψει τις θέσεις / γνώμες / στάση για ένα θέμα και να της συγκρίνει με αυτές άλλων ατόμων.

Η μέθοδος αυτή απαιτεί λεπτομερή και οργανωμένη προετοιμασία καθώς ο ερευνητής θα πρέπει να μετατρέψει τους σκοπούς της έρευνας σε ερωτήσεις, ο ερευνητής θα πρέπει να προσαρμόσει τις ερωτήσεις του στο προφίλ των ατόμων που θα λάβει τη συνέντευξη, αλλά να ενημερώσει σωστά τους συνεντευκτές ούτως ώστε να θέτουν με σαφήνεια τις ερωτήσεις και αποτελεσματικά (Φίλιας, 1999).

Στα θετικά της το γεγονός ότι είναι η μέθοδος με αυτή τη μορφή επικοινωνίας, καθώς η άμεση επαφή δίνει στον συνεντευκτή να συλλέξει καλύτερα πληροφορίες που δεν μπορούν να συλλεχθούν με άλλη μέθοδο.

Ενώ τα μειονεκτήματα είναι πως απαιτεί συνεντευκτή με ειδικά προσόντα και υψηλές επικοινωνιακές δεξιότητες, αλλά είναι και χρονοβόρα καθώς απαιτεί μεγάλη προετοιμασία.

- Παρατήρηση είναι η παρακολούθηση της συμπεριφοράς του δείγματος (ατόμου η ομάδας ατόμων).

Πρόκειται για την άμεση καταγραφή μιας δεδομένης και αυθόρμητης συμπεριφοράς.

Και αυτό είναι το μεγαλύτερο πλεονέκτημα σε σχέση με τις δύο άλλες μεθόδους που μπορούν να αντικαταστήσουν την παρατήρηση. Οι συνεντεύξεις, τα ερωτηματολόγια, ψυχολογικά τεστ κλπ από την φύση τους λαμβάνουν δεδομένα από το δείγμα, ενώ το έχουν θέση ήδη σε κατάσταση μέτρησης. Οπότε σε ορισμένες περιπτώσεις είναι πιο αξιόπιστη η παρατήρηση, σε περιπτώσεις που το δείγμα γνωρίζει ότι τίθεται σε καθεστώς μέτρησης, μπορεί και να μην αποκρίνεται αυθορμήτως

Στα μειονεκτήματα το γεγονός ότι δεν μπορεί να υπάρχει μια καταγραφή στοιχείων που μπορούν να δεχτούν ποσοτική επεξεργασία. Ακόμη η διαδικασία αυτή έχει περιορισμούς όπως ότι μπορεί να γίνει χρονοβόρα διαδικασία σε ορισμένες περιπτώσεις ή ακόμη σε άλλες να αμφισβητηθεί η συστηματικότητα της (Φίλιας, 1999).

- Το ερωτηματολόγιο είναι μια μέθοδος η οποία προτιμάται σε αρκετές περιπτώσεις ερευνών όπου το δείγμα είναι μεγάλο. Ουσιαστικά πρόκειται για μια σειρά αριθμημένων ερωτήσεων που αποσκοπούν στον να λάβουν κάποιες πληροφορίες από τις απαντήσεις του ερωτώμενου. Κύριο πλεονέκτημα το

γεγονός ότι μπορεί σε μικρό χρονικό διάστημα να καταγράψει μεγάλο αριθμό στοιχείων καθώς υπάρχει σχετική αμεσότητα στην επικοινωνία μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενου αλλά παράλληλα και ευκαιρία να απαντήσει κανείς ελεύθερα. Στα αρνητικά το γεγονός ότι αμφισβητείται εύκολα η γενίκευση καθώς μπορεί κάποιος να μην απαντάει αληθινά για διάφορους λόγους, όπως έλλειψη κινήτρου, η να μην θέλει να αποκλίνει από τις απαντήσεις που δίνουν όλοι..

- Ηλεκτρονική συλλογή στατιστικών δεδομένων. Είναι η μέθοδος στην οποία μια βάση ή ένας κατάλογος καταγράφουν αυτόματα κάποιες κινήσεις του χρήστη όπως ώρα, διάρκεια ,διατύπωση, αριθμό αποτελεσμάτων, επιτυχημένα ή μη. Τα αποτελέσματα αυτού του είδους είναι χρήσιμα στην εξαγωγή συμπερασμάτων σε έρευνες που και σκοπό έχουν να αποτιμήσουν το επίπεδο ατάρκειας του χρήστη και την αποδοτικότητα των υπηρεσιών.

Οι ανάγκες του σχεδιασμού και η φύση της έρευνας μας, υπέβαλαν την επιλογή της μεθόδου του ερωτηματολογίου, σαν καταλληλότερη για να καταγραφούν τα στοιχεία και η συμπεριφορά τέτοιου αριθμού ατόμων (160 ερωτηθέντες) . Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικότερα οι προκαταρκτικές αποφάσεις που ελήφθησαν για το περιεχόμενο και τη σύνταξη ερωτήσεων, απαντήσεων και σε ποια αποτελέσματα αποσκοπούν.

3.4 Ορισμός πληθυσμού

Ο ερευνώμενος πληθυσμός, που θα αποτελέσει το δείγμα για την έρευνα, είναι οι χρήστες της κεντρικής βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.

Τα 160 ερωτηματολόγια διαμοιράστηκαν στους χρήστες της κεντρικής βιβλιοθήκης αλλά και σε όλα τα παραρτήματα της προκειμένου να εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη δυνατή αντιπροσωπευτικότητα από όλες τις σχολές όλων των τμημάτων του πανεπιστημίου. Το δείγμα ουσιαστικά αποτελεί ένα υποσύνολο του πληθυσμού και αποτελείται κυρίως από προπτυχιακούς και κάποιους μεταπτυχιακούς φοιτητές με ερευνητές, διδακτικό προσωπικό ή άλλο να μην συμπεριλαμβάνονται στα αποτελέσματα λόγω της συγκέντρωσης χαμηλού ποσοστού.

Ο διαμοιρασμός πραγματοποιήθηκε 1 ως 15 Απριλίου 2014 σε όλους του χρήστες της βιβλιοθήκης, ανεξαρτήτως φύλλου, ηλικίας και ιδιότητας (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός σπουδαστής, ερευνητικό , διδακτικό προσωπικό, άλλο).

Ο πληθυσμός στα αποτελέσματα της έρευνας χωρίστηκε ανάλογα με τα τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Στα αποτελέσματα της έρευνας, συμμετείχαν φοιτητές από τις 8 σχολές:

Νομική Σχολή

Παιδαγωγική Σχολή

Πολυτεχνική Σχολή

Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Σχολή Επιστημών Υγείας

Σχολή Θετικών Επιστημών

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Φιλοσοφική Σχολή

Τα τμήματα που απαρτίζουν τις 13 σχολές του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης παρουσιάζονται σε παράρτημα.

3.5 Τύπος ερωτήσεων και κλίμακες μέτρησης

Οι προσχεδιασμένες απαντήσεις που θα έχουν οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου χωρίζονται ανάλογα με το είδος της ερώτησης και κατηγοριοποίησης που δίνουν στον ερωτώμενο.

Τα είδη των ερωτήσεων, ανάλογα με το περιεχόμενο που μπορεί να εμπεριέχονται σε ένα ερωτηματολόγιο (Φίλιας, 1999) είναι τρία.

Οι *πραγματικές ερωτήσεις*, είναι απλές ερωτήσεις διατυπώνονται εύκολα, όπως εύκολα και συνήθως με ειλικρίνεια τις απαντά κανείς. Ερωτήσεις όπως η ηλικία ή αν γνωρίζει κανείς για κάποιο συγκεκριμένο θέμα, είναι ερωτήσεις αυτού του τύπου.

Ερωτήσεις γνώμης ή πίστης, με τις οποίες ο συνεντευκτής επιδιώκει να μάθει την γνώμη ή άποψη του ερωτώμενου σε ένα θέμα, σε αντίθεση με τις πραγματικές ερωτήσεις, στις οποίες η φύση της ερώτησης είναι τέτοια που η ερώτηση είναι αν γνωρίζει αυτό το θέμα.

Η ερώτηση «γιατί» που αποσκοπεί στην επεξήγηση ή αιτιολόγηση κάποιας συμπεριφοράς. Ωστόσο οι απαντήσεις στην ερώτηση γιατί μπορεί να παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλομορφία.

Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα αποκτηθεί η απάντηση από τον συνεντευκτή, οι ερωτήσεις σε ένα ερωτηματολόγιο διαχωρίζονται σε *ανοιχτές* και *κλειστές ερωτήσεις*. Οι ανοιχτές ερωτήσεις αφήνουν στον ερωτώμενο να απαντήσει εκφράζοντας ελεύθερα την άποψη του, ενώ αυτές του κλειστού τύπου, έχουν προσχεδιασμένες μεταβλητές και η απάντηση πρέπει να είναι η επιλογή μεταξύ των - τουλάχιστον δύο- απαντήσεων.

Αναφορικά με τις κλίμακες μέτρησης:(Φίλιας, 1999), διακρίνουμε τέσσερεις τύπους: Την ονομαστική, την τακτική, τη διαστημική και την αναλογική κλίμακα.

Η *ονομαστική* κλίμακα είναι η μονάδα μέτρησης που ταξινομεί τα αντικείμενα που ερευνώνται και προϋποθέτει απλώς την ύπαρξη δύο ή περισσότερων κατηγοριών, για να εντάξει το δείγμα σε κάποια από αυτές. Η μόνη σχέση μεταξύ των κατηγοριών αυτών είναι ότι διαφέρουν μεταξύ τους

Τακτική κλίμακα, είναι αυτή που προσδιορίζει τη θέση του ατόμου με βάση κάποιο χαρακτηριστικό. Η κάθε επιλογή δεν αναιρεί την επόμενη ωστόσο καθορίζει την απόσταση (λιγότερο ή περισσότερο) από την προηγούμενη απάντηση. Στις περιπτώσεις τακτικής κλίμακας και σε κάποια ερώτηση για την άποψη σχετικά με κάποιο ζήτημα ο Α αν απάντησε το 2 είναι λιγότερο θετικός για παράδειγμα από τον Β που απάντησε την επιλογή 3.

Η *διαστημική* κλίμακα που χωρίζει και αυτό τις αποστάσεις των θέσεων. Και σε αυτή την περίπτωση το σημείο 0 είναι αυθαίρετο, όπως και στις προηγούμενες δύο κλίμακες. Η κλίμακα αυτή επιτρέπει μόνο τον προσδιορισμό μιας πράξης ή συμπεριφοράς ότι είναι μεγαλύτερη, ίση ή μικρότερη και βασίζεται σε ίσες μονάδες (διαστήματα) μέτρησης.

Τέλος, η *αναλογική* κλίμακα, στην οποία υπάρχει το απόλυτο μηδέν. μεταξύ των θέσεων απόσταση η οποία μπορεί να μετρηθεί. Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να πούμε ότι ο Α είναι τόσες φορές ή τόσο βαρύτερος από τον Β. Στην κλίμακα αυτή όλες οι στατιστικές μέθοδοι είναι εφαρμόσιμες (π.χ. μέσος όρος).

3.6 Περιεχόμενο και μορφή ερωτηματολογίου

Η κατασκευή του ερωτηματολογίου προϋποθέτει, αρχικά ένα ξεκάθαρο περιεχόμενο, ως προς τη διατύπωση του σκοπού.

Οι ερωτήσεις αποσκοπούν στα επιδιωκόμενα στοιχεία που έχουν να συλλεχθούν.

Ακόμα, η σύνταξη των ερωτήσεων, έγινε με τέτοιο τρόπο και με τη κατάλληλη επιλογή λεξιλογίου, ώστε να είναι ευρέως κατανοητές..

Το μέγεθος του ερωτηματολογίου, ανερχόταν αρχικά σε περισσότερες από 20 ερωτήσεις, ωστόσο προτιμήθηκαν οι 16 σημαντικότερες. Ο μικρότερος αριθμός των ερωτήσεων προτιμήθηκε γιατί, αφενός δεν θα αποτρέπουν τον ερωτώμενο να απαντήσει ή να τον κουράσει(που μπορεί να οδηγήσει και σε αλλοίωση) και αφετέρου θεωρήθηκε ότι ο αριθμός αυτός και το περιεχόμενο, είναι σε θέση να καλύψει τις ανάγκες της παρούσας έρευνας.

Οι 16 ερωτήσεις του ερωτηματολογίου τοποθετήθηκαν με μία λογική και συνεχή σειρά. Στην αρχή τοποθετήθηκαν οι πιο απλές ερωτήσεις (δημογραφικές) και ύστερα από τη λογική σειρά έρχονται οι ακόμη τρεις θεματικές ενότητες. Οι ερωτήσεις γενικά για το διαδίκτυο με μια σειρά πλέον αλληλεξάρτησης των ερωτήσεων. Με την τοποθέτηση των πιο περίπλοκων έως και άγνωστων ερωτήσεων στο τέλος.

Το ερωτηματολόγιο περιέχει τις εξής 16 ερωτήσεις σχετικά με τα παρακάτω:

- 1.Φύλλο
- 2.Ηλικία
- 3.Τμήμα
- 4.Ακαδημαϊκή ιδιότητα και έτος φοίτησης
- 5.Επίπεδο ξένων γλωσσών
- 6.Πρόσβαση στο διαδίκτυο από την κατοικία
- 7.Ηλικία εξοικείωσης με το διαδίκτυο
- 8.Συμβολή στην εξοικείωση του χρήστη με το διαδίκτυο
9. Συχνότητα επίσκεψης στο διαδίκτυο και αιτιολογία
- 10.Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη
- 11.Χρήση ηλεκτρονικών πηγών
- 12.Συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών πηγών
- 13.Λόγοι που επηρεάζουν στην επιλογή της πηγής πληροφόρησης

14. Συχνότητα χρήσης πεδίων αναζήτησης
15. Συχνότητα χρήσης τεχνικών αναζήτησης πληροφοριών
16. Τροποποιήσεις νέας αναζήτησης, σε περίπτωση αποτυχημένης αρχικής.

Οι ερωτήσεις αυτές εξετάζουν διάφορα χαρακτηριστικά του πληθυσμού τα οποία ονομάζονται μεταβλητές. Μαζί με τις διάφορες κατηγορίες σε κάθε ερώτηση, όλες οι απαντήσεις δίνουν το σύνολο των 66 μεταβλητών.

Όλες αυτές οι μεταβλητές, με εξαίρεση την ηλικία και το έτος φοίτησης, χαρακτηρίζονται κατηγορικές εφόσον οι τιμές που μπορούν να πάρουν δεν αναπαρίσταται από αριθμούς και έχουν απαντήσεις του τύπου καθόλου, λίγο, πολύ.

Οι ερωτήσεις 1,3,4,6,11 είναι ονομαστικές καθώς κατηγοριοποιούν τη θέση του χρήστη σε σχέση με κάποιο χαρακτηριστικό και οι 5,7,8,9,10,12,13,14,15,16 χαρακτηρίζονται ως διατεταγμένες. Οι απαντήσεις που έχουμε εδώ δείχνουν σειρά και διάταξη στις τοποθετήσεις του ερωτώμενου, όπως για παράδειγμα: καθόλου, λίγο, αρκετά.

Θεματικά, οι ερωτήσεις χωρίζονται σε τέσσερις ενότητες.

Οι πρώτες τέσσερις ερωτήσεις αποτελούν την πρώτη ενότητα, χαρακτηρίζονται ως δημογραφικές και διαχωρίζουν τον πληθυσμό στα βασικότερα στοιχεία που συλλέγονται. Φύλλο, ηλικία, σπουδές και ακαδημαϊκή ιδιότητα είναι τα βασικά άξονες της δειγματοληψίας και στοιχεία αυτά του ερωτώμενου που θα συλλεχθούν, θα συσχετιστούν με τη γενικότερη συμπεριφορά που θα δείχνουν οι απαντήσεις σε άλλες ερωτήσεις.

Στη δεύτερη ενότητα του ερωτηματολογίου, οι ερωτήσεις 5 έως 9 σχετίζονται με το διαδίκτυο και τη σχέση που έχει ο χρήστης με αυτό.

Οι ερωτήσεις αυτές αφορούν τη σχέση του χρήστη με το διαδίκτυο, Πιο συγκεκριμένα αν έχουν πρόσβαση από την κατοικία τους, με ποια συχνότητα το επισκέπτονται για συγκεκριμένους λόγους και από ποια ηλικία έχουν επαφή με το διαδίκτυο επιτρέπουν στην αξιολόγηση

της επιπέδου του χρήστη ως αναφορά την αλληλεπίδραση του με το διαδικτυακό περιβάλλον. Το οποίο ως ένα σημείο φαίνεται από την καθημερινή αλληλεπίδραση και την ιστορικότητα της τριβής με το διαδίκτυο.

Στην τρίτη ενότητα αντιστοιχούν οι ερωτήσεις 10,11 και 12 που ερευνούν τη σχέση του χρήστη με τη βιβλιοθήκη και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Η τέταρτη και τελευταία (βάσει του θεματικού αυτού διαχωρισμού των ερωτήσεων) περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 13 με 16. Οι ερωτήσεις αυτές σχετίζονται με την χρήση των ηλεκτρονικών πηγών και τους στρατηγικές αναζήτησης πληροφοριών. Τους τρόπους δηλαδή που επιλέγουν οι χρήστες να εντοπίσουν την πληροφορία που αναζητούν: τα πεδία, τις τεχνικές και τις τροποποιήσεις των αναζητήσεων τους.

Το είδος των μεταβλητών που έχουμε έχουν σημασία γιατί καθορίζουν και τα εργαλεία τα οποία θα χρησιμοποιήσουμε για την συλλογή δεδομένων.

Στην πρώτη ερώτηση ο χρήστης καλείται να δηλώσει το φύλλο του, με τις επιλογές να είναι 2 άνδρας και γυναίκα.

1. Φύλλο	
Άνδρας	
Γυναίκα	

Η δεύτερη ερώτηση είναι ανοικτού τύπου και ο ερωτώμενος συμπλήρωσε ελεύθερα την ηλικία του είτε ολογράφως είτε με αριθμούς.

2. Ηλικία

_____ (συμπληρώστε)

Και η Τρίτη ερώτηση και αυτή είναι ανοικτού τύπου και ονομαστική και συμπληρώνεται το τμήμα που φοιτά ο χρήστης.

3. Τμήμα

_____ (συμπληρώστε)

Στην ερώτηση 4 δηλώνεται η ακαδημαϊκή ιδιότητα του χρήστη και το έτος φοίτησης (στους προπτυχιακούς σπουδαστές).

Είναι ερώτηση ονομαστικού τύπου και οι επιλογές είναι *Προπτυχιακός σπουδαστής, Μεταπτυχιακός σπουδαστής, Διδακτορικός σπουδαστής, Ερευνητικό προσωπικό, Διδακτικό προσωπικό.*

4. Ακαδημαϊκή Ιδιότητα - Έτος φοίτησης	
Ιδιότητα	Έτος

Προπτυχιακός σπουδαστής		
Μεταπτυχιακός σπουδαστής		
Διδακτορικός σπουδαστής		
Ερευνητικό προσωπικό		
Διδακτικό προσωπικό		
Άλλο.....		

Η επόμενη ερώτηση, 5^η στην αρίθμηση, καταγράφει το επίπεδο των χρηστών στις ξένες γλώσσες.

Όπως προαναφέρεται και στο Κεφάλαιο 1 η γνώση ξένων γλωσσών είναι ένας παράγοντας που βοηθά στην αλληλεπίδραση με το ηλεκτρονικό περιβάλλον. Η μια μεταβλητή πρόκειται για την αγγλική γλώσσα, και οι άλλες 2 είναι ανοικτού τύπου και συμπληρώνονται ελεύθερα από τον ερωτώμενο.

Το επίπεδο γνώσης της γλώσσας, χαρακτηρίζεται από την κλίμακα η οποία δίνει τις επιλογές: *Δεν γνωρίζω, Μέτρια, Καλή, Πολύ Καλή, Άριστη γνώση.*

5. Επίπεδο γνώσης ξένων γλωσσών					
	Δε γνωρίζω	Μέτρια γνώση	Καλή γνώση	Πολύ καλή	Άριστη γνώση
Αγγλική γλώσσα					
Άλλη γλώσσα (σημειώστε)					

Η 6^η ερώτηση είναι και αυτή ονομαστική και διερευνά το ποσοστό των χρηστών που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο από την κατοικία τους. Με τις απαντήσεις *Ναι* και *Όχι*. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο από την κατοικία θεωρούμε ότι είναι σημαντικός παράγοντας και συμβάλει στην εξοικείωση με το ηλεκτρονικό περιβάλλον.

6. Έχετε πρόσβαση στο διαδίκτυο από την κατοικία σας;	
Ναι	Όχι

Η ερώτηση 7 ζητά την ηλικία από την οποία έχει επαφή ο χρήστης επαφή με το διαδίκτυο. Είναι από τις διατεταγμένες ερωτήσεις.

Οι τέσσερις απαντήσεις χωρίζουν ηλικιακά τις κατηγορίες, αναλογικά με τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Η πρώτη απάντηση είναι *Μικρότερη των 13 ετών*, είναι η μικρότερη ηλικιακή ομάδα και πρόκειται για όσους έχουν επαφή με το διαδίκτυο από το στάδιο ακόμα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η επιλογή *13 με 16 ετών* αφορά την ηλικία που ο ερωτώμενος βρίσκεται στις τάξεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου πλέον διδάσκεται η ενότητα του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του διαδικτύου.

Επίσης η επιλογή *16 με 18* είναι η επόμενη, η οποία είναι η ηλικία όπου ο χρήστης βρίσκεται στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Και η ηλικία των *18 και άνω* αφορά όσους εξοικειώθηκαν με το διαδίκτυο από την ενηλικίωση τους και έπειτα.

7. Από ποιά ηλικία έχετε επαφή με το διαδίκτυο;	
Μικρότερη των 13 ετών	
13 με 16 ετών	
16 με 18 ετών	
18 και άνω	

Η ερώτηση 8, αφορά τους λόγους που επισκέπτεται ο χρήστης το διαδίκτυο και τη συχνότητα. Είναι συνδυασμός βαθμονόμησης και ανοικτής ερώτησης.

Οι ενδεχόμενοι λόγοι ενασχόλησης με το διαδίκτυο κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής: *Η αναζήτηση πληροφοριών για τις ανάγκες των μαθημάτων, η ενημέρωση, οι αγορές-πωλήσεις, η επικοινωνία και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η ψυχαγωγία.*

Η συχνότητα επίσκεψης ορίστηκε με πλαίσιο το διάστημα της μίας εβδομάδας με την σειρά των απαντήσεων να ορίζεται ως: *Ποτέ, <1, 1-3, 3-6, 7-10, >10 ώρες.*

8. Πόσες ώρες εβδομαδιαία επισκέπτεστε το διαδίκτυο, για τους παρακάτω λόγους;						
	Ποτέ	<1	1 - 3	1 - 6	7 -10	>10
Αναζήτηση πληροφοριών για τις ανάγκες των μαθημάτων						
Ενημέρωση						
Αγορές-Πωλήσεις						
Επικοινωνία-Μέσα κοινωνικής δικτύωσης						
Ψυχαγωγία						
Άλλος λόγος.....						

Ένατη αριθμημένη ερώτηση που αφορά στην άποψη του χρήστη στη συμβολή κάποιων λόγων στην εξοικείωση του με το διαδίκτυο. Είναι συνδυασμός βαθμονόμησης και ανοικτού τύπου ερώτηση.

Η προσωπική ενασχόληση, η εκπαίδευση στο σχολείο, η ύπαρξη Η/Υ στην οικία, παρακολούθηση μαθημάτων διδασκαλίας ειδικών ενοτήτων Η/Υ και άλλος λόγος (σε περίπτωση που ο χρήστης θεωρεί άλλο λόγο σημαντικό ή σημαντικότερο να το αναφέρει).

9. Πόσο συνέβαλαν οι παρακάτω λόγοι στην εξοικείωση σας με το διαδίκτυο;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Προσωπική ενασχόληση					
Εκπαίδευση στο σχολείο					
Η ύπαρξη Η/Υ στο σπίτι					
Παρακ. μαθημ. διδασκ. ειδικών ενοτήτων Η/Υ					
Άλλος λόγος.....					

Η 10^η ερώτηση αφορά την συχνότητα επίσκεψης των χρηστών στο χώρο της βιβλιοθήκης. *Πόσο συχνά επισκέπτεσθε τη βιβλιοθήκη κατά την περίοδο των ακαδημαϊκών εξαμήνων.* Το χρονικό πλαίσιο που ορίζεται από τις απαντήσεις είναι: *Ποτέ*, για κάποιον ο οποίος τυχαία βρίσκεται στην βιβλιοθήκη, την επισκέπτεται πολύ σπάνια και η παρουσία του στο χώρο θεωρείται περιστασιακή.

Η απάντηση *Σπάνια* απαντιέται από όσους έχουν μια σχετική επαφή με τη βιβλιοθήκη, ωστόσο δεν είναι από τους πιο συχνούς χρήστες της. *Εβδομαδιαία* απαντούν όσοι προσέρχονται στο χώρο της βιβλιοθήκης έστω μια φορά την εβδομάδα.

Η απάντηση *Αρκετά συχνά* είναι η επόμενη στην βαθμονόμηση αυτή και αφορά αρκετά τακτικούς επισκέπτες της βιβλιοθήκης. *Καθημερινά*, προφανώς και απαντούν οι πιο τακτικοί επισκέπτες της βιβλιοθήκης που λόγω της καθημερινής τους τριβής με τη βιβλιοθήκη, έχουν καλύτερη άποψη για τις υπηρεσίες της.

10. Πόσο συχνά επισκέπτεσθε τη βιβλιοθήκη (κατά την περίοδο των ακαδημαϊκών εξαμήνων);				
Ποτέ	Σπάνια	Εβδομαδιαία	Αρκετά Συχνά	Καθημερινά

Ερώτηση 11 και οι ερωτώμενοι απαντούν *Ναι* ή *Όχι* στην ερώτηση αν χρησιμοποιούν της ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

11. Χρησιμοποιείτε τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, για την αναζήτηση πληροφοριών;	
Ναι	Όχι

Η ερώτηση 12 αφορά τη συχνότητα χρήσης των παρεχόμενων ηλεκτρονικών πηγών της βιβλιοθήκης. οι χρήστες απαντούν για την κάθε πηγή στην γνωστή βαθμονόμηση *Καθόλου, Λίγο, Αρκετά, Πολύ, Πάρα πολύ.*

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες κατηγοριοποιούνται με το είδος του τεκμηρίου και στις παρενθέσεις οι πηγές.

12. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω πηγές για αναζήτηση πληροφοριών;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Ελεύθερες Μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο (Google Scholar, AltaVista)					
Ηλεκτρονικοί Κατάλογοι Βιβλιοθήκης (Web OPAC, Συλλογικός κατάλογος Ελλ.ακαδημ.βιβλιοθηκών)					
Ψηφιοθήκη (Ψηφιακή βιβλιοθήκη Αριστοτελείου Παν/μίου)					
Ηλεκτρονικά περιοδικά (Heal Link, SwetsWise, E-Journal Portal)					
Βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων / Βάσεις πλήρους κειμένου (Web of Science, Scopus, Web of science, Heal-Link)					
Ηλεκτρονικά Βιβλία (E-Books)					
Μεταπτυχιακά – Διδακτορικές διατριβές (Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών, Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών, Ψηφιοθήκη)					

Ακολουθεί η 13^η ερώτηση με τους χρήστες να καλούνται να χαρακτηρίσουν πόσο σημαντικοί είναι κάποιοι λόγοι, αλλά και η δυνατότητα να αναφέρει άλλο λόγο, στο να επιλέξουν κάποια πηγή για να πληροφορηθούν. Οι λόγοι αυτοί είναι *Δυνατότητα πρόσβασης, Ευκολία στη χρήση, εξοικονόμηση χρόνου, προσωπική επιλογή, υπόδειξη του καθηγητή, προϋπάρχουσα γνώση πηγής, άλλος λόγος.*

13. Πόσο σημαντικούς χαρακτηρίζετε τους παρακάτω λόγους, στην επιλογή της πηγής πληροφόρησης;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Δυνατότητα πρόσβασης					
Ευκολία στη χρήση					
Εξοικονόμηση χρόνου					
Προσωπική επιλογή					
Υπόδειξη του καθηγητή					
Προϋπάρχουσα γνώση για το θέμα					
Άλλος λόγος.....					

Η 14 διερευνά τη συχνότητα των πεδίων, μέσω των οποίων πραγματοποιούνται οι αναζητήσεις πληροφοριών. Τα πεδία αυτά είναι του *συγγραφέα, τίτλου, θέματος* και η *γενική αναζήτηση*.

14. Πόσο συχνά πραγματοποιείτε αναζητήσεις στα παρακάτω πεδία;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Συγγραφέα					
Τίτλου					
Θέμα					
Γενική αναζήτηση					

Η 15^η ερώτηση, διερευνά τη χρήση των τεχνικών αναζήτησης και τη συχνότητα τους.

Οι τεχνικές αυτές είναι:

Η χρήση της σύνθετης αναζήτησης

Η αναζήτηση με μία λέξη κλειδί

Αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξη κλειδί

Αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά

Χρήση τελεστών εγγύτητας

Χρήση τελεστών αποκοπής

Αναζήτηση μέσα από τα αποτελέσματα

Εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων

Αναζήτηση σε συγκεκριμένο εύρος

Και οι απαντήσεις δίνονται στη σειρά καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ, πάρα πολύ

15. Πόσο συχνά κάνετε χρήση των παρακάτω τεχνικών αναζήτησης;					
	Καθόλο υ	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Χρήση της σύνθετης αναζήτησης					
Αναζήτηση με μία λέξη κλειδί					
Αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά					
Αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά (“φράση”)					
Χρήση τελεστών εγγύτητας (AND, OR, NOT)					
Χρήση τελεστών αποκοπής (πχ.					

Επιστημ *)					
Αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα					
Εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων (See also)					
Αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος					

Δέκατη έκτη και τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου, οι απαντήσεις που δίνονται αφορούν τις τροποποιήσεις των αναζητήσεων τους. Οι αλλαγές στη στρατηγική της αναζήτησης, στην περίπτωση που η αρχική αναζήτηση δεν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Οι τροποποιήσεις στις οποίες απαντούν *καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ, πάρα πολύ* ότι χρησιμοποιούν είναι:

Η επιλογή διαφορετικής πηγής

Η επιλογή διαφορετικής-ων λέξης-κλειδί

Η χρήση τελεστών εγγύτητας

Η χρήση τελεστών αποκοπής

Η αντικατάσταση της λέξης-κλειδί με φράση ή το αντίστροφο

Καμία τροποποίηση

Άλλη τροποποίηση (ανοιχτή απάντηση)

16. Αν η αρχική σας αναζήτηση δεν αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, ποιες τροποποιήσεις πραγματοποιείτε στη νέα αναζήτηση;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Επιλογή διαφορετικής πηγής					
Επιλογή διαφορετικών λέξεων- κλειδιών					
Χρήση τελεστών εγγύτητας (AND, OR ,NOT)					
Χρήση τελεστών αποκοπής " * " (Επιστημ*)					
Αντικατάσταση της λέξης- κλειδιού με					

φράση ή το αντίστροφο					
Καμιά τροποποίηση- τέλος της αναζήτησης					
Άλλη τροποποίηση.....					

3.7 Μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων

Για την μελέτη των δεδομένων που συλλέχθηκαν, χρησιμοποιήθηκε συγκεκριμένο λογισμικό. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το SPSS (Statistical Package for Social Sciences) που είναι ένα πακέτο στατιστικής ανάλυσης, το οποίο προσφέρει πολλές και σημαντικές δυνατότητες καταγραφής και επεξεργασίας των αποτελεσμάτων της έρευνας (ιδιαίτερα σε πολυπληθή δείγματα). Η έκδοση του προγράμματος που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι το SPSS 1.7.

4. Τα ευρήματα της έρευνας

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται τα ευρήματα της έρευνας . Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων γίνεται με αριθμημένους πίνακες και ραβδογράμματα, τα οποία βοηθάνε να έχουμε σαφέστερη εικόνα ενός πολυπληθή δείγματος.

4.1 Αποτελέσματα δημογραφικών ερωτήσεων

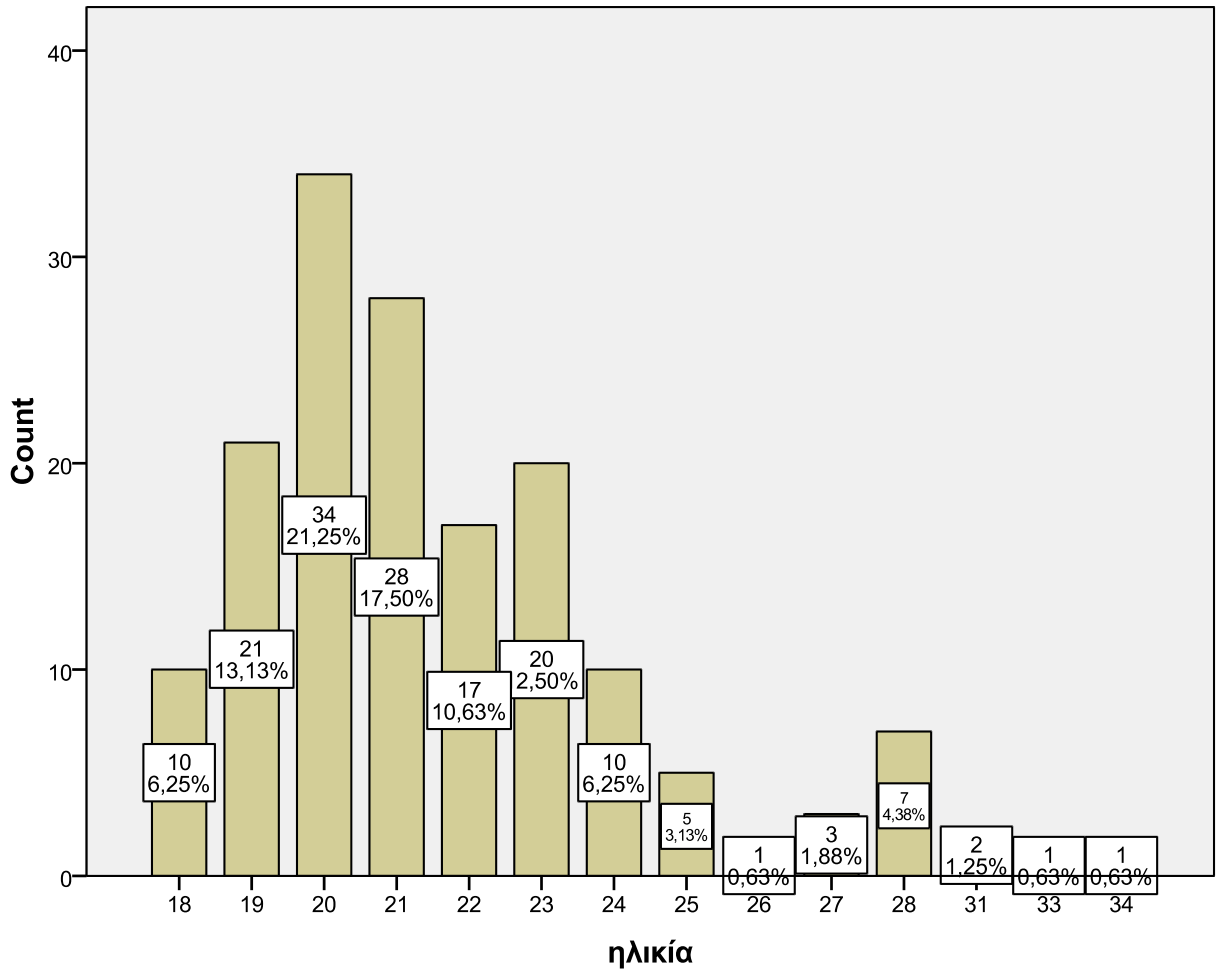
Αρχικά, θα αναφερθούμε στην σύσταση του δείγματος παρουσιάζοντας περιγραφικούς πίνακες και διαγράμματα.

Τα αποτελέσματα της πρώτης ερώτησης παρουσιάζουν την κατανομή του φύλου στο δείγμα. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει ότι έχουμε 160 άτομα σύνολο από τα οποία οι 76 είναι άνδρες και οι 84 γυναίκες. Μεταφράζοντας τους αριθμούς αυτούς σε ποσοστά προκύπτει 47,5 % άνδρες και 52,5 % γυναίκες.

	Συχνότητα	Ποσοστό
Άνδρας	76	47,5
Γυναίκα	84	52,5
Σύνολο	160	100,0

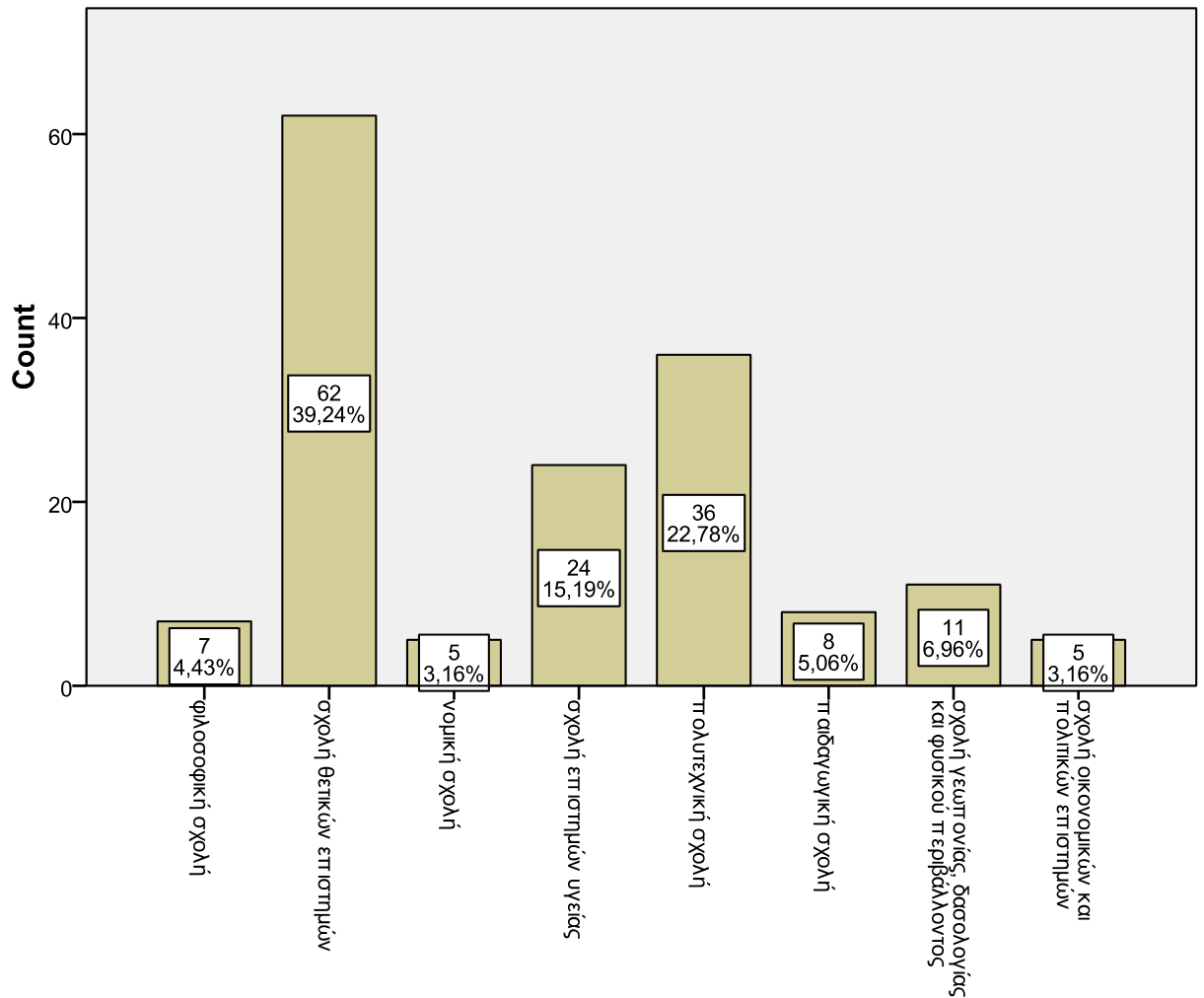
Πίνακας 1: Συχνότητες του φύλου στο δείγμα μας.

Στη συνέχεια φαίνεται η κατανομή της ηλικίας στο δείγμα. Οι ηλικίες που παρουσιάζονται στο δείγμα είναι από 18-34 ετών. Τα περισσότερα άτομα βρίσκονται στις ηλικίες 18-25 ετών, με ένα μικρό αριθμό ατόμων στις ηλικίες 26-34 ετών. Τα παραπάνω φαίνονται και στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 1: Ραβδόγραμμα των συχνοτήτων των ηλικιών.

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η κατανομή του δείγματος στα διάφορα τμήματα του πανεπιστημίου. Τα τμήματα που έχουν τους περισσότερους φοιτητές είναι η σχολή θετικών επιστημών, η πολυτεχνική σχολή και η σχολή επιστημών υγείας. Τους λιγότερους έχει η νομική σχολή, ενώ υπάρχουν σχολές που δεν αντιπροσωπεύονται στο δείγμα.

τμήμα σπουδών

Διάγραμμα 2: Ραβδόγραμμα των συχνοτήτων του τμήματος.

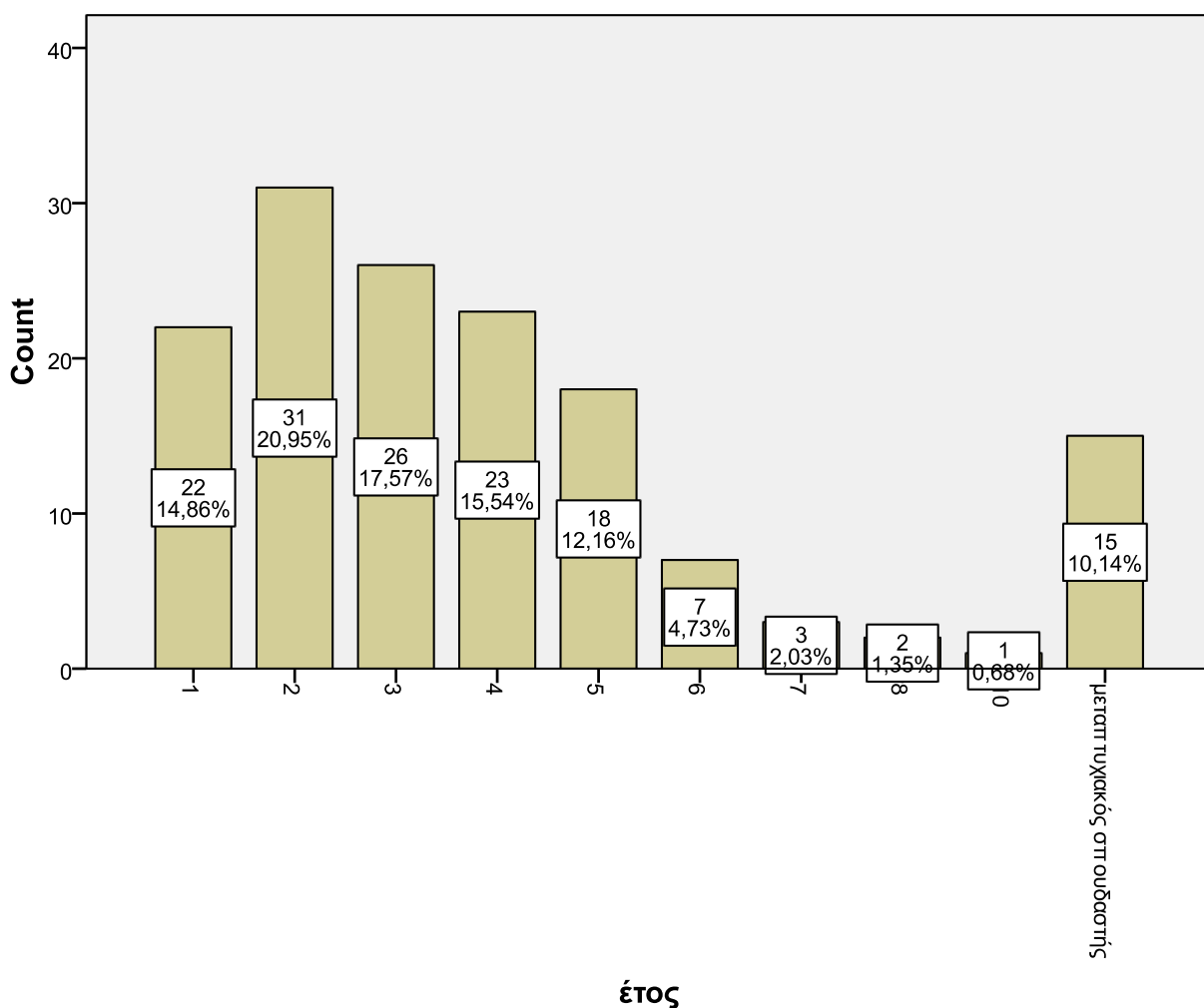
Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η κατανομή των φοιτητών του δείγματος στις ακαδημαϊκές ιδιότητες. Οι προπτυχιακοί είναι 144, πολύ περισσότεροι από τους 15 μεταπτυχιακούς. Ένα άτομο δε δήλωσε το τμήμα φοίτησης του και δηλώνοντα στον πίνακα σαν ελλιπής τιμή.

	Συχνότητες	Ποσοστά%
προπτυχιακός σπουδαστής	144	900
μεταπτυχιακός	15	9,4
Σύνολο	159	99,4
Ελλιπής τιμή	1	0,6
Σύνολο	160	100

Πίνακας 2: ακαδημαϊκή ιδιότητα.

Το διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζει τους φοιτητές ανά έτος. Ο περισσότεροι φοιτούν στα έτη 1-5, με λίγα άτομα να φοιτούν σε μεγαλύτερα έτη. Επίσης, υπάρχει και ένας σημαντικός αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών.

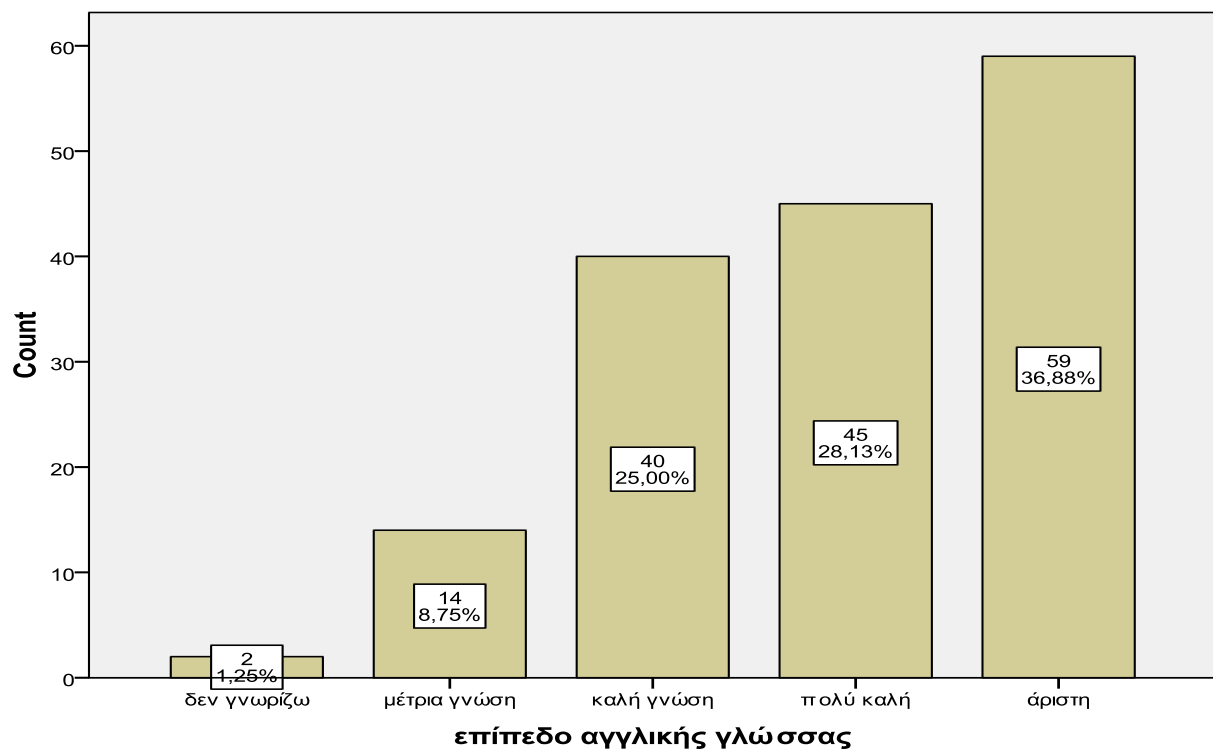
Διάγραμμα 3: Ραβδόγραμμα των συχνοτήτων των ετών.

Ο πίνακας που ακολουθεί περιέχει το επίπεδο γνώσης των φοιτητών στην Αγγλική γλώσσα.

	επίπεδο αγγλικής γλώσσας
Δεν γνωρίζω	1.2%
μέτρια γνώση	8.8

καλή γνώση	12.5%
πολύ καλή	28.%
άριστη	37%

Πίνακας 3: Επίπεδο αγγλικής γλώσσας.

Διάγραμμα 4: Ραβδόγραμμα επιπέδου αγγλικής γλώσσας.

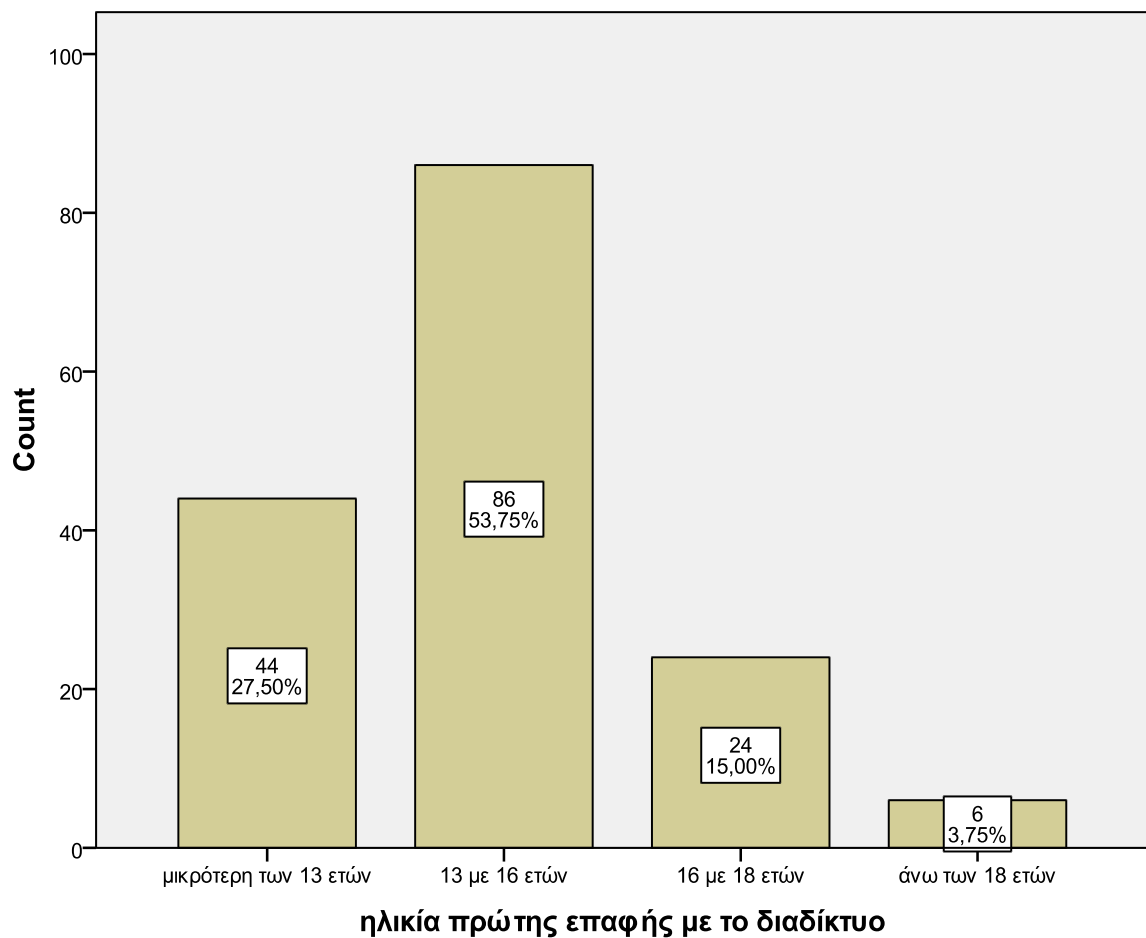
4.2 Αποτελέσματα ερωτήσεων σχέσης χρήστη-διαδικτύου

Από τον παρακάτω πίνακα(4) ότι 151 από τα 160 άτομα έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο από την κατοικία τους, 5 άτομα δεν έχουν πρόσβαση και 4 άτομα δεν απάντησαν.

	Συχνότητες	Ποσοστό %
Ναι	151	94,4
Όχι	5	3,1
Σύνολο	156	97,5
Ελλιπής τιμή	4	2,5
Σύνολο	160	100,0

Πίνακας 4: Συχνότητες πρόσβασης στο διαδίκτυο από την κατοικία

Το διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή της ηλικίας πρώτης επαφής με το διαδίκτυο. Όπως προκύπτει από το δείγμα, οι περισσότεροι φοιτητές είχαν την πρώτη τους επαφή με το διαδίκτυο ήταν στην ηλικία 13-16 ετών, ενώ ένα μικρό ποσοστό σε ηλικία άνω των 18 ετών.

Διάγραμμα 5: Ραβδόγραμμα συχνοτήτων ηλικίας πρώτης επαφής με το διαδίκτυο.

Ο πίνακας που ακολουθεί, παρουσιάζει τις συχνότητες των ωρών που ξοδεύουν οι φοιτητές εβδομαδιαίως για κάθε κατηγορία. Σχετικά με την αναζήτηση πληροφοριών οι περισσότεροι φοιτητές δαπανούν 1-3 ώρες εβδομαδιαίως. Για ενημέρωση ξοδεύουν 1-6 ώρες, για αγορές πωλήσεις δαπανούν λιγότερο από 1 ώρα ή και καθόλου. Οι ώρες που αφιερώνουν για επικοινωνία είναι περισσότερες των 10 ωρών όπως συμβαίνει και με την ψυχαγωγία. Άλλοι λόγοι που αναφέρθηκαν ήταν ο προγραμματισμός και τα μαθήματα της σχολής.

	ποτέ	<1	1-3	1-6	7-10	>10
ώρες εβδομαδιαίως για αναζήτηση πληροφοριών	1.25%	13.75%	34.4%	25%	12.5%	13.1%
ώρες εβδομαδιαίως για ενημέρωση	1.25%	18.1%	23.75%	24.4%	16.25%	16.25%
ώρες εβδομαδιαίως για αγορές-πωλήσεις	36.9%	36%	20%	4.4%	0%	1.9%
ώρες εβδομαδιαίως για επικοινωνία	4.4%	12.5%	13.1%	20%	18.1%	31.9%
ώρες εβδομαδιαίως για ψυχαγωγία	1.25%	5%	17.5%	26.9%	18.1%	31.25%

Πίνακας 5: Ώρες εβδομαδιαίως επίσκεψης στο διαδίκτυο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους λόγους εξοικείωσης με το διαδίκτυο και πώς συμβάλλουν. Ο σημαντικότερος λόγος είναι η προσωπική ενασχόληση σε ένα δεύτερο στάδιο είναι η εκπαίδευση τρίτη έρχεται η παρακολούθηση ειδικών μαθημάτων διδασκαλίας και τέταρτη ή ύπαρξη ηλεκτρονικού υπολογιστή.

	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ
συμβολή της προσωπικής ενασχόλησης στην εξοικείωση	0%	4.4%	22.5%	28.1%	45%
συμβολή της εκπαίδευσης στην εξοικείωση	25.7%	54%	11.9%	5.5%	1.25%
συμβολή της ύπαρξης Η/Υ στο σπίτι	5.5%	2.5%	21.9%	36%	32.5%
Παρακολούθηση μαθ. Διδασκ. Ειδ. ενοτήτων	49.4%	18.8%	15%	8.1%	5.5%
συμβολή "άλλου λόγου" στην εξοικείωση	97.5%	0.5%	0	0	1.5%

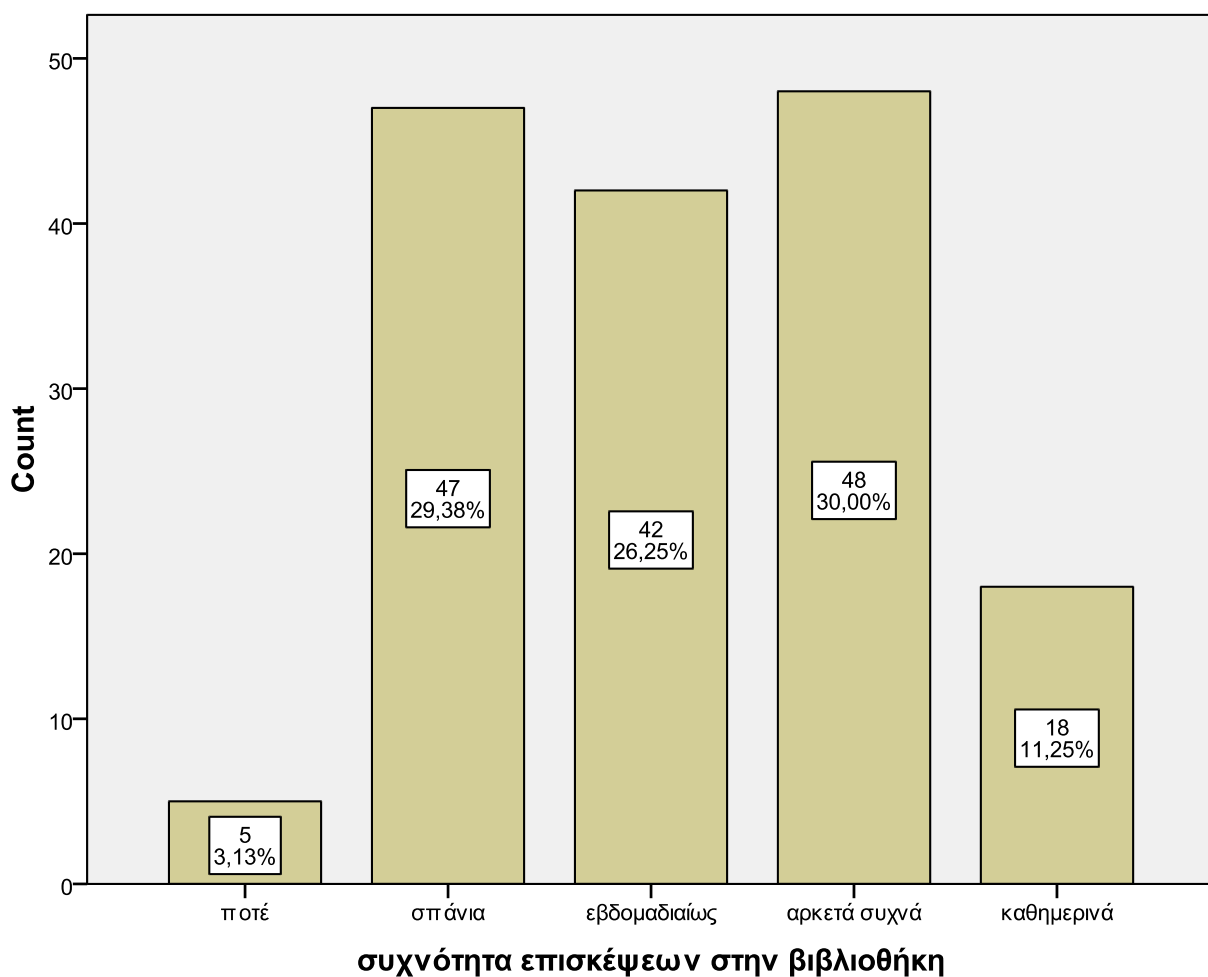
Πίνακας 6 : Συμβολή λόγων στην εξοικείωση με το διαδίκτυο.

4.3 Αποτελέσματα ερωτήσεων σχέσης χρήστη-βιβλιοθήκης και ηλ. υπηρεσιών.

Εδώ παρουσιάζει η συχνότητα επισκέψεως στη βιβλιοθήκη. Σε ένα γενικότερο πλαίσιο οι περισσότεροι φοιτητές επισκέπτονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα την βιβλιοθήκη.

	Συχνότητες	Ποσοστό%
Ποτέ	5	3,1
Σπάνια	47	29,4
εβδομαδιαίως	42	26,3
αρκετά συχνά	48	30,0
καθημερινά	18	11,3
Σύνολο	160	100,0

Πίνακας 7 : Συχνότητα επίσκεψης στην βιβλιοθήκη.

Διάγραμμα 6: Ραβδόγραμμα συχνότητας επίσκεψης στην βιβλιοθήκη

Από το δείγμα, το 41,3% είναι τακτικοί επισκέπτες απαντώντας πως επισκέπτονται την βιβλιοθήκη αρκετά συχνά και καθημερινά. Ένα 26% απαντά πως επισκέπτεται την

βιβλιοθήκη εβδομαδιαία και το υπόλοιπο 32,5% με τις απαντήσεις ποτέ και σπάνια χαρακτηρίζει την επίσκεψη του περιστασιακή.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών, 69% , χρησιμοποιεί τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης για την αναζήτηση πληροφοριών.

	Συχνότητες	Ποσοστά%
Ναι	110	68,8
Όχι	47	29,4
Σύνολο	157	98,1
ελλιπής τιμή	3	1,9
Σύνολο	160	100,0

Πίνακας 8 : Συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Ο πίνακας που ακολουθεί δείχνει την συχνότητα με την οποία χρησιμοποιούν ,οι φοιτητές που ερωτήθηκαν τις ηλεκτρονικά παρεχόμενες πηγές της βιβλιοθήκης.

	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ
συχνότητα χρήσης ελεύθερων μηχανών	6%	4%	10%	25%	55%
συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικού καταλόγου βιβλιοθήκης OPAC	45%	30%	15%	7%	3%
συχνότητα χρήσης ψηφιακής βιβλιοθήκης	52.5%	31.5%	10.5%	3%	2.5%
συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών περιοδικών	47.5%	32%	11%	5.5%	4%
συχνότητα χρήσης βάσεων δεδομένων	52.5%	22.5%	16%	3.5%	5.5%
συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών βιβλίων	33%	27%	27%	7.5%	4.5%
μεταπτυχιακά-διδασκαρικές διατριβές	53%	27.7%	10%	6.3%	3%
συχνότητα χρήσης μηχανής μετα-αναζήτησης Summon	82.5%	7%	4%	4%	2.5%

Πίνακας 9 : Συχνότητα χρήσης πηγών για αναζήτηση πληροφοριών.

Η πηγή που χρησιμοποιείται περισσότερο είναι οι ελεύθερες μηχανές του διαδικτύου. Αυτή που χρησιμοποιείται λιγότερο (εξαιρώντας την μηχανή μετα-αναζήτησης Summon, επειδή είναι η πιο πρόσφατη και λιγότερο διαδεδομένη).

Στα γενικότερα χαμηλά ποσοστά χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών, αξίζει να σημειωθεί το ποσοστό του 39%, που ξεχωρίζει στα ηλεκτρονικά βιβλία, απαντά πως χρησιμοποιεί από αρκετά έως και παρά πολύ.

4.4 Αποτελέσματα ερωτήσεων στρατηγικών αναζήτησής

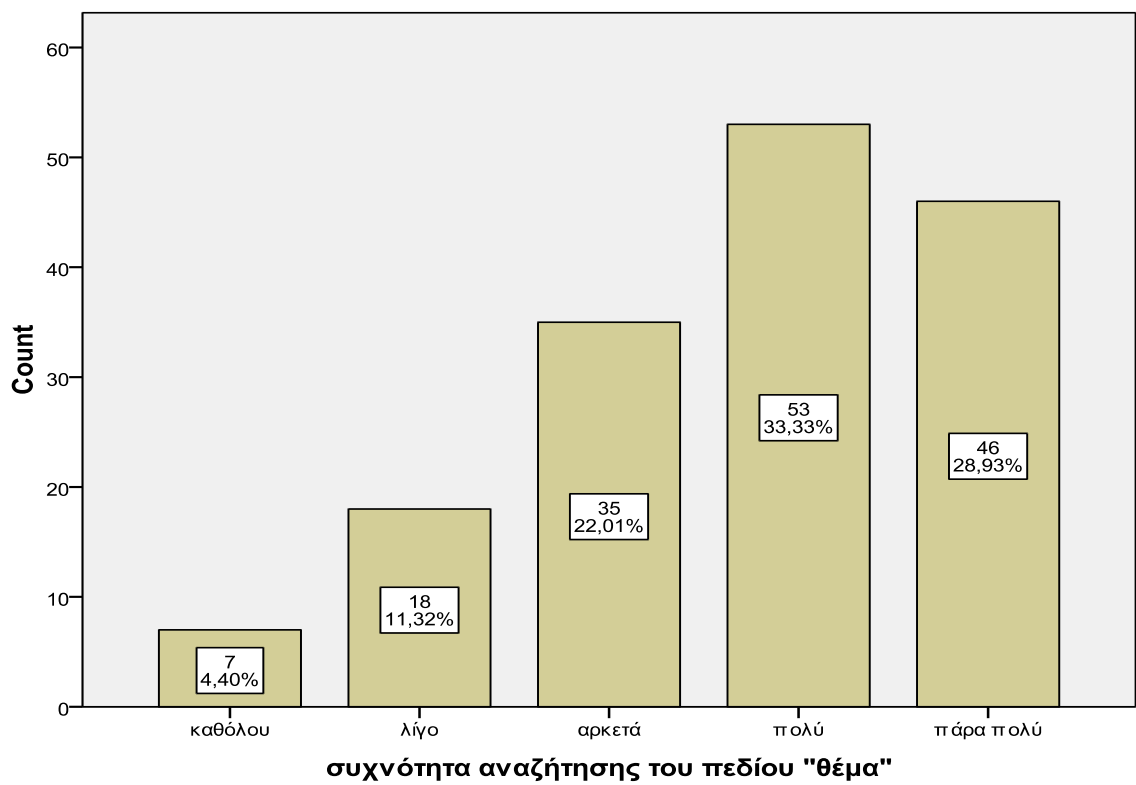
Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι πιο σημαντικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην επιλογή της πηγής πληροφόρησης. Κυριότερος παράγων είναι η ευκολία στην χρήση της πηγής και δεύτερος κατατάσσεται η δυνατότητα πρόσβασης στην πηγή, το οποίο φαίνεται και από τα διαγράμματα που ακολουθούν.

	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ
επιρροή της δυνατότητας πρόσβασης στην επιλογή πηγής	0.7%	1.3%	23%	36%	39%
επιρροή της ευκολίας στην χρήση στην επιλογή πηγής	2%	2%	19.4%	44.5%	32.5%
επιρροή της εξοικονόμησης χρόνου στην επιλογή πηγής	1.3%	7.5%	22.5%	33.7%	35%
επιρροή της προσωπικής επιλογής στην επιλογή πηγής	4.5%	17.5%	35.1%	30%	11.9%
επιρροή της υπόδειξης του καθηγητή στην επιλογή πηγής	17%	25%	31.9%	16.5%	8.1%
επιρροή της προϋπάρχουσας γνώσης για το θέμα στην επιλογή πηγής	4.5%	21.3%	35.7%	25%	12.5%
επιρροή "άλλου λόγου" στην επιλογή πηγής	100%	0	0	0	0

Πίνακας 10 : Σημασία λόγων στην επιλογή πληροφόρησης.

. Διάγραμμα 7: Ραβδόγραμμα συχνότητας αναζήτησης στο πεδίο του θέματος

Επιπλέον, παρατίθενται τα αποτελέσματα της συχνότητας αναζήτησης στα 4 κυριότερα πεδία. Από αυτά η συχνότητα αναζήτησης με βάση το πεδίο θέμα και η συχνότητα της γενικής αναζήτησης υπερέχουν, όπως φαίνεται από τους υπογραμμισμένα πεδία και από τα διαγράμματα που ακολουθούν.

	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ
συχνότητα αναζήτησης στο πεδίο του συγγραφέα	20%	43.7%	21.9%	9.4%	4.5%
συχνότητα αναζήτησης στο πεδίου του τίτλου	5.6%	14.4%	30.5%	29.5%	20%
συχνότητα αναζήτησης στο πεδίο του θέματος	4.5%	11.5%	21.9%	33.1%	29%
Συχνότητα χρήσης της γενικής αναζήτησης	3.8%	27%	16.9%	23.2%	22.5%

Πίνακας 11: Συχνότητα αναζήτησης πεδίων.

Διάγραμμα 8: Ραβδόγραμμα συχνότητας γενικής αναζήτησης.

Παρουσιάζεται στην συνέχεια η συχνότητα χρήσης των παρακάτω τεχνικών αναζήτησης. Κυριότερη τεχνική αναδεικνύεται η αναζήτηση με μία λέξη κλειδί και η αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά. Το αποτέλεσμα αυτό υποστηρίζεται και από τα διαγράμματα που ακολουθούν.

	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πέρα πολύ
συχνότητα σύνθετης αναζήτησης	11.3%	33.2%	31.2%	15.6%	8.9%
συχνότητα αναζήτησης με μία λέξη κλειδί	3%	11.9%	28.1%	33%	24%
συχνότητα αναζήτησης με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά	5.6%	10.6%	21.9%	41.2%	20.7
συχνότητα αναζήτησης ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά (“φράση”)	31.2%	39%	14.4%	10.6%	5%
συχνότητα χρήσης τελεστών εγγύτητας (AND, OR, NOT)	56.25%	27.5%	12%	3.25%	1.25%

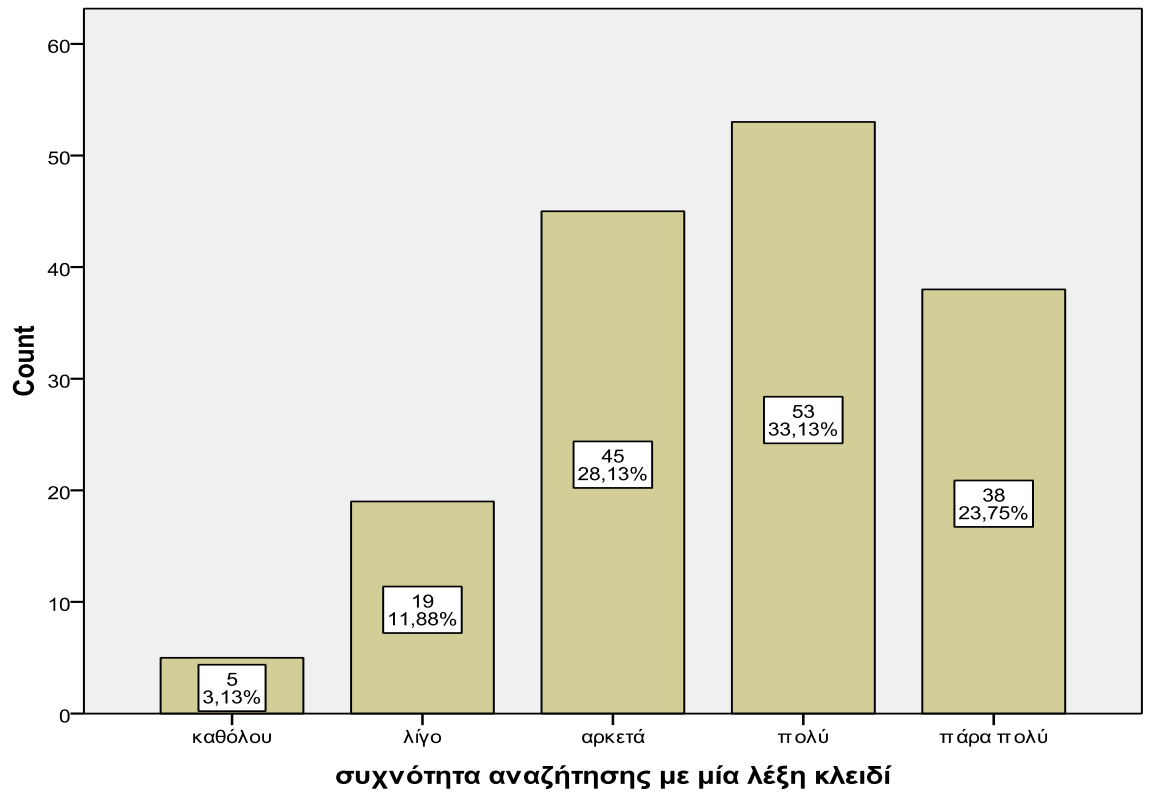
συχνότητα χρήσης τελεστών αποκοπής (πχ. Επιστημ*)	66.25	22%	7.5%	31.25%	0.6%
συχνότητα χρήσης αναζήτησης μέσα στα αποτελέσματα	13.75%	18.1%	32%	27%	8.75%
συχνότητα χρήσης εύρεσης παρόμοιων αποτελεσμάτων (see also)	16%	29%	31%	18%	4.4%
συχνότητα αναζήτησης σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος	3.35%	35.6%	18.75%	9%	2.5%

Πίνακας 12: Συχνότητα χρήσης τεχνικών αναζήτησης.

Διάγραμμα 9: Ραβδόγραμμα συχνότητας αναζήτησης με μία λέξη κλειδί.

Αποδεικνύεται πως οι πιο διαδεδομένες τεχνικές αναζήτησης, ε με περισσότερες είναι η αναζήτηση με μια ή με περισσότερες λέξεις κλειδιά. Αρκετά διαδεδομένη είναι επίσης η τεχνική της αποκοπής. Η τεχνική η οποία δεν είναι πολύ διαδεδομένη είναι οι τελεστές εγγύτητας AND, OR, NOT την οποία οι 56 και πλέον τα εκατό δεν χρησιμοποιούν ποτέ.

Και δύο διαγράμματα που ακολουθούν (9 και 10) , παρουσιάζουν τα ποσοστά των απαντήσεων που δόθηκαν στις δύο επικρατέστερες τεχνικές

Διάγραμμα 9: Ραβδόγραμμα συχνότητας αναζήτησης με μία λέξη κλειδί

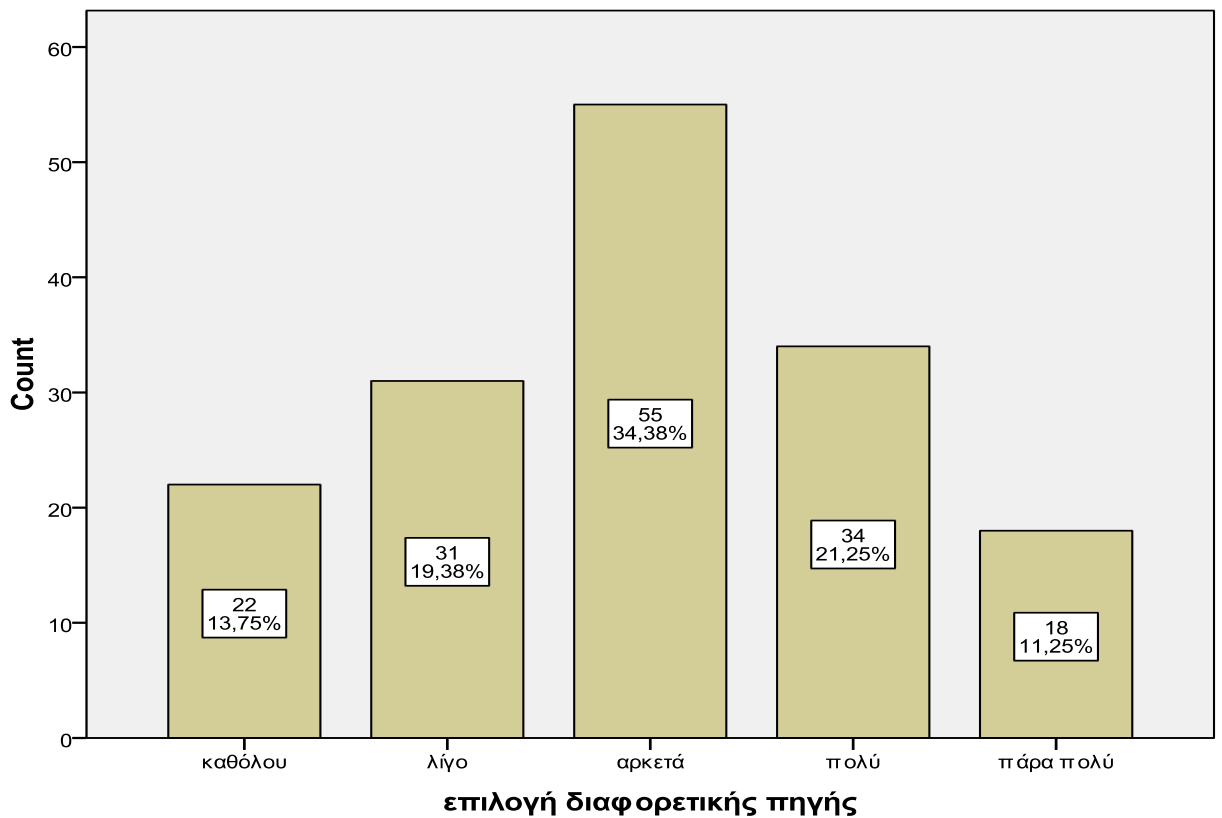
Διάγραμμα 10: Ραβδόγραμμα αναζήτησης με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις τροποποιήσεις που πραγματοποιούνται στην νέα αναζήτηση, όταν η αρχική δεν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Οι τροποποιήσεις που επικρατούν είναι επιλογή διαφορετικών λέξεων κλειδιών και η επιλογή διαφορετικής πηγής, όπως εύκολα παρατηρείται και από τα διαγράμματα που ακολουθούν.

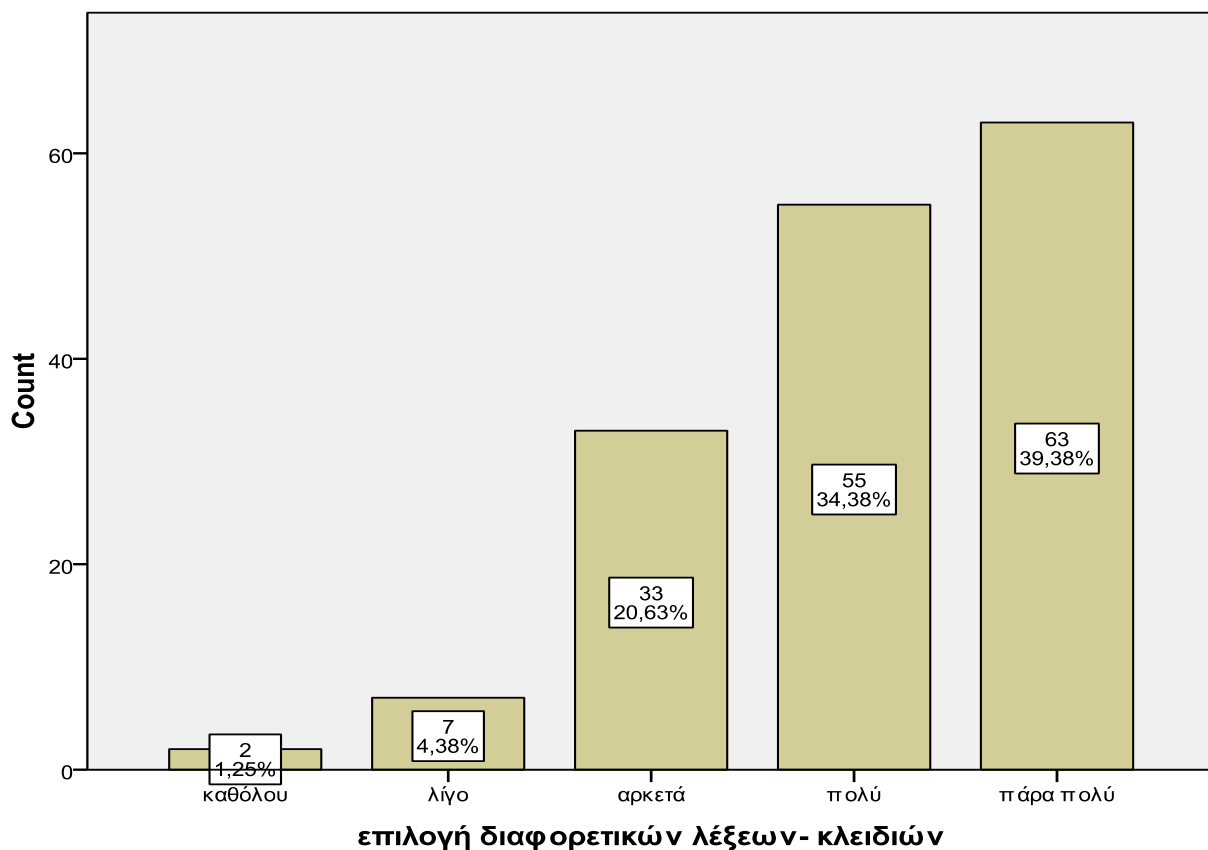
	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	Πάρα πολύ
επιλογή διαφορετικής πηγής	13.75%	19.4%	64.4%	21.25%	11.2%
επιλογή διαφορετικών λέξεων- κλειδιών	1.25%	4.4%	20.6%	34.4%	39.4%

χρήση τελεστών εγγύτητας	60.6%	23.1%	9.4%	5%	1.9%
χρήση τελεστών αποκοπής	68%	19.4%	4.4%	4.4%	2.5%
αντικατάσταση της λέξης- κλειδί με φράση ή το αντίστροφο	8.1%	19.4%	35%	27.5%	9.4%
καμία τροποποίηση-τέλος της αναζήτησης	62.5%	27.5%	6.9%	1.25%	0.6%
άλλη τροποποίηση	99.4%	0	0.6%	0	0

Πίνακας 13: Συχνότητες τροποποιήσεων σε νέα αναζήτηση.

Διάγραμμα 11: Ραβδόγραμμα συχνότητας επιλογής διαφορετικής πηγής.

Διάγραμμα 12: Ραβδόγραμμα συχνότητας επιλογής διαφορετικών λέξεων-κλειδιών.

4.5 Συσχετίσεις μεταβλητών

Σε δεύτερη φάση παρουσιάζονται οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών.

Οι βασικοί άξονες των συσχετίσεων που θα γίνουν, είναι το φύλλο, η ηλικία και το τμήμα φοίτησης. Εξαιρέθηκε η ακαδημαϊκή ιδιότητα λόγω συντριπτικής πλειοψηφίας των προπτυχιακών σπουδαστών.

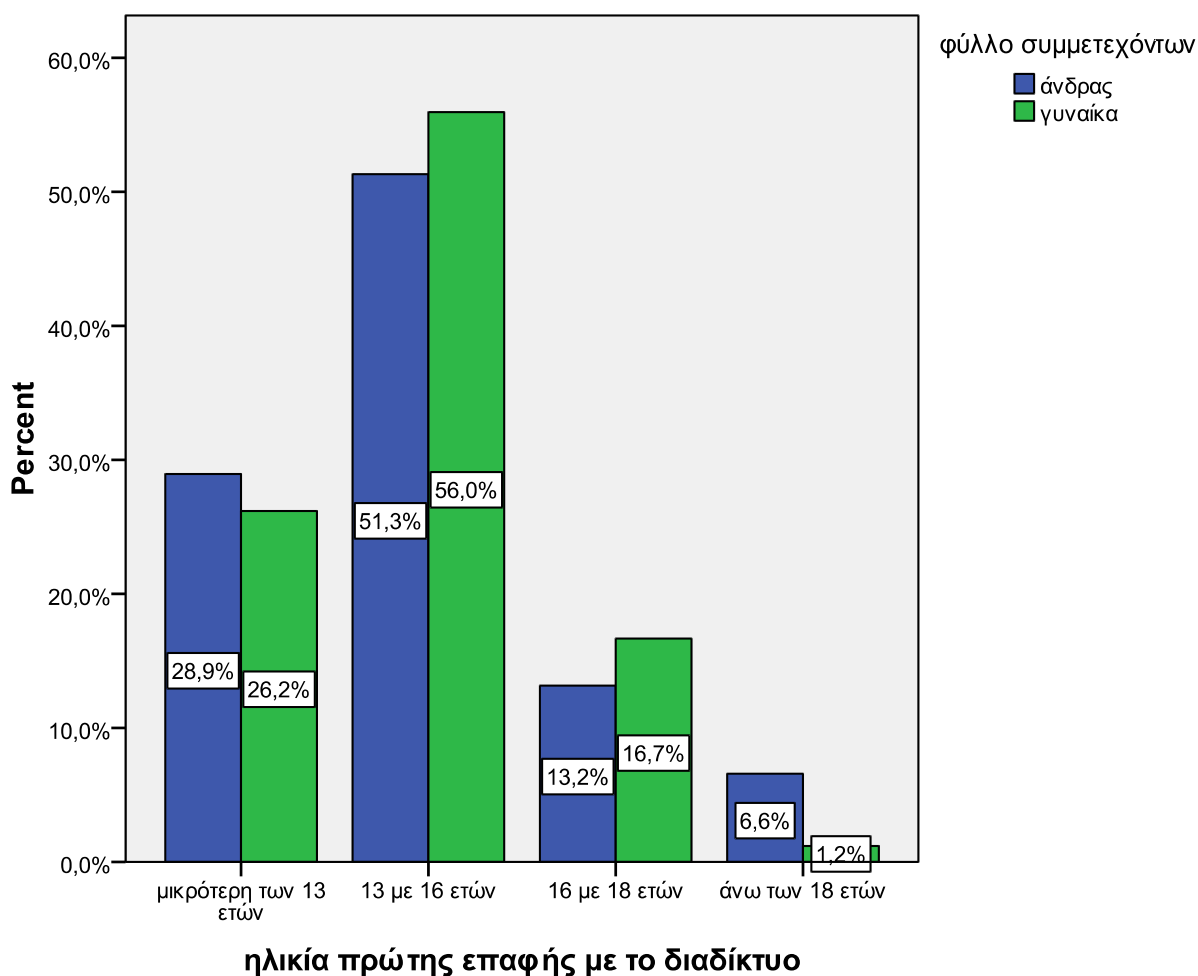
Με τις ομαδοποιήσεις λοιπόν που θα μας παρέχουν τα αποτελέσματα και με τον συσχετισμό περισσότερης από μίας απάντησης, θα μπορούσαμε να εντοπίσουμε ομοιότητες ή διαφορές των συμπεριφορών, θέσεων μεταξύ των χρηστών ή ενδεχομένως κάποιες τάσεις ή συγκρίσεις που προκύπτουν.

4.5.1 Συσχετίσεις μεταβλητών με βάση το φύλλο του χρήστη

Οι συσχετίσεις φύλλου παρουσιάζονται σε σχέση με την ηλικία πρώτης επαφής με το διαδίκτυο, με την συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη και συχνότητα χρήσης των τεχνικών αναζήτησης.

Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι έχουμε πιο πολλές γυναίκες (84 από 160) στο δείγμα μας, το οποίο σημαίνει λιγότερους άνδρες (76 από 160), γεγονός το οποίο θα επηρεάσει το μέγεθος κάποιων αποτελεσμάτων.

Αρχικά, θέλουμε να δείξουμε την σχέση ανάμεσα στο φύλο και την ηλικία πρώτης επαφής με το διαδίκτυο.

Διάγραμμα 13: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας πρώτης επαφής και φύλου.

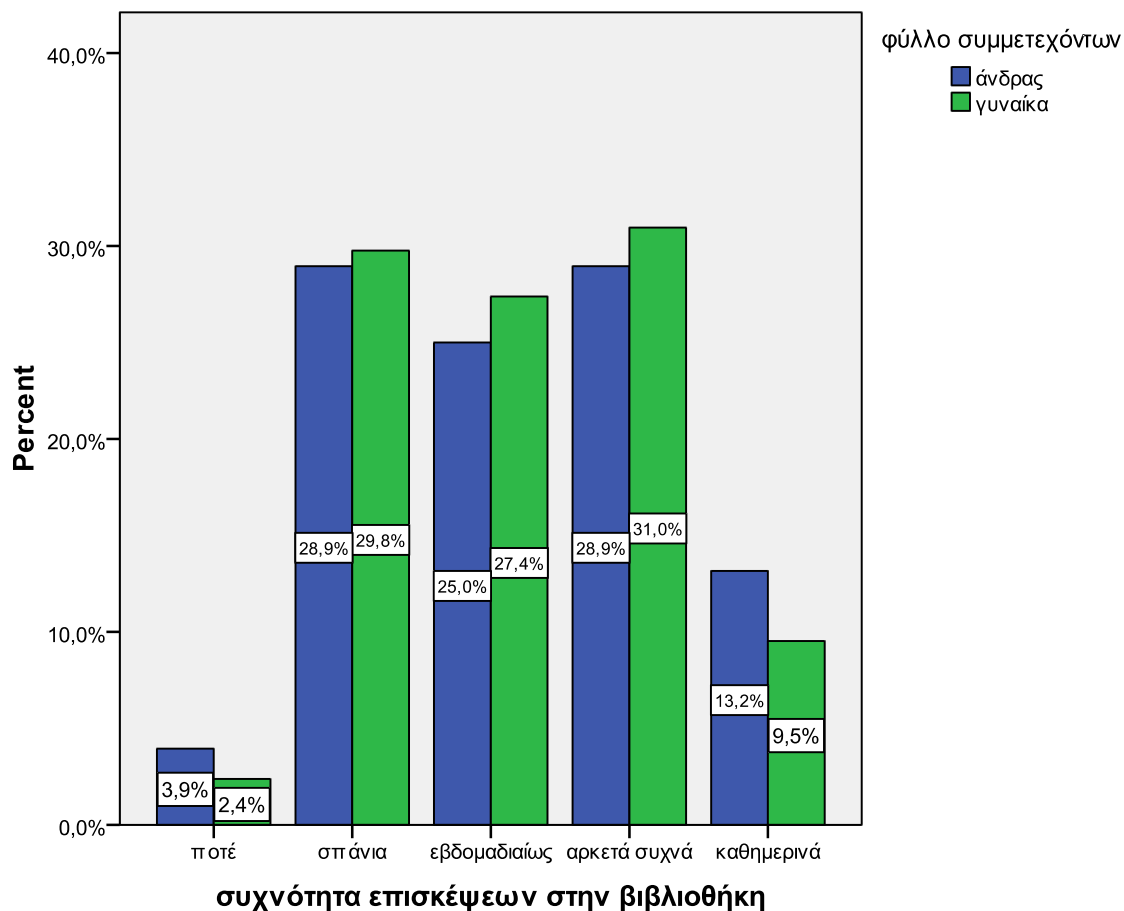
Από το παραπάνω διάγραμμα φαίνεται ότι οι μισοί άνδρες και οι μισές γυναίκες (51.3% και 56%) είχαν πρώτη επαφή με το ιντερνέτ στην ηλικία των 13 με 16 ετών. Ένα επίσης σημαντικό κομμάτι ανδρών και γυναικών, 28.9% και 26.2% αντίστοιχα είχαν πρώτη επαφή πριν την ηλικία των 13 ετών. Στην ηλικία των 16 με 18 ετών είχε πρώτη επαφή ένα μικρό κομμάτι (13.2% και 16.7%), ενώ πολύ λίγα άτομα ήρθαν σε επαφή με το ιντερνέτ σε ηλικία μεγαλύτερη των 18 ετών.

Η πρώτη επαφή των γυναικών με το διαδίκτυο είναι κατά κύριο λόγο από ηλικία μικρότερη των 13 ετών έως και 18 ετών. Περισσότερες από τις μισές πλοηγούνται στο διαδίκτυο για πρώτη φορά στην ηλικία των 13-16 ετών. Ελάχιστες έχουν πρώτη επαφή μετά την ηλικία των 18 ετών.

Το ίδιο ισχύει σε γενικές γραμμές και για τους άνδρες. Οι διαφορές που παρατηρούνται είναι ότι οι άνδρες έχουν προβάδισμα σε ηλικία μικρότερη των 13 ετών και ότι περισσότεροι θα έρθουν σε επαφή με το διαδίκτυο σε ηλικία μεγαλύτερη των 18 ετών.

Τέλος, παρατηρούμε ότι όσο πιο νέος είναι κάποιος, τόσο πιο νωρίς ήρθε σε επαφή με το διαδίκτυο, με τις μεγαλύτερες ηλικίες να γνωρίζουν το διαδίκτυο πιο αργά στην ζωή τους.

Σε δεύτερη φάση γίνεται αναφορά στην σχέση του φύλου με την συχνότητα επισκέψεων στην βιβλιοθήκη κατά την περίοδο των ακαδημαϊκών εξαμήνων.

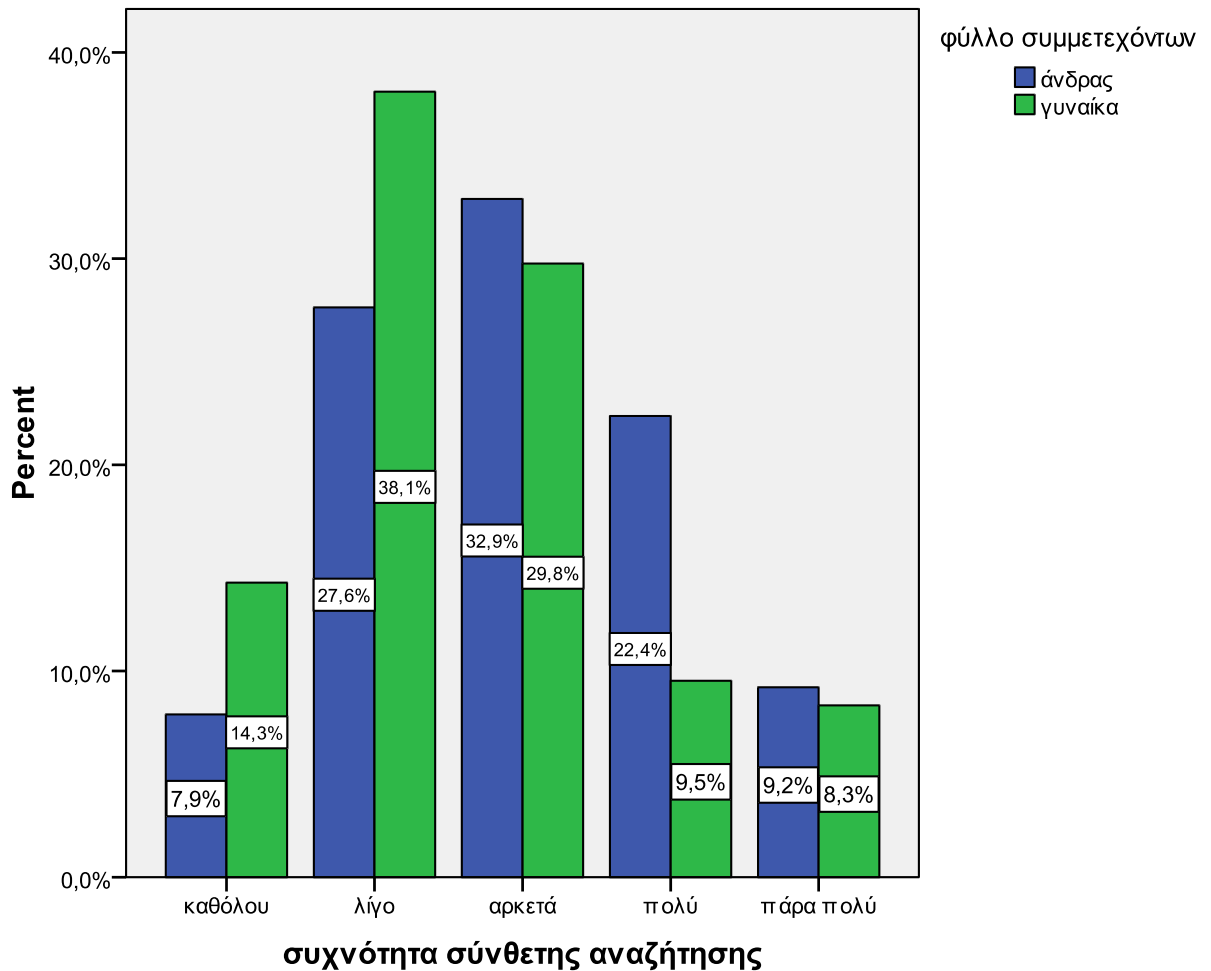

Διάγραμμα 14: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα συχνότητας επισκέψεων στην βιβλιοθήκη.

Από το παραπάνω διάγραμμα φαίνεται ότι υπάρχουν λίγα άτομα και των δύο φύλων που δεν επισκέπτονται καθόλου την βιβλιοθήκη. Ταυτόχρονα υπάρχουν άτομα, 13.2% των ανδρών και 9.5% των γυναικών, που επισκέπτονται καθημερινά την βιβλιοθήκη. Τα υπόλοιπα άτομα χωρίζονται σχεδόν ισομερώς ανάμεσα σε σπάνιες επισκέψεις, σε εβδομαδιαίες και σε αρκετά συχνές επισκέψεις.

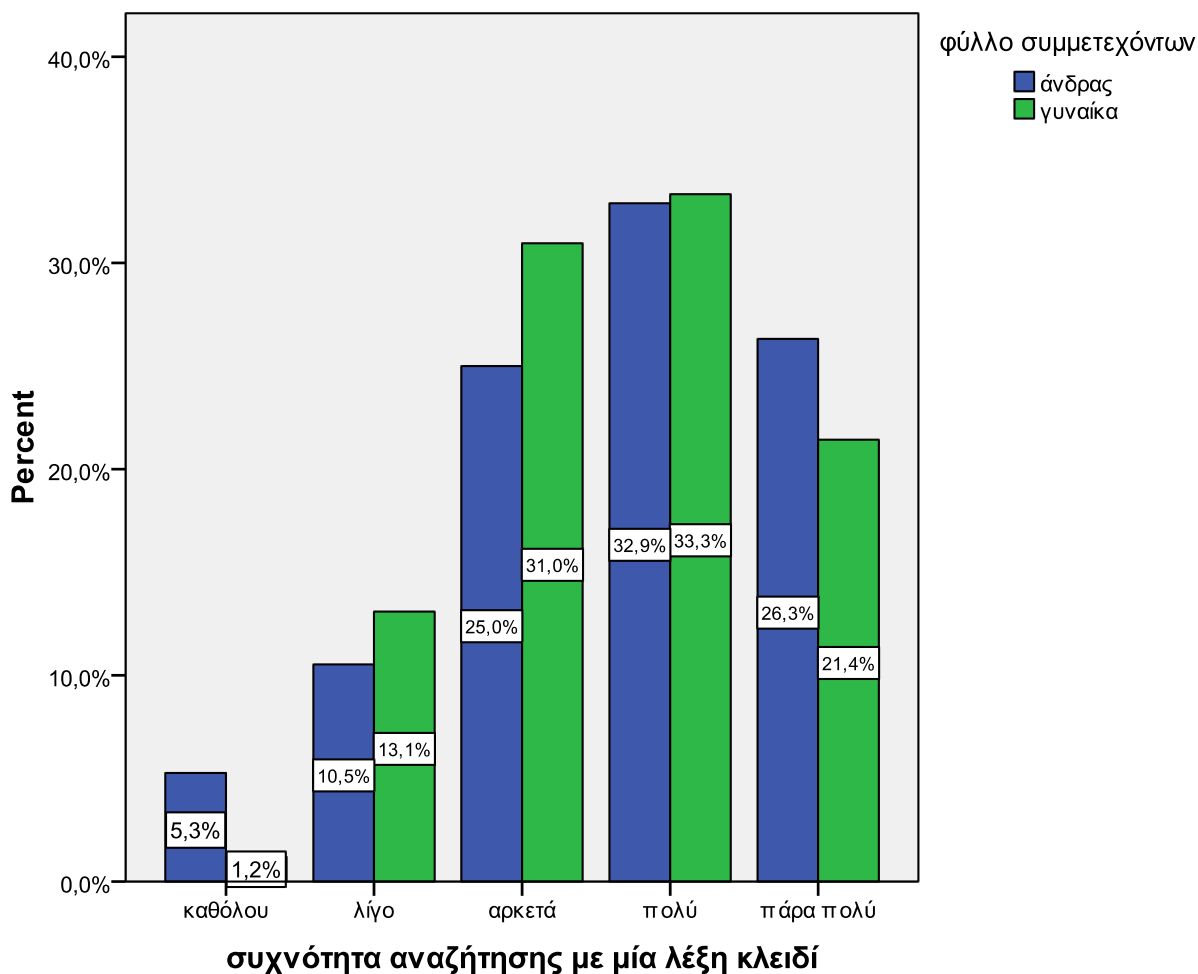
Γενικότερα οι άνδρες φοιτητές έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα από τις γυναίκες να επισκέπτονται την βιβλιοθήκη καθημερινά. Ταυτόχρονα και τα δύο φύλα επισκέπτονται αρκετά την βιβλιοθήκη.

Μελετάται επίσης, την συχνότητα του φύλου με την συχνότητα χρήσης τεχνικών αναζήτησης. Πρώτα θα αναφερθούμε στην σχέση του φύλου με την σύνθετη αναζήτηση.

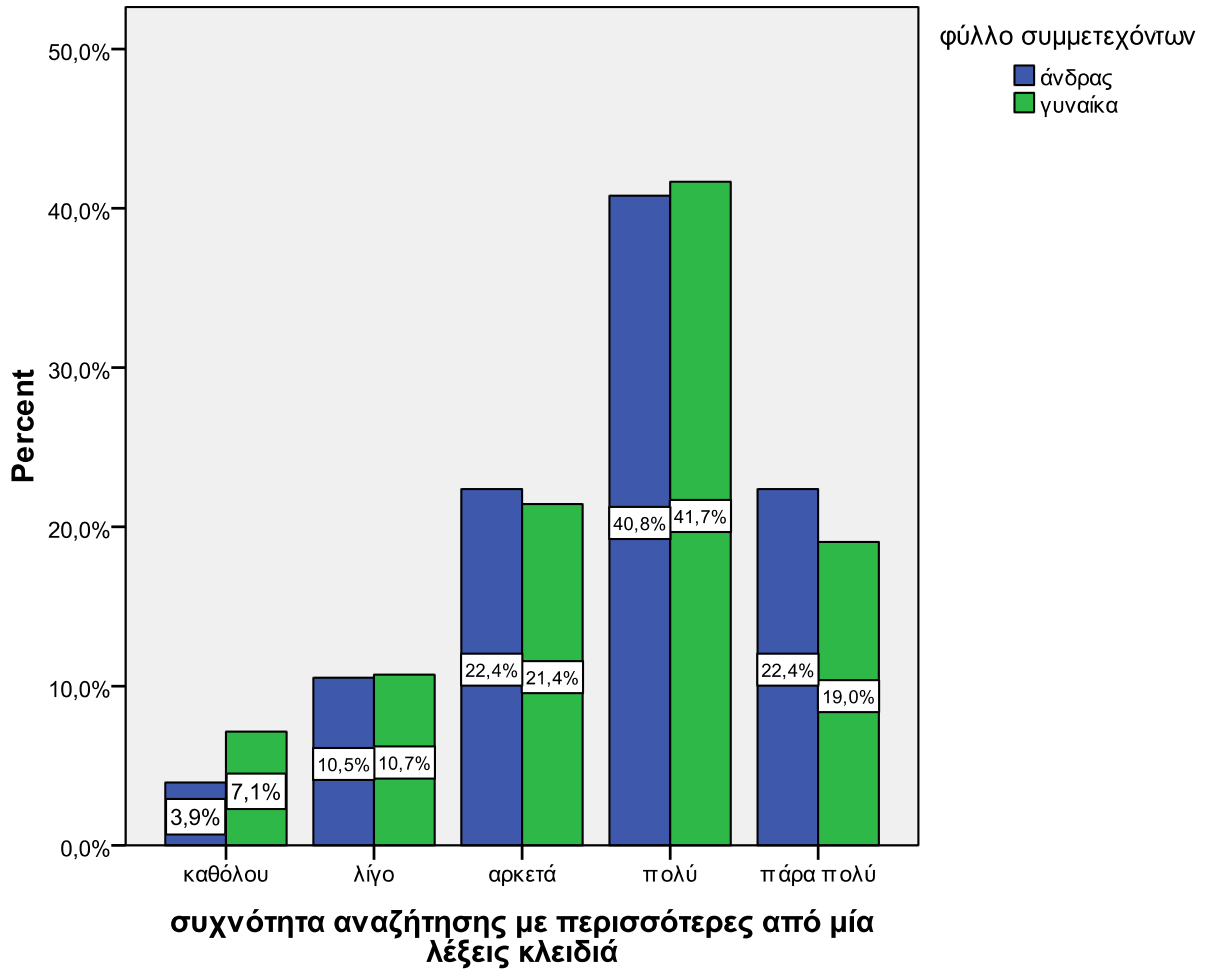
Διάγραμμα 15: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα συχνότητας χρήσης σύνθετης αναζήτησης.

Το μεγαλύτερο κομμάτι των γυναικών (38.1%) χρησιμοποιεί λίγο την σύνθετη αναζήτηση με ένα δεύτερο κομμάτι (29.8%) να την χρησιμοποιεί αρκετά. Από τους άνδρες, βλέπουμε τα ποσοστά να αντιστρέφονται, με 27.6% και 32.9% αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, βλέπουμε ότι οι γυναίκες που δεν χρησιμοποιούν την σύνθετη αναζήτηση (14.3%) είναι πιο πολλές από αυτές που την χρησιμοποιούν πολύ (9.5%) και αντίστοιχα πιο πολλές από αυτές που την χρησιμοποιούν πάρα πολύ (8.3%). Αντίθετα οι άνδρες που δεν χρησιμοποιούν την σύνθετη αναζήτηση (7.9%) είναι πιο πολλοί από αυτούς που την χρησιμοποιούν σε μεγάλο (22.4%) και σε αρκετά μεγάλο βαθμό (9.2%).

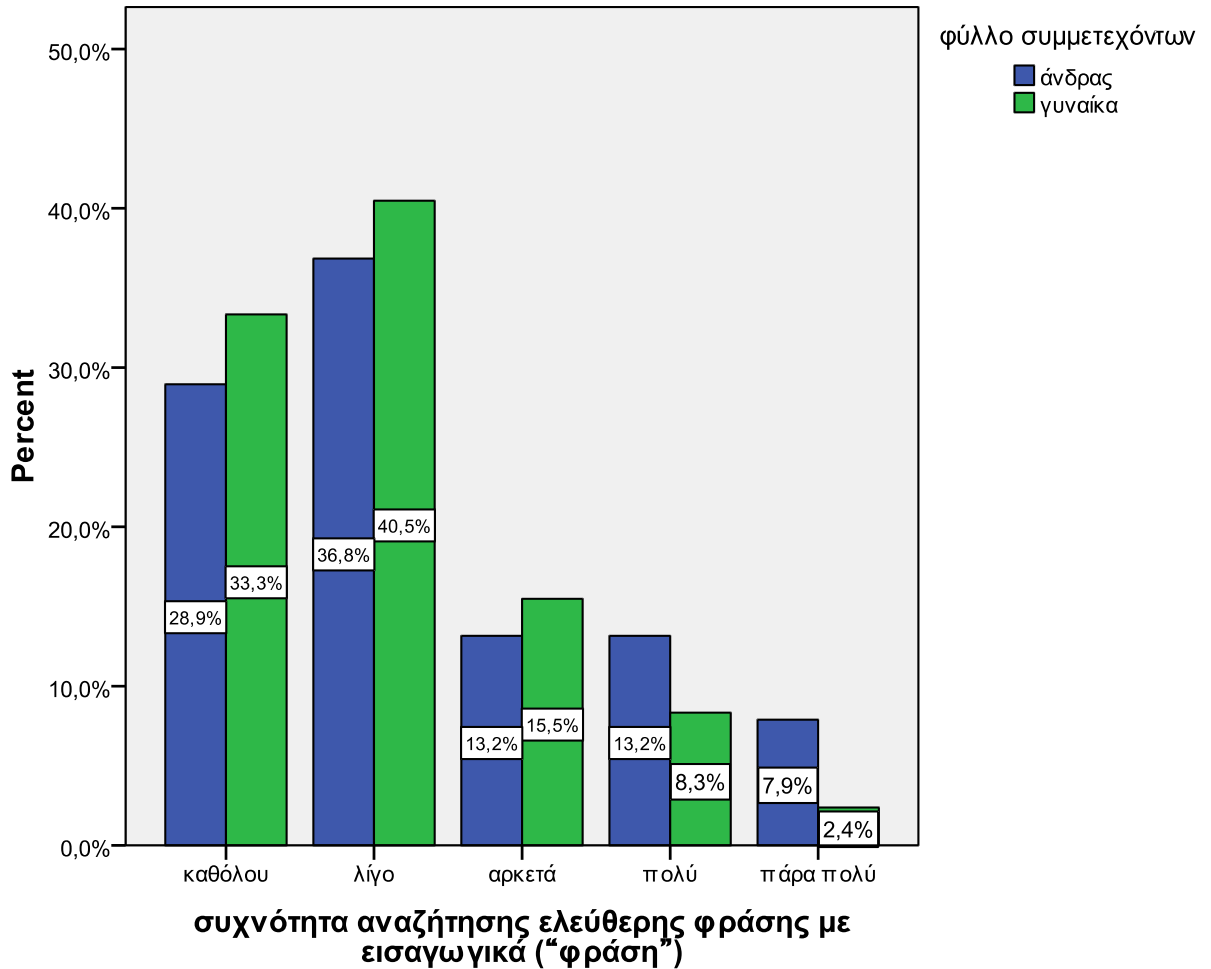
Διάγραμμα 16: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα συχνότητας αναζήτησης με μία λέξη-κλειδί.

Όσον αφορά την συχνότητα αναζήτησης με μία λέξη κλειδί βλέπουμε πολύ σημαντικά ποσοστά και για τα δύο φύλα να την χρησιμοποιούν από αρκετά ως και πάρα πολύ, με ένα μικρό κομμάτι του πληθυσμού να μην την χρησιμοποιεί καθόλου.

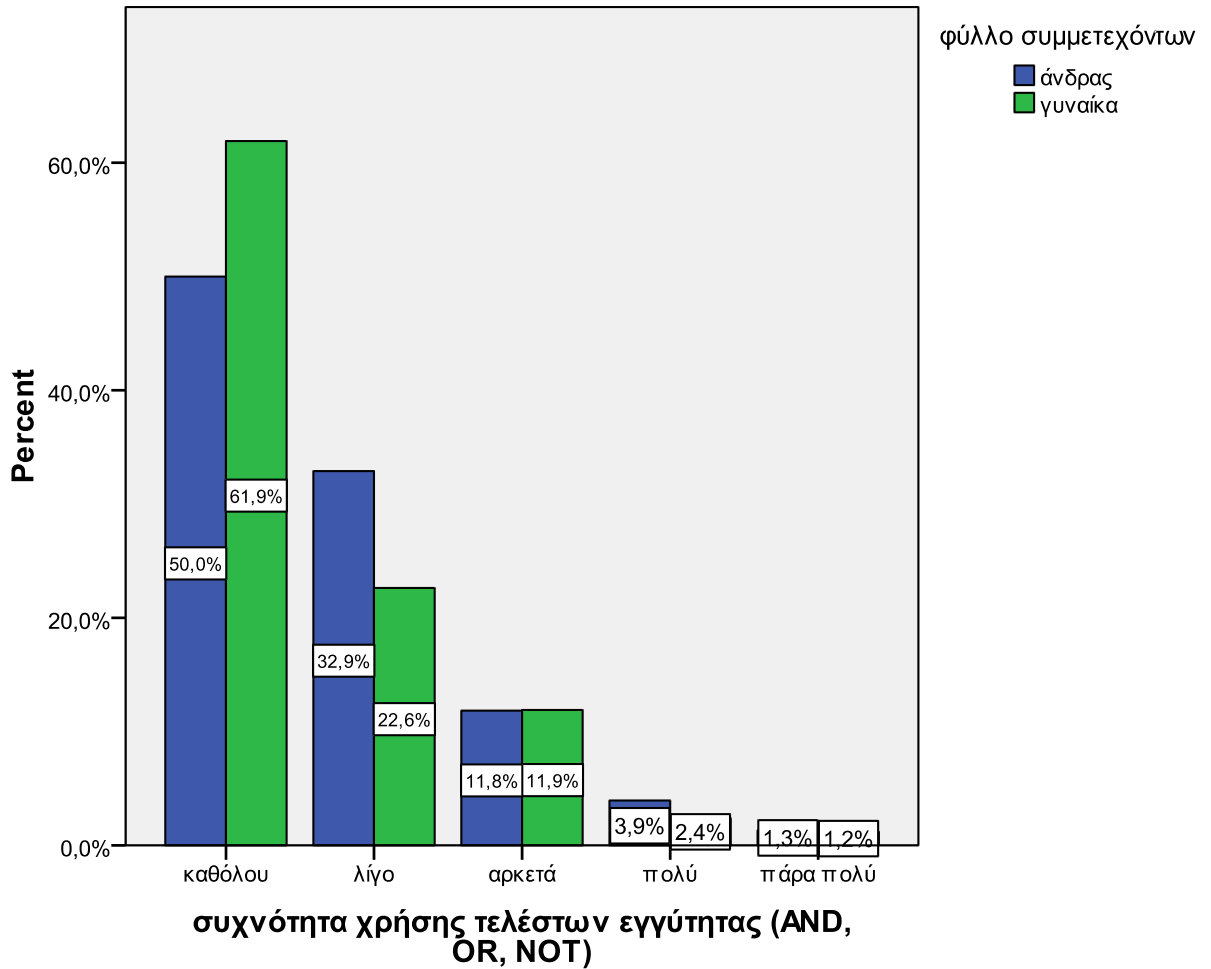
Διάγραμμα 17: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα συχνότητας αναζήτησης με περισσότερες από μία λέξεις-κλειδιά.

Στο παραπάνω διάγραμμα βλέπουμε ότι σχεδόν οι μισοί άνδρες (40.8%) και γυναίκες (41.7%) χρησιμοποιούν πολύ την αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά, ενώ υπάρχουν αρκετά άτομα (22.4% και 19%) που την χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό. Υπάρχουν βεβαίως άτομα που την χρησιμοποιούν λίγο (10.5% και 10.7%) που δεν είναι καθημερινοί χρήστες της συγκεκριμένης τεχνικής αλλά και άτομα (3.9% και 7.1%) που δεν την χρησιμοποιούν καθόλου.

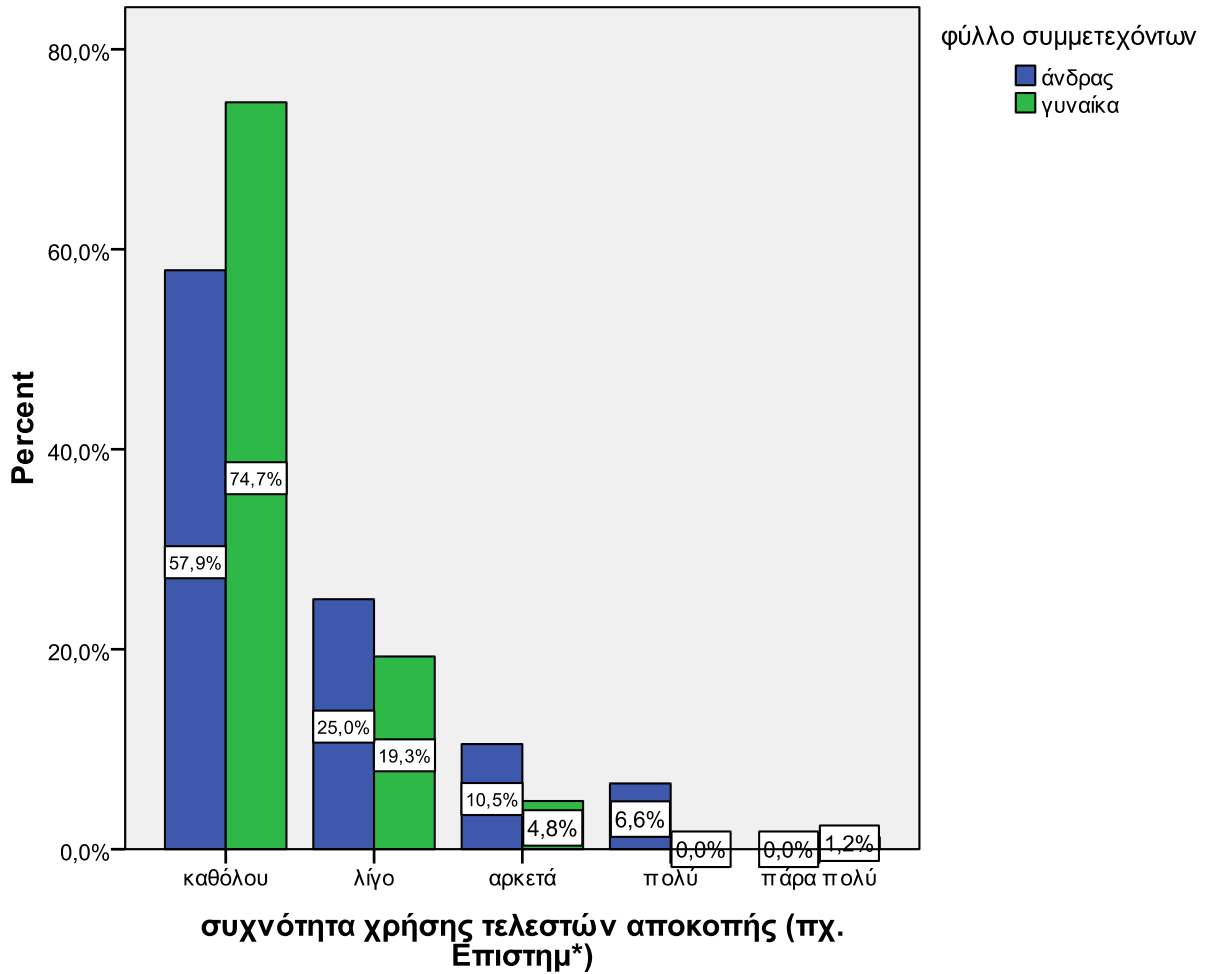
Διάγραμμα 18: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα συχνότητας αναζήτησης ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά.

Αντίθετα με τις προηγούμενες τεχνικές, η ελεύθερη φράση με εισαγωγικά δεν είναι δημοφιλής για την αναζήτηση πληροφοριών, με το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού (28.9% και 36.8% για τους άνδρες και 33.3% και 40.5% για τις γυναίκες) να την χρησιμοποιούν από καθόλου έως λίγο. Αυτοί δηλαδή που χρησιμοποιούν τα εισαγωγικά («) δεν είναι παρά ένα μικρό κομμάτι του πληθυσμού (26.4% και 23.8%). Επίσης, τα άτομα που κάνουν χρήση των εισαγωγικών σε μεγάλο βαθμό είναι λίγα, ειδικά για τις γυναίκες (2.4%).

Διάγραμμα 19: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα συχνότητας χρήσης τελεστών εγγύτητας.

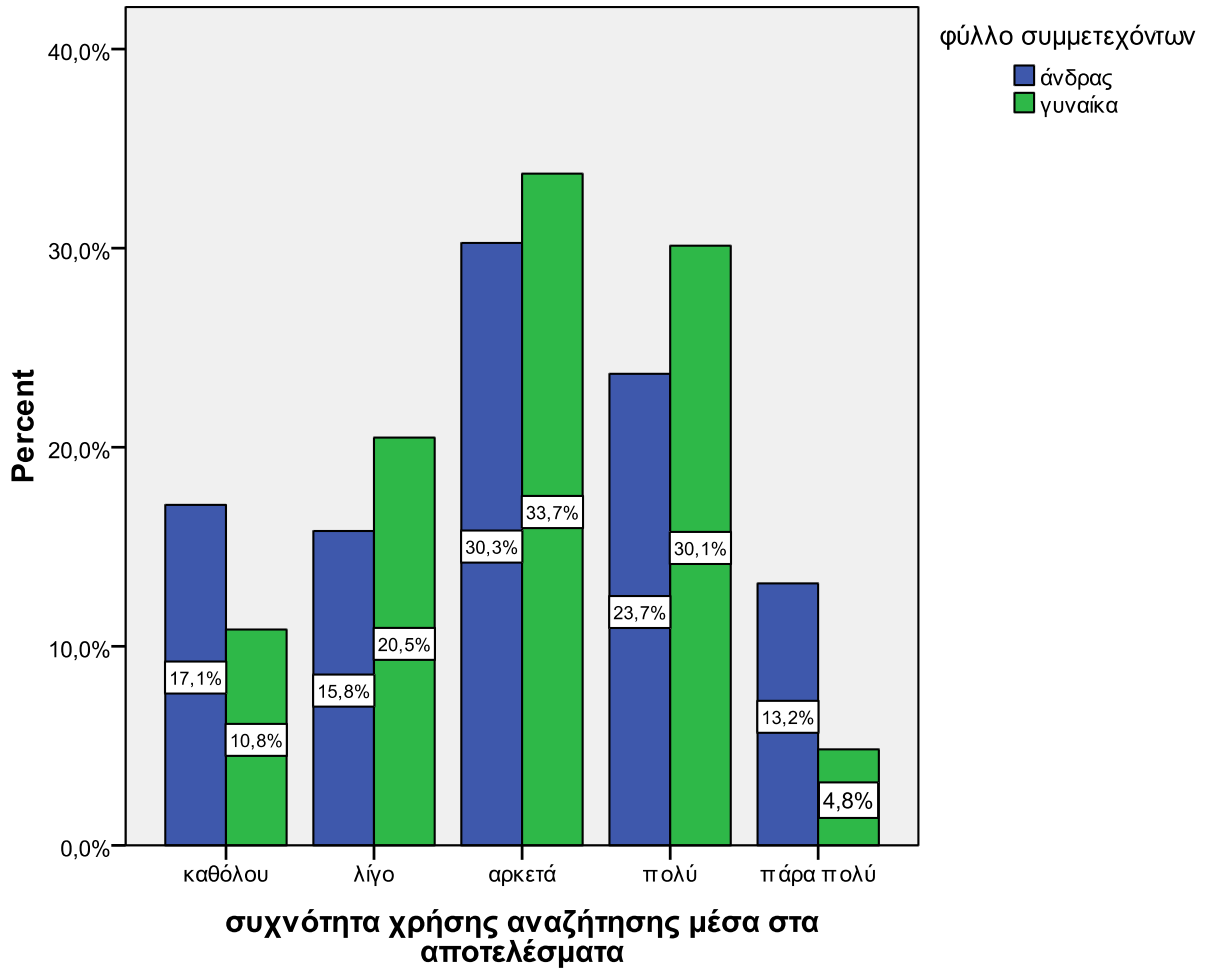
Όπως και με την τεχνική της ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά, η χρήση τελεστών εγγύτητας δεν είναι διαδεδομένη με 82,9% των ανδρών και 84,5% των γυναικών να την χρησιμοποιούν από λίγο έως καθόλου. Συμπληρωματικά, βλέπουμε ότι ελάχιστα άτομα (1,3% και 1,2%) χρησιμοποιούν τελεστές εγγύτητας πάρα πολύ.

Διάγραμμα 20: Ομαδοποιημένο διάγραμμα συχνότητας χρήσης τηλεστών αποκοπής.

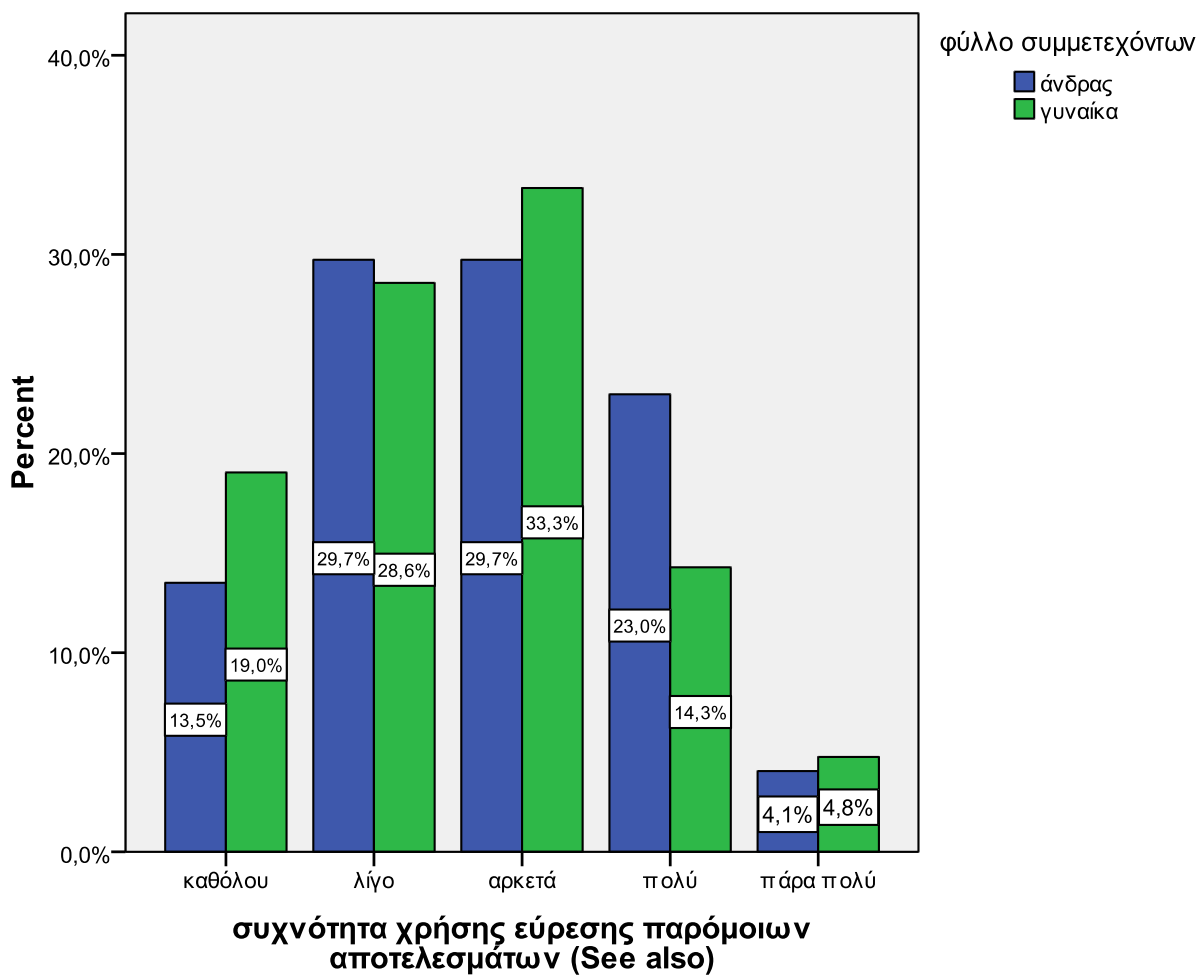
Από το παραπάνω διάγραμμα φαίνεται ότι οι τηλεστές αποκοπής δεν είναι καθόλου διαδεδομένοι στον πληθυσμό, με το μεγαλύτερο κομμάτι αυτού να μην τους χρησιμοποιεί καθόλου (57.9% και 74.7%). Είναι γνωστοί μόνο σε λίγα άτομα που τους χρησιμοποιούν από λίγο ως αρκετά, και σε ελάχιστα άτομα που τους χρησιμοποιούν πολύ.

Διάγραμμα 21: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα αναζήτησης μέσα στα αποτελέσματα.

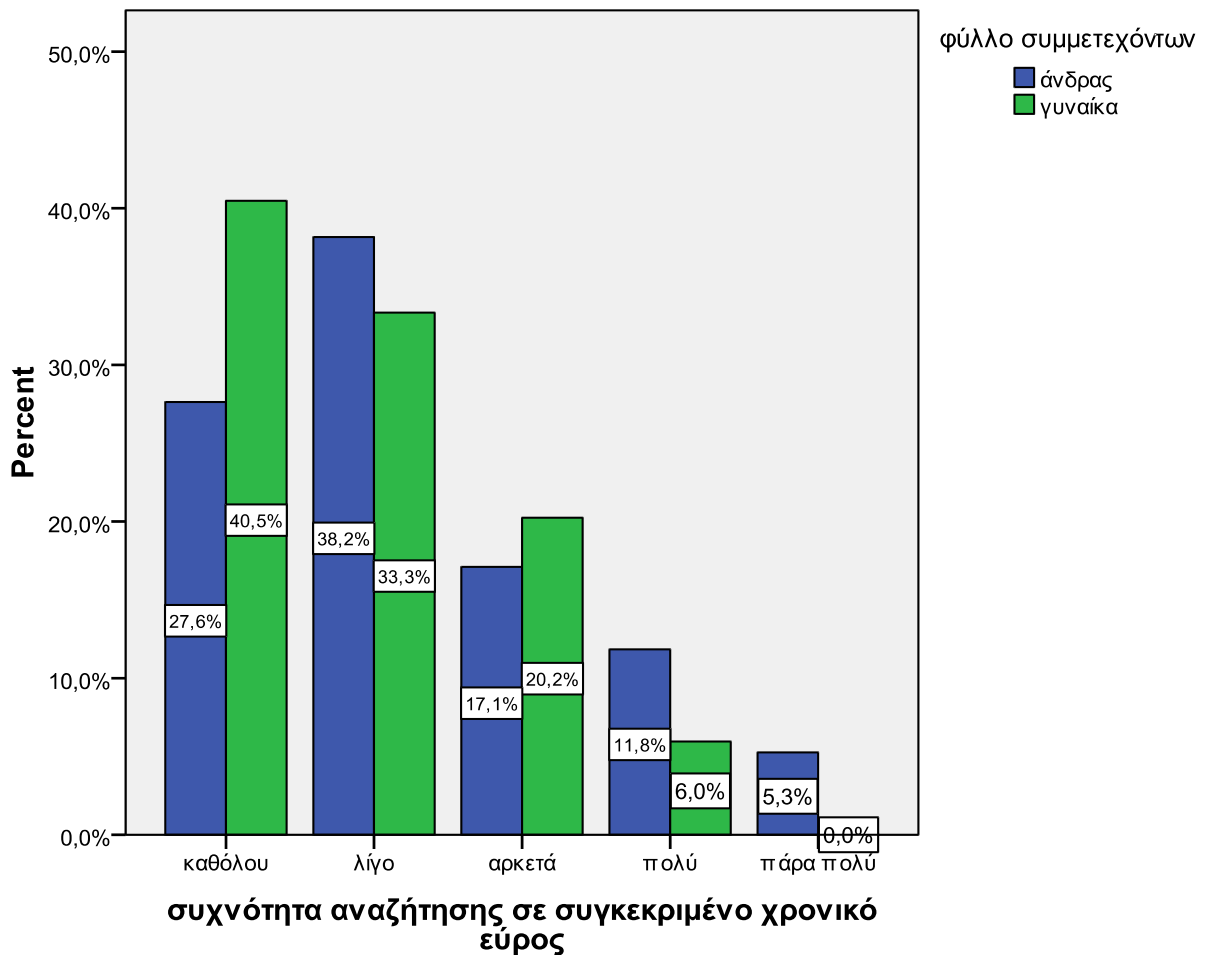
Στο διάγραμμα για την χρήση της αναζήτησης μέσα στα αποτελέσματα παρατηρούμε ότι είναι ευρέως διαδεδομένη με σχετικά υψηλά ποσοστά να την χρησιμοποιούν αρκετά (30.3% και 33.7%) και πολύ (23.7% και 30.1%). Ταυτόχρονα όμως βλέπουμε ότι σε σχέση με άλλες δημοφιλείς τεχνικές υπάρχει ένα μεγαλύτερο ποσοστό (17.1% και 10.8%) που δεν την χρησιμοποιούν καθόλου.

Διάγραμμα 22: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα εύρεσης παρόμοιων αποτελεσμάτων.

Η χρήση παρόμοιων αποτελεσμάτων είναι επίσης αρκετά διαδεδομένη, με πολλά άτομα να αναζητούν πληροφορίες με αυτόν τον τρόπο από λίγο έως και πολύ. Βλέπουμε επίσης, ότι αρκετά άτομα δεν ψάχνουν πληροφορίες με αυτόν τον τρόπο

(13.5% και 19%), ενώ υπάρχουν λίγα άτομα (4.1% και 4.8%) που χρησιμοποιούν την τεχνική αυτή πάρα πολύ.

Διάγραμμα 23: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα αναζήτησης σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος.

Στο παραπάνω διάγραμμα βλέπουμε ότι η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος δεν είναι διαδεδομένη στον πληθυσμό με τις περισσότερες γυναίκες και αρκετούς άνδρες (27.6% και 40.5%) να μην την χρησιμοποιούν καθόλου, ενώ ένα επίσης μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού (38.2% και 33.3%) την χρησιμοποιεί λίγο. Βλέπουμε επίσης ελάχιστους άνδρες να την χρησιμοποιούν πάρα πολύ.

Οι άνδρες γενικά χρησιμοποιούν την σύνθετη αναζήτηση περισσότερο από ότι οι γυναίκες, με ελάχιστα άτομα και από τα δύο φύλα να μην την χρησιμοποιούν.

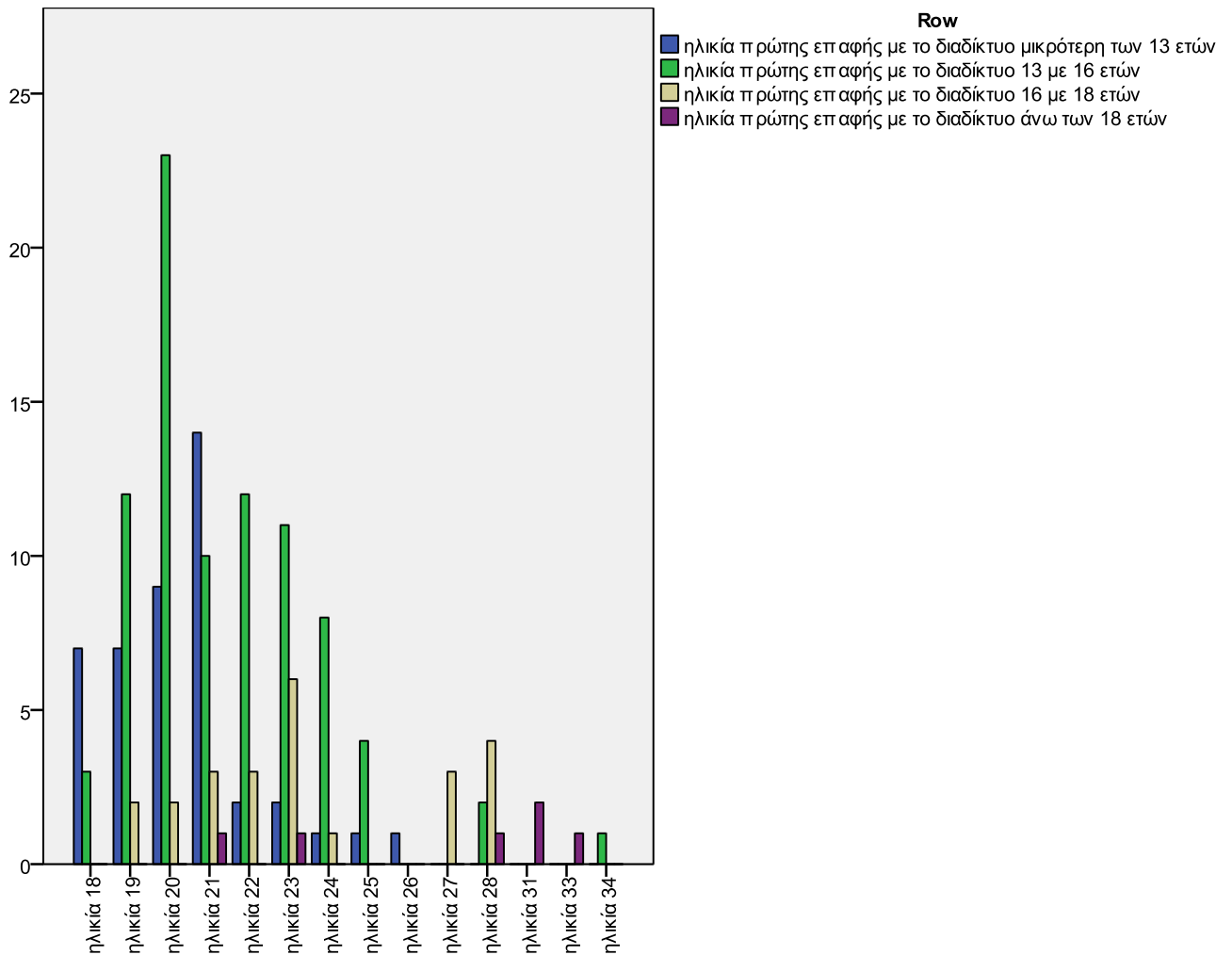
Επιπλέον, η αναζήτηση με μία λέξη-κλειδί χρησιμοποιείται και από τα δύο φύλα αρκετά, με κάποιους άνδρες να μην την χρησιμοποιούν. Η αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξεις-κλειδιά χρησιμοποιείται αρκετά και από τα δύο φύλα. Η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά χρησιμοποιείται από ένα μικρό κομμάτι του πληθυσμού, με τις γυναίκες να προηγούνται ελαφρώς. Οι τελεστές εγγύτητας χρησιμοποιούνται από λίγα άτομα, κυρίως από άνδρες. Το ίδιο ισχύει και για τους τελεστές αποκοπής με την πλειοψηφία των γυναικών να μην την χρησιμοποιούν. Η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα είναι ευρέως διαδεδομένη, περισσότερο στις γυναίκες. Παράλληλα έχει και το μεγαλύτερο ποσοστό αποχής. Η χρήση εύρεσης παρομοίων αποτελεσμάτων είναι αρκετά διαδεδομένη και στα δύο φύλα. Η αναζήτηση σε συγκεκριμένο εύρος γενικά δεν χρησιμοποιείται, με ελάχιστους άνδρες να την χρησιμοποιούν πολύ.

Συμπεραίνουμε, δηλαδή ότι οι άνδρες την τεχνική της σύνθετης αναζήτησης τους τελεστές εγγύτητας και αποκοπής οι γυναίκες χρησιμοποιούν περισσότερο την αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα, την αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά και την αναζήτηση με μία λέξη κλειδί. Η τεχνική του συγκεκριμένου χρονικού εύρους δεν χρησιμοποιείτε και από τα δύο φύλα

4.5.2 Συσχετίσεις μεταβλητών με βάση την ηλικία του χρήστη

Οι συσχετίσεις που εξετάζονται σε αυτό το μέρος θα έχουν επίκεντρο την ηλικία του χρήστη σε σχέση με την ηλικία 1^{ης} επαφής με το διαδίκτυο, την συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη και τη συχνότητα χρήσης των τεχνικών αναζήτησης.

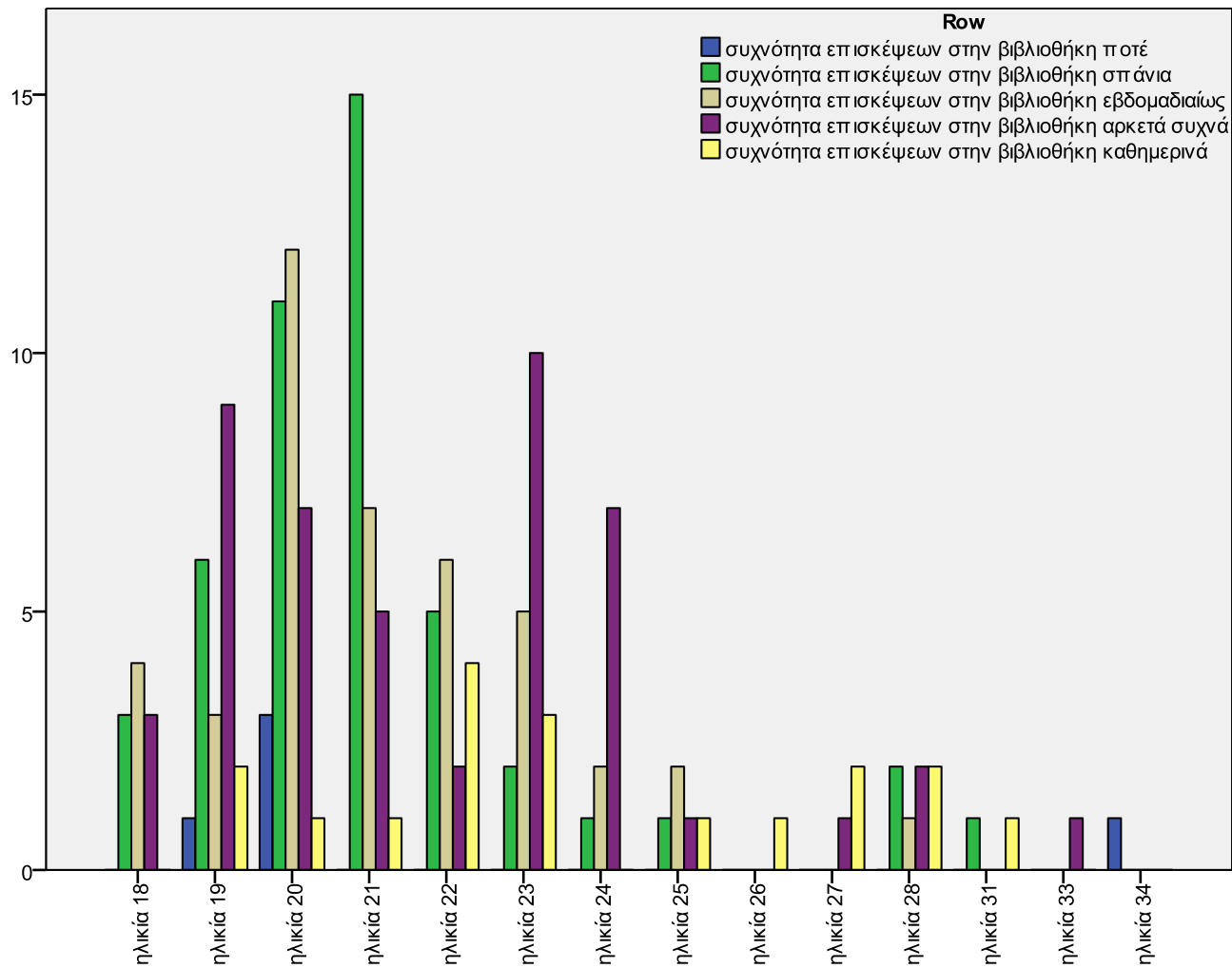
Αρχικά εμφανίζεται η σχέση της ηλικίας με την ηλικία πρώτης επαφής με το διαδίκτυο και με τις ώρες που εβδομαδιαίως αφιερώνουν οι χρήστες στο διαδίκτυο.

Διάγραμμα 24: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας πρώτης επαφής.

Από το παραπάνω διάγραμμα βλέπουμε πότε οι διάφορες ηλικίες είχαν την πρώτη επαφή με το διαδίκτυο. Παρατηρούμε ότι κατά κύριο λόγο οι ηλικίες 19 με 24 ετών, με κορύφωση στην ηλικία των 20 ετών και με κάποιες εξαιρέσεις στην ηλικία 28 και 34 έτη, ήρθαν σε επαφή με το διαδίκτυο στην ηλικία των 13 με 16 ετών. Αντίστοιχα, οι ηλικίες 18 με 21 έτη "σέρφαραν" για πρώτη φορά σε ηλικία μικρότερη των 13 ετών. Παράλληλα, άτομα που σήμερα είναι στο διάστημα 19 ετών με 24 ετών με κορύφωση στην ηλικία των 23 ετών και κάποιες εξαιρέσεις στη ηλικία των 27 και 28 ετών ήρθαν σε επαφή με το διαδίκτυο στην ηλικία των 16 με 18 ετών. Τέλος, όπως θα περιμέναμε, άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, 21 και 23 έτη και 28,31 και 33 έτη ήρθαν σε επαφή με το διαδίκτυο στην ηλικία των 18 ετών, δηλαδή αργότερα από ότι νεαρότερα άτομα.

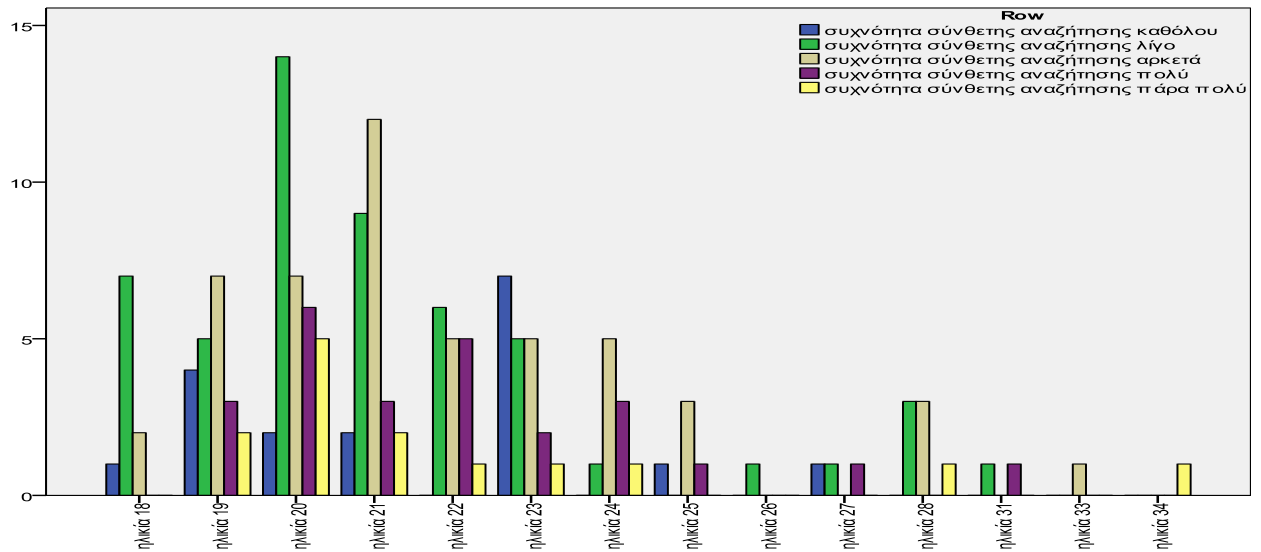
Ηλικία και συχνότητα επίσκεψης είναι οι επόμενες δύο μεταβλητές που θα συσχετιστούν.

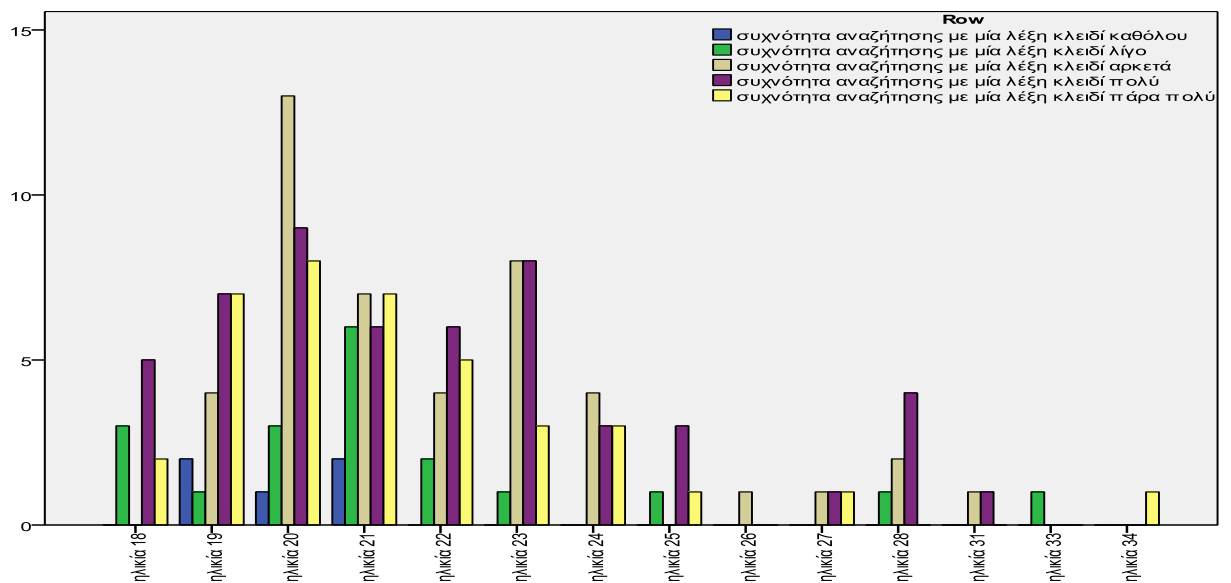
Διάγραμμα 25: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη

Από το διάγραμμα αυτό (5) βλέπουμε πόσο επισκέπτονται οι χρήστες την βιβλιοθήκη, κατηγοριοποιημένοι με τις ηλικίες τους. Πιο συχνοί επισκέπτες χαρακτηρίζονται οι φοιτητές των 22 ετών και πάνω, καθώς οι μικρότεροι σε ηλικία χρήστες απαντούν ότι επισκέπτονται πιο σπάνια την βιβλιοθήκη.

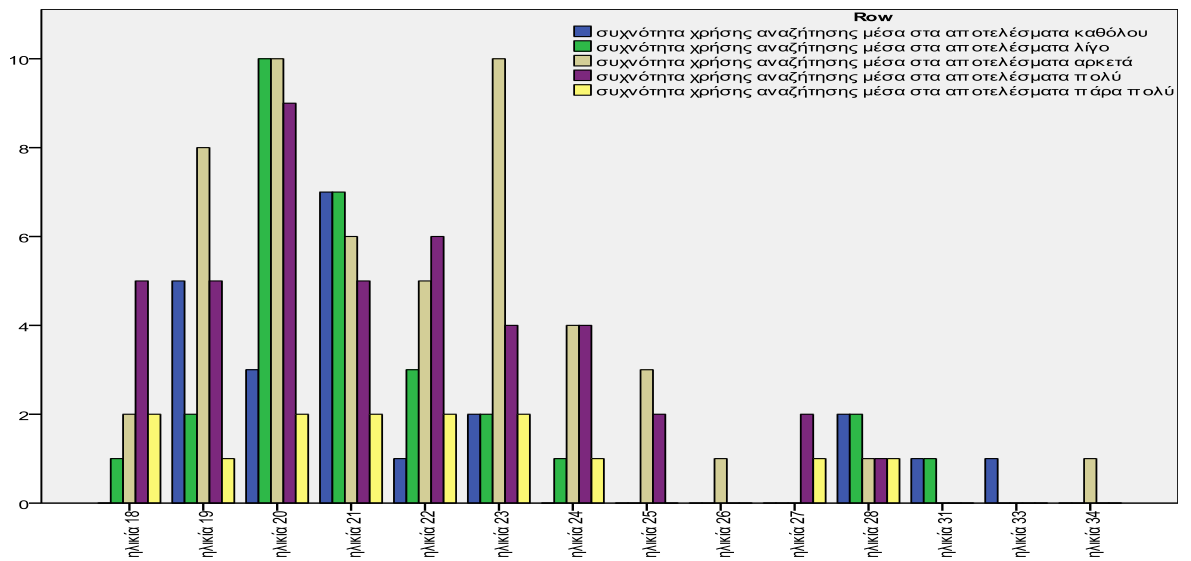
Επόμενη συσχέτιση είναι αυτή της ηλικίας με τις τεχνικές αναζήτησης, που ακολουθούν στα διαγράμματα 26 με 32.

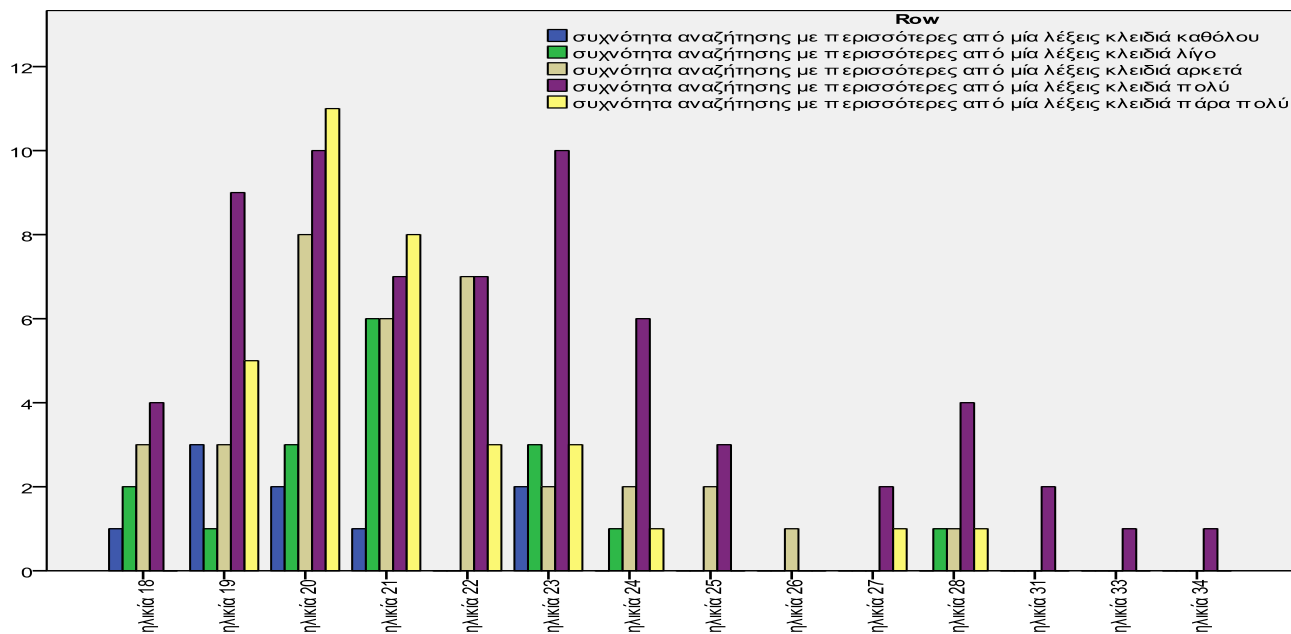
Διάγραμμα 26: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με σύνθετη αναζήτηση

Διάγραμμα 27: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με τεχνικές αναζήτησης

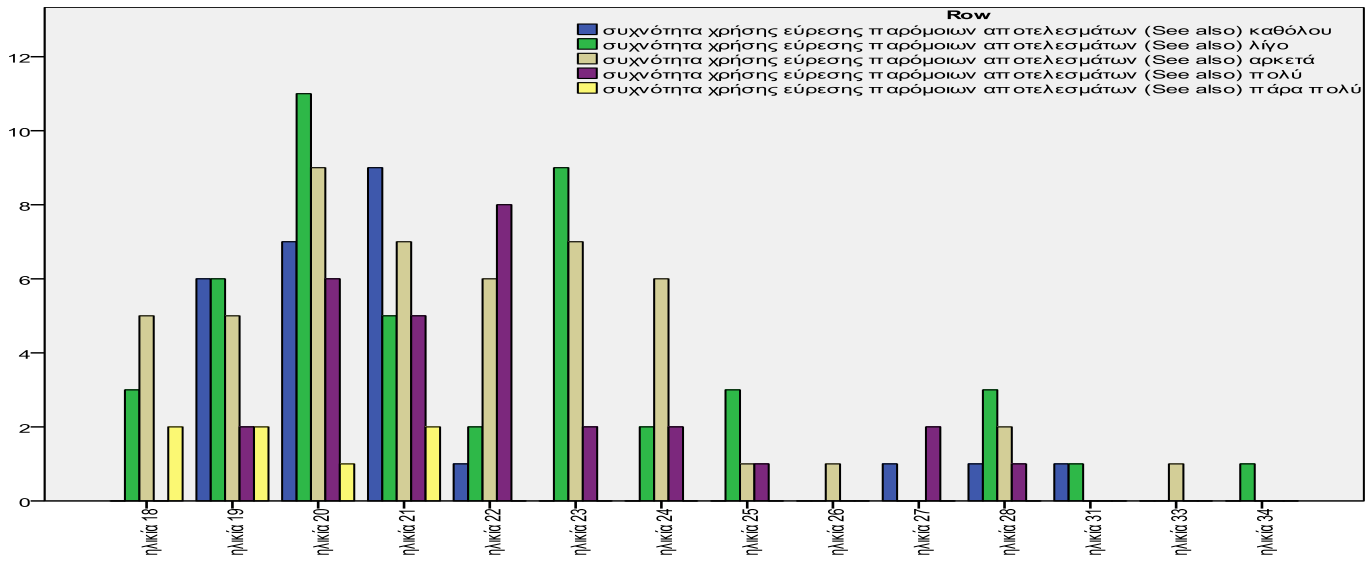

Διάγραμμα 28: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με τεχνικές αναζήτησης

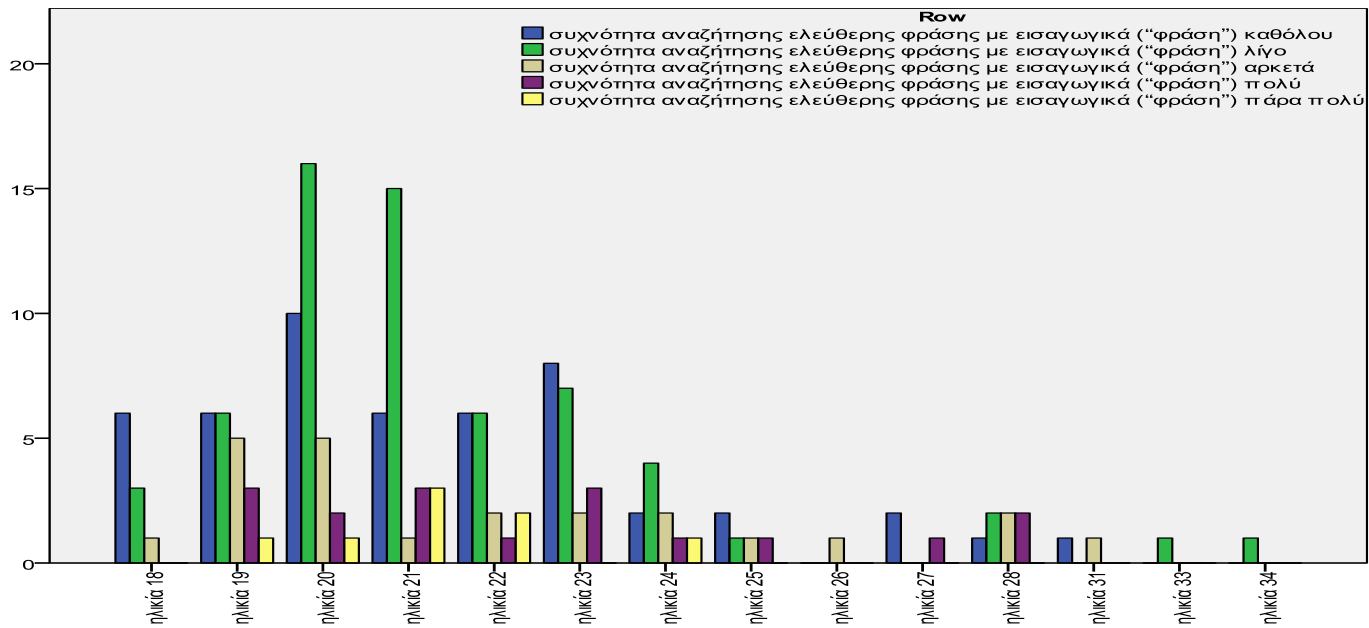

Διάγραμμα 29: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με αναζήτηση με μια λέξη κλειδί

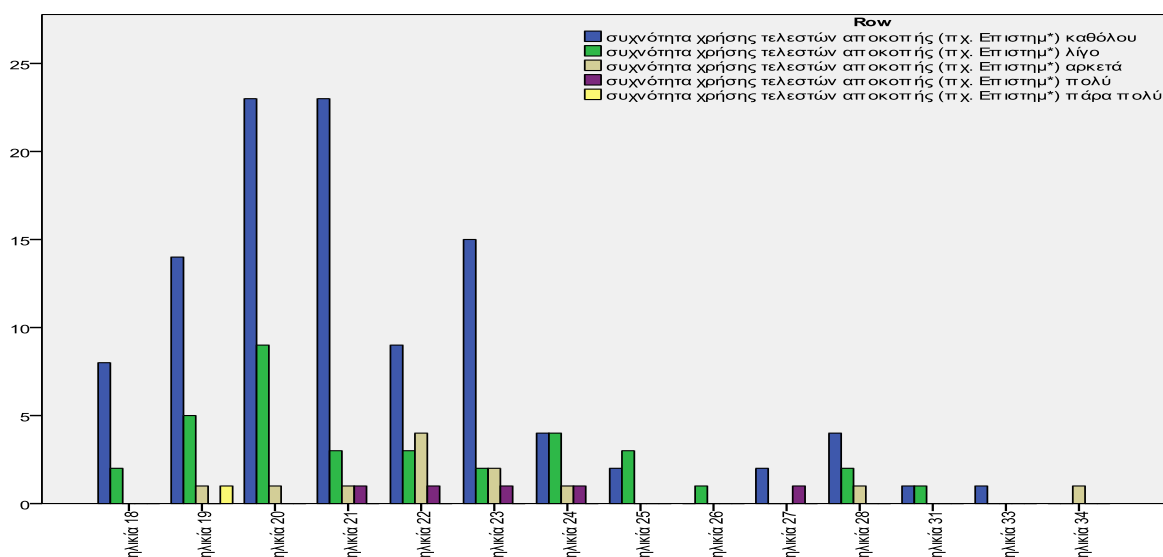

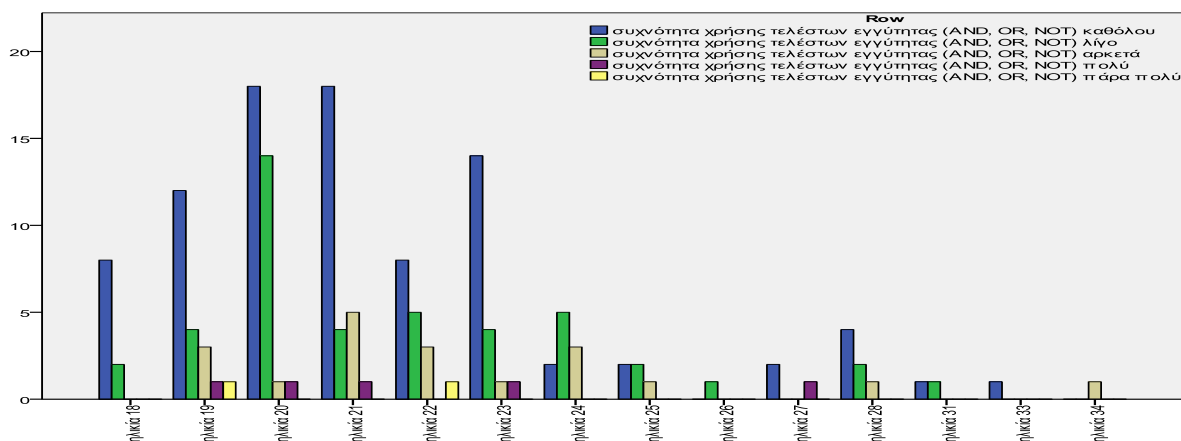
Διάγραμμα 30: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων

Διάγραμμα 31: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με αναζήτηση με φράση με εισαγωγικά

Διάγραμμα 32: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με την τεχνική αποκοπής με αστερίσκο

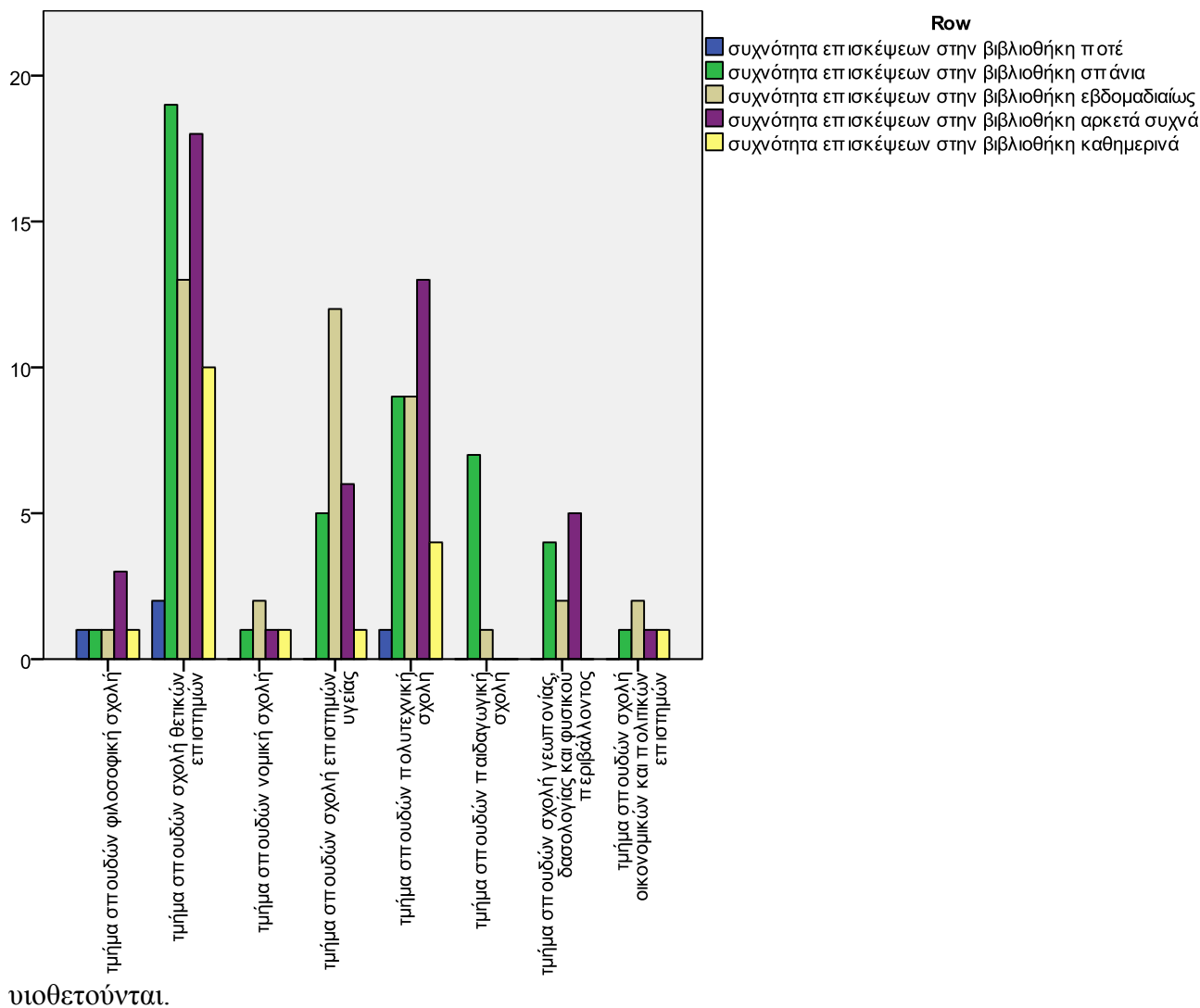
Διάγραμμα 33: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα ηλικίας με την τεχνική τελεστών εγγύτητας (AND, OR, NOT)

Απο την εξέταση της χρήσης των τεχνικών αναζήτησης σε σχέση με την ηλικία δεν παρατηρείται κάποια διαφορά στις προτιμήσεις. Είναι γεγονός ότι κάποιες τεχνικές δεν είναι τόσο γνωστές και δεν χρησιμοποιούνται συχνά. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί το γεγονός πως οι μεγαλύτεροι σε ηλικίες χρήστες, δηλώνουν συχνότερη χρήση σε όλες

τις τεχνικές σε σχέση με τους νεότερους. Οι οποίοι σε κάποιες τεχνικές (π.χ. η αποκοπή με «*» ή οι τελεστές εγγύτητας AND, OR και NOT

4.5.3 Συσχετίσεις μεταβλητών με βάση το τμήμα σπουδών

Η ομαδοποίηση των φοιτητών που προκύπτει από το τμήμα σπουδών τους, θα συσχετιστεί με την συχνότητα που επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη, τη συχνότητα που χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές πηγές της, και τέλος με τις τεχνικές αναζήτησης που

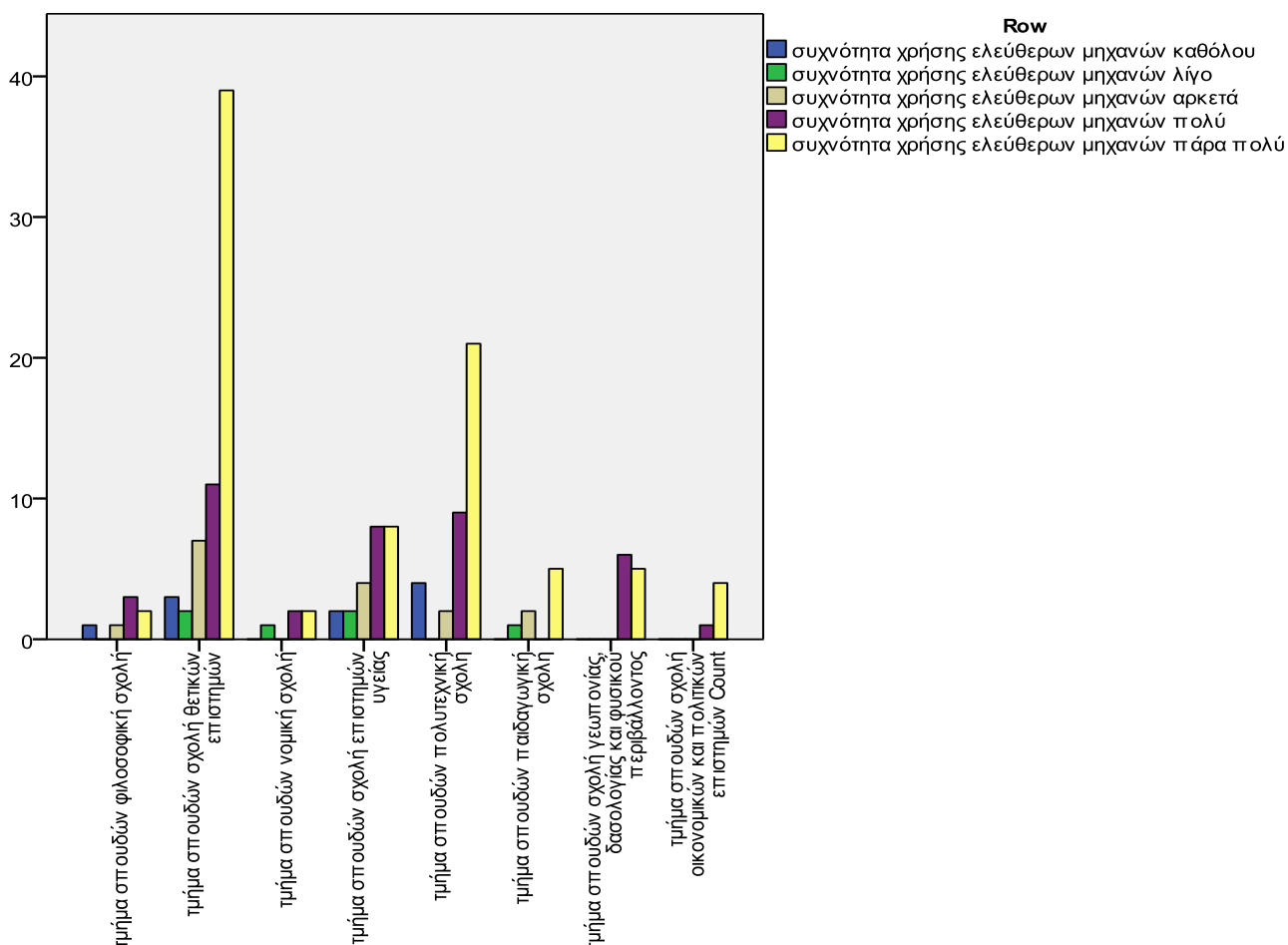
Διάγραμμα 34: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήμα σπουδών συχνότητας επίσκεψης στην βιβλιοθήκη

Αρχικά σχέση τμήματος και συχνότητας επισκέψεων στην βιβλιοθήκη.

Από το διάγραμμα αυτό, παρατηρείται ότι οι φοιτητές που δεν πάνε ποτέ στην βιβλιοθήκη ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών, στην πολυτεχνική και στην φιλοσοφική σχολή. Παράλληλα, φοιτητές που πηγαίνουν στην βιβλιοθήκη σπάνια ανήκουν σε όλες τις σχολές, με τους περισσότερους να ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή. Εβδομαδιαίως πηγαίνουν στην βιβλιοθήκη κυρίως φοιτητές από την σχολή θετικών επιστημών, την σχολή επιστημών υγείας και την πολυτεχνική. Αρκετά συχνά, χρησιμοποιούν την βιβλιοθήκη φοιτητές που ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή. Τέλος, παρατηρούμε ότι καθημερινά επισκέπτονται την βιβλιοθήκη φοιτητές που ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή.

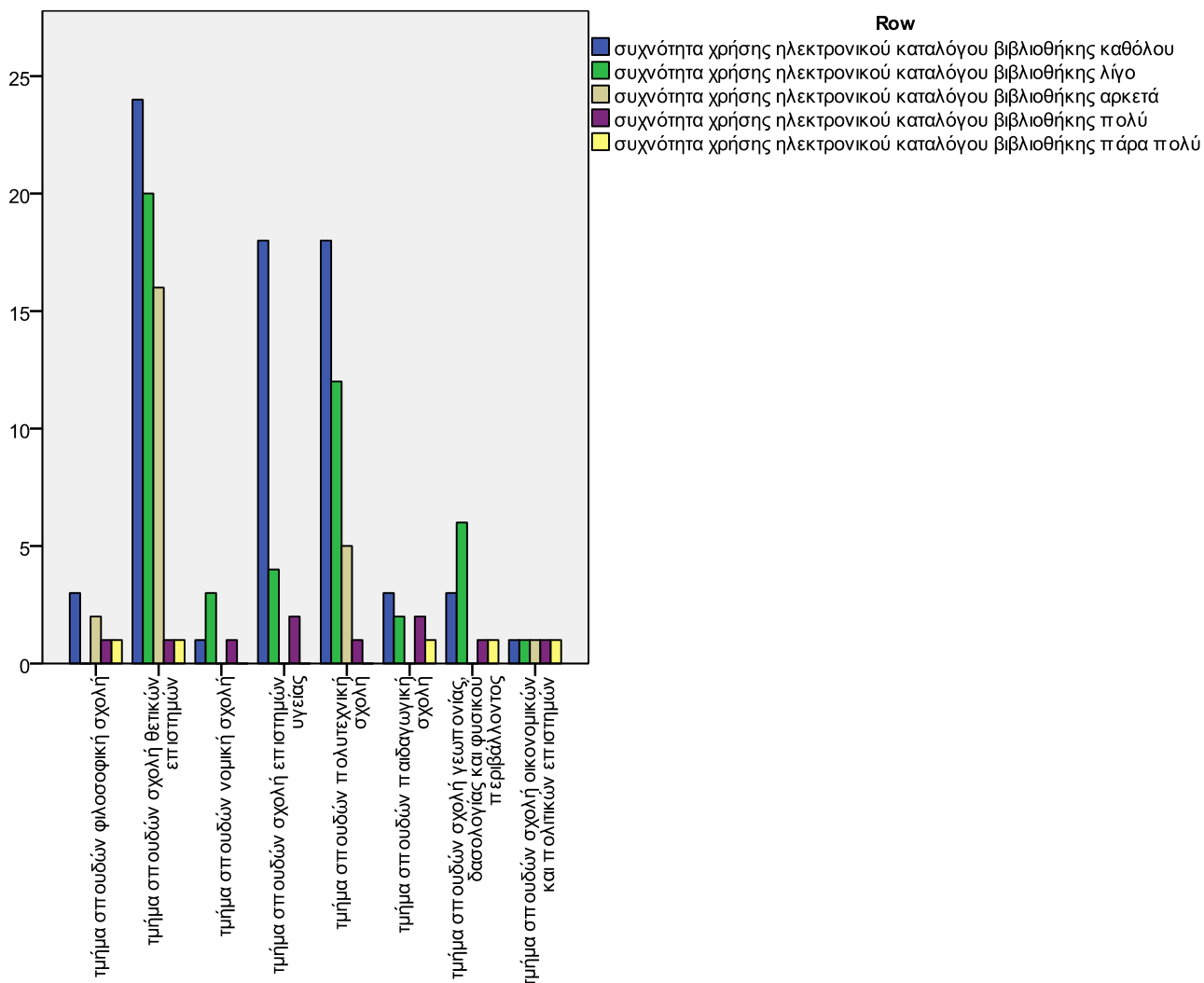
Συνοψίζοντας, σχετικά με τη μέση επισκεψιμότητα των τμημάτων, στην βιβλιοθήκη. Η φιλοσοφική σχολή επισκέπτεται κατά μέσο όρο αρκετά συχνά τη βιβλιοθήκη. Οι σχολές θετικών επιστημών και η πολυτεχνική σχολή παρατηρούμε ότι έχουν ίσο αριθμό ατόμων που επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη σπάνια έως εβδομαδιαίως και αρκετά συχνά έως καθημερινά. Στη νομική σχολή και στη σχολή οικονομικών και πολιτικών επιστημών επισκέπτονται κατά μέσο όρο αρκετά συχνά την βιβλιοθήκη, το ίδιο ισχύει και για τις επιστήμες υγείας. Η παιδαγωγική σχολή επισκέπτεται σπάνια την βιβλιοθήκη. Τα άτομα της σχολής γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος χωρίζονται σε άτομα που επισκέπτονται σπάνια και άτομα που επισκέπτονται αρκετά συχνά

Στα επόμενα διαγράμματα παρουσιάζεται η σχέση τμήματος και η συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών πηγών του ΑΠΘ

Διάγραμμα 35: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητας χρήσης ελευθέρων μηχανών αναζήτησης

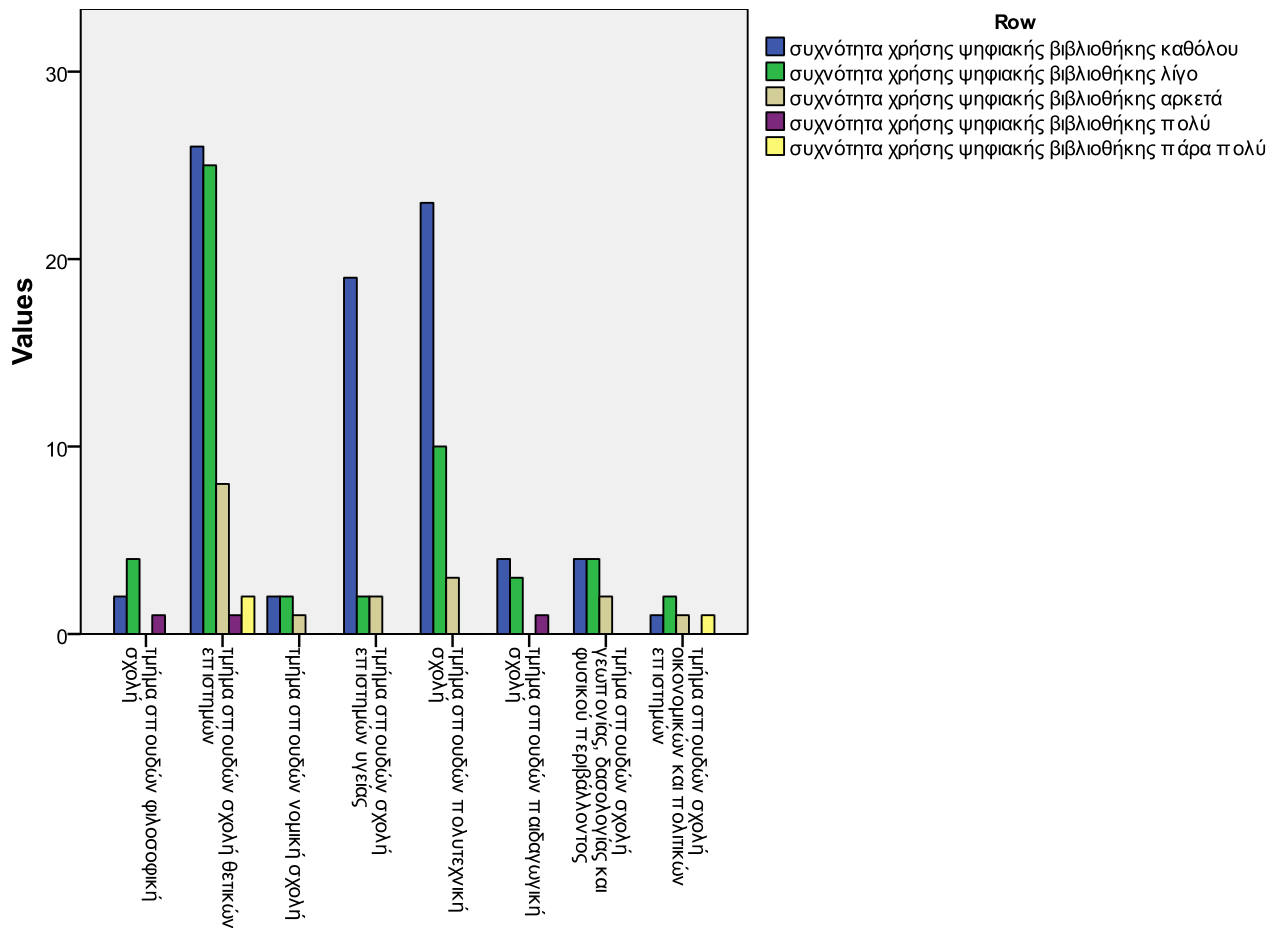
Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι φοιτητές της φιλοσοφικής σχολής, της σχολής θετικών επιστημών, της σχολής επιστημών υγείας και της πολυτεχνικής σχολής έχουν άτομα που δεν χρησιμοποιούν καθόλου τις ελεύθερες μηχανές αναζήτησης. Φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών, νομικής, επιστημών υγείας και παιδαγωγικής χρησιμοποιούν τέτοιες μηχανές λίγο, ενώ φοιτητές από την σχολή θετικών επιστημών και την σχολή επιστημών υγείας τις χρησιμοποιούν αρκετά. Επιπλέον, οι μηχανές ελεύθερης αναζήτησης χρησιμοποιούνται πολύ από του φοιτητές όλων των σχολών με κυριότερες τις σχολές θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και την πολυτεχνική. Επίσης, πάρα πολύ χρησιμοποιούνται οι μηχανές αυτές από τους φοιτητές όλων των σχολών με κυριότερες τις σχολές θετικών επιστημών και πολυτεχνικής.

Διάγραμμα 36: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητας χρήσης ηλεκτρονικού καταλόγου βιβλιοθήκης.

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι οι πιο πολλοί φοιτητές από αυτούς που δεν χρησιμοποιούν ποτέ τον ηλεκτρονικό κατάλογο της βιβλιοθήκης ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών, στην σχολή επιστημών υγείας και στην πολυτεχνική σχολή. Οι φοιτητές που χρησιμοποιούν λίγο τον κατάλογο ανήκουν κατά κύριο λόγο στην σχολή θετικών επιστημών, στην πολυτεχνική σχολή και στην σχολή γεωπονίας, δασοπονίας και φυσικού περιβάλλοντος. Από τους φοιτητές που χρησιμοποιούν αρκετά τον κατάλογο οι περισσότεροι ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή. Πολύ βλέπουμε να χρησιμοποιείτε ο κατάλογος από λίγους

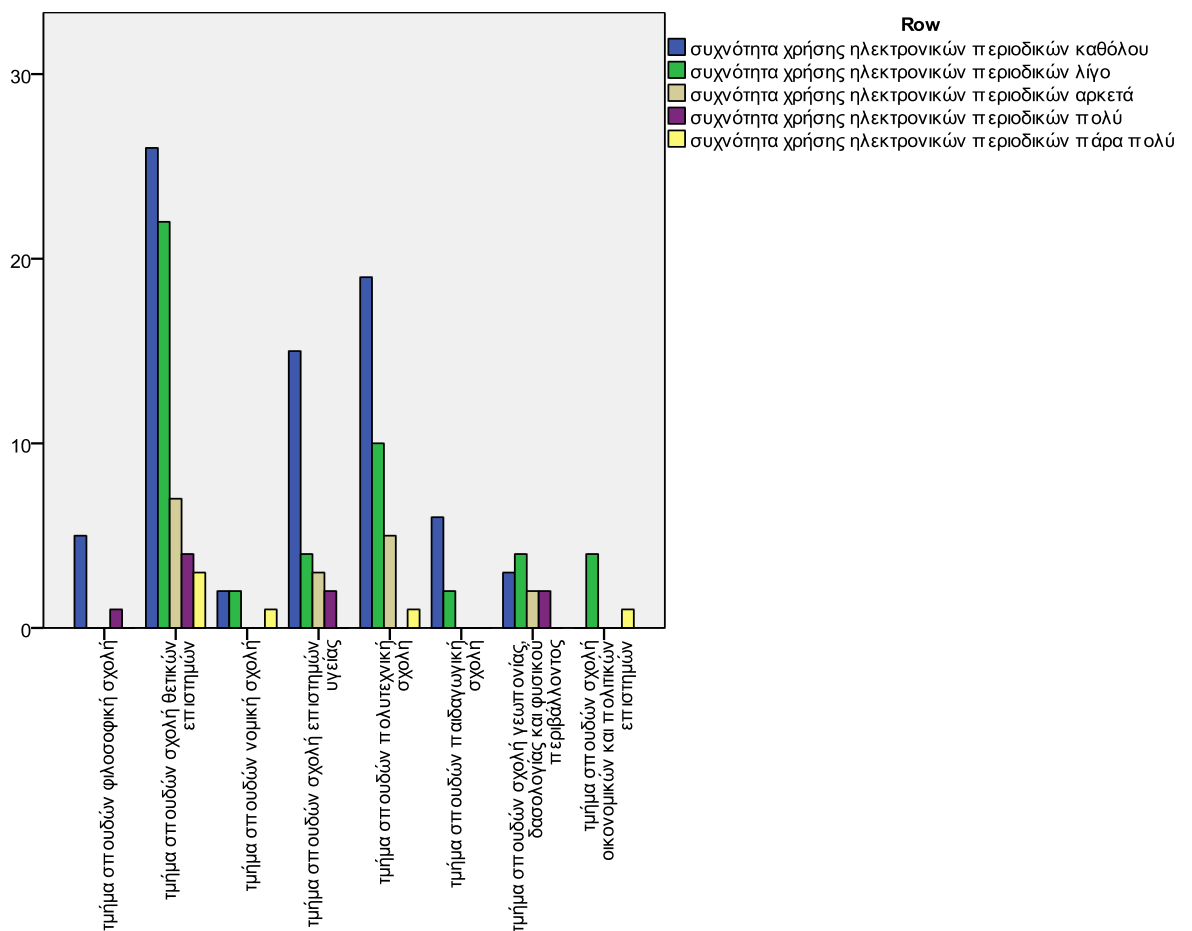
φοιτητές όλων των σχολών. Τέλος, βλέπουμε ότι άτομα της φιλοσοφικής σχολής, της σχολής θετικών επιστημών, της παιδαγωγικής σχολής, της σχολής γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος και της σχολής οικονομικών και πολιτικών επιστημών χρησιμοποιούν πάρα πολύ τον κατάλογο.

Διάγραμμα 37: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με συχνότητα χρήσης ψηφιακής βιβλιοθήκης.

Από το 37^ο διάγραμμα διαπιστώνεται ότι οι φοιτητές που δεν χρησιμοποιούν καθόλου την ψηφιακή βιβλιοθήκη ανήκουν κυρίως στην σχολή θετικών επιστημών, στην σχολή επιστημών υγείας και στην πολυτεχνική σχολή. Οι φοιτητές που χρησιμοποιούν την ψηφιοθήκη λίγο κατανέμονται κυρίως στην σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή. Αρκετά χρησιμοποιούν την ψηφιοθήκη

φοιτητές όλων των σχολών εκτός της φιλοσοφικής σχολής, με κυριότερη την σχολή θετικών επιστημών. Αυτοί που την χρησιμοποιούν πολύ κατανέμονται ισόποσα στην φιλοσοφική σχολή, στην σχολή θετικών επιστημών και στην παιδαγωγική σχολή. Πάρα πολύ βλέπουμε ότι χρησιμοποιούν την ψηφιακή βιβλιοθήκη οι φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών και οικονομικών και πολιτικών επιστημών.

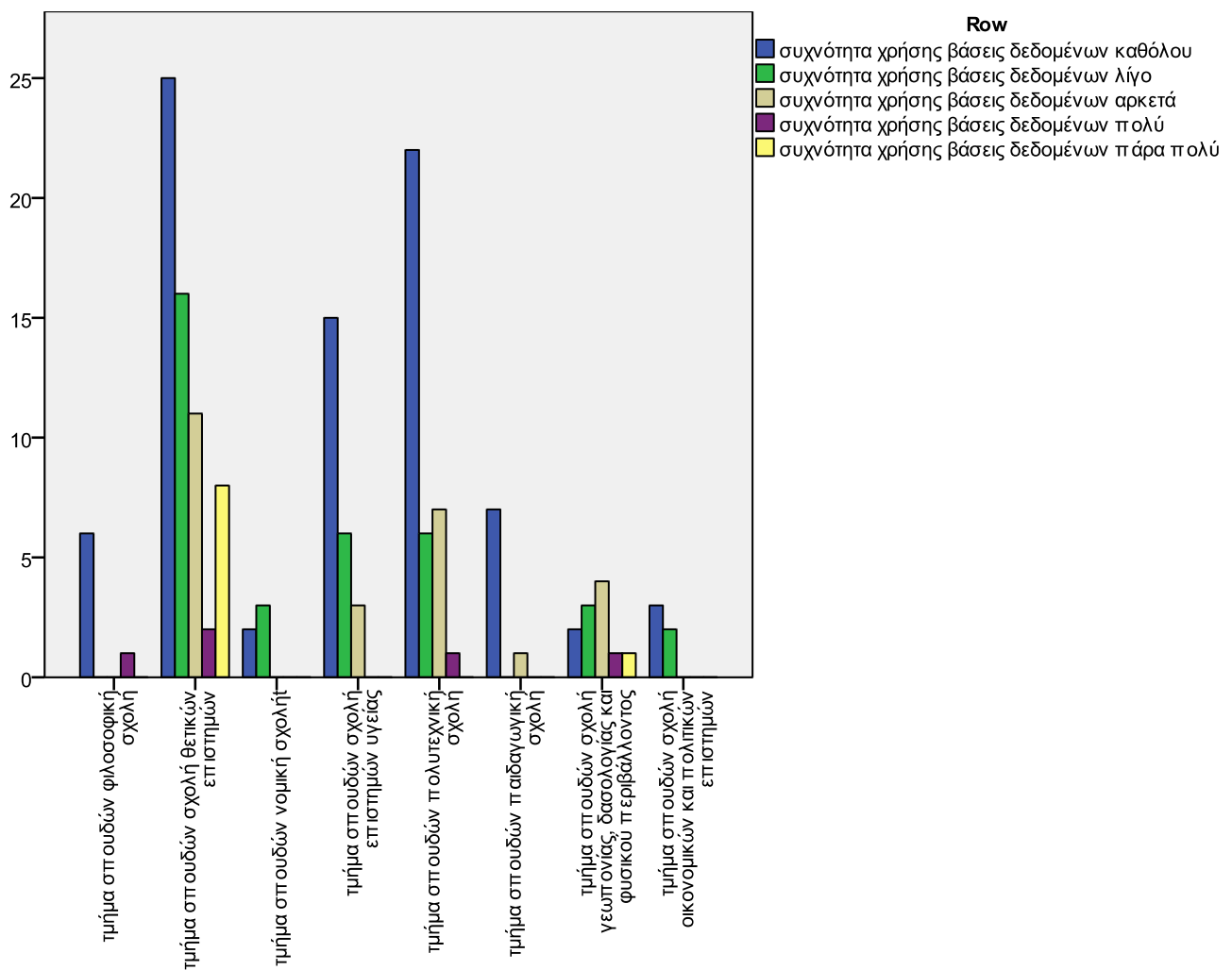

Διάγραμμα 38: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών περιοδικών.

Από το παραπάνω διάγραμμα (38), φαίνεται ότι οι φοιτητές που δεν χρησιμοποιούν καθόλου τα ηλεκτρονικά περιοδικά ανήκουν κυρίως σε 3 σχολές, οι

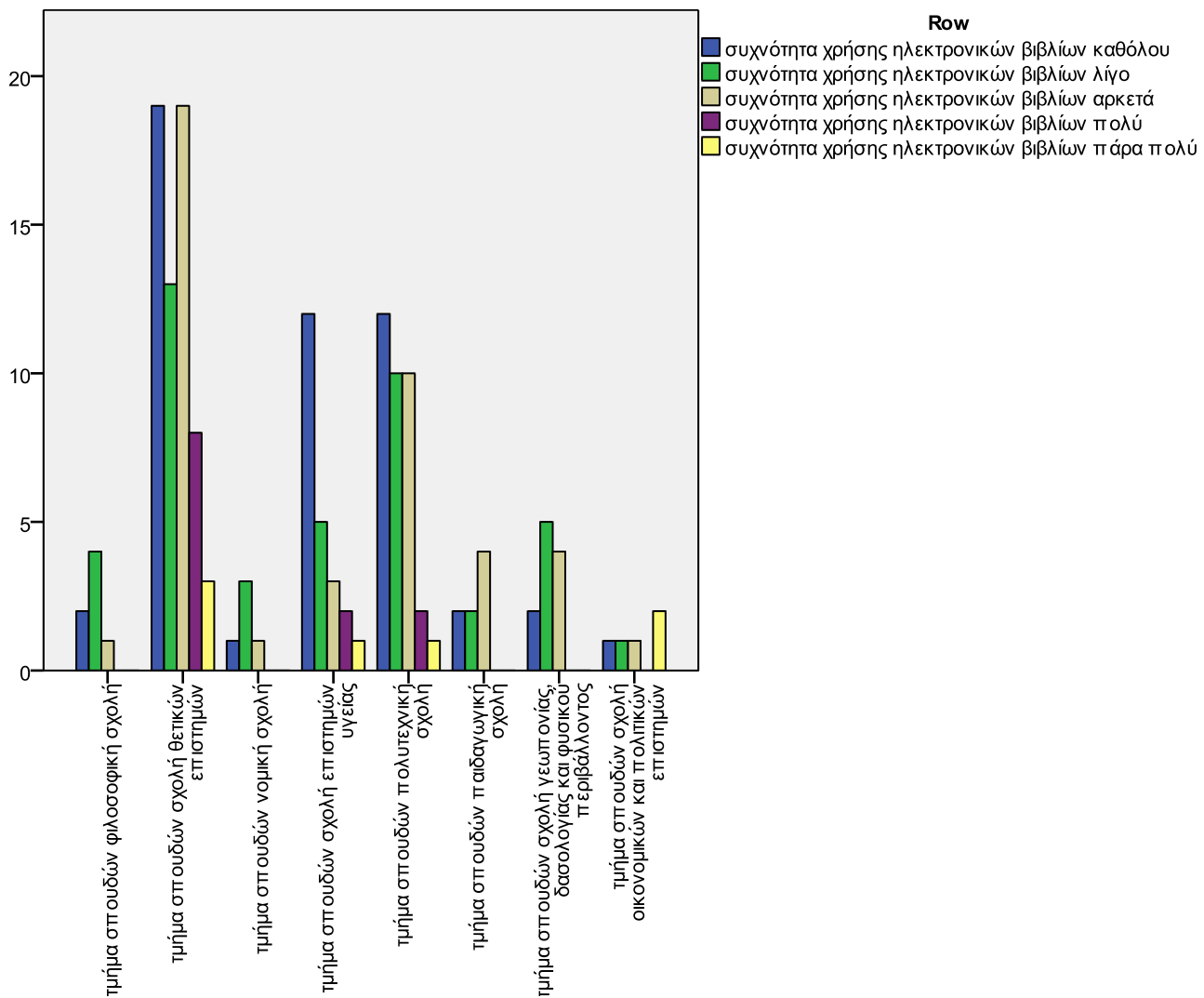

οποίες είναι η σχολή θετικών επιστημών, η σχολή επιστημών υγείας και η πολυτεχνική σχολή. Οι φοιτητές που χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά περιοδικά λίγο ανήκουν κυρίως στην σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή. Αρκετά χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά περιοδικά φοιτητές που ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών, στην σχολή επιστημών υγείας και στην πολυτεχνική σχολή. Οι φοιτητές που χρησιμοποιούν τα περιοδικά πολύ εντοπίζονται κυρίως στην σχολή θετικών επιστημών, στην σχολή επιστημών υγείας και στην σχολή γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος. Τέλος, πάρα πολύ χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά περιοδικά άτομα που ανήκουν στην σχολή θετικών επιστημών, στην νομική σχολή, στην πολυτεχνική σχολή και στην σχολή γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος.

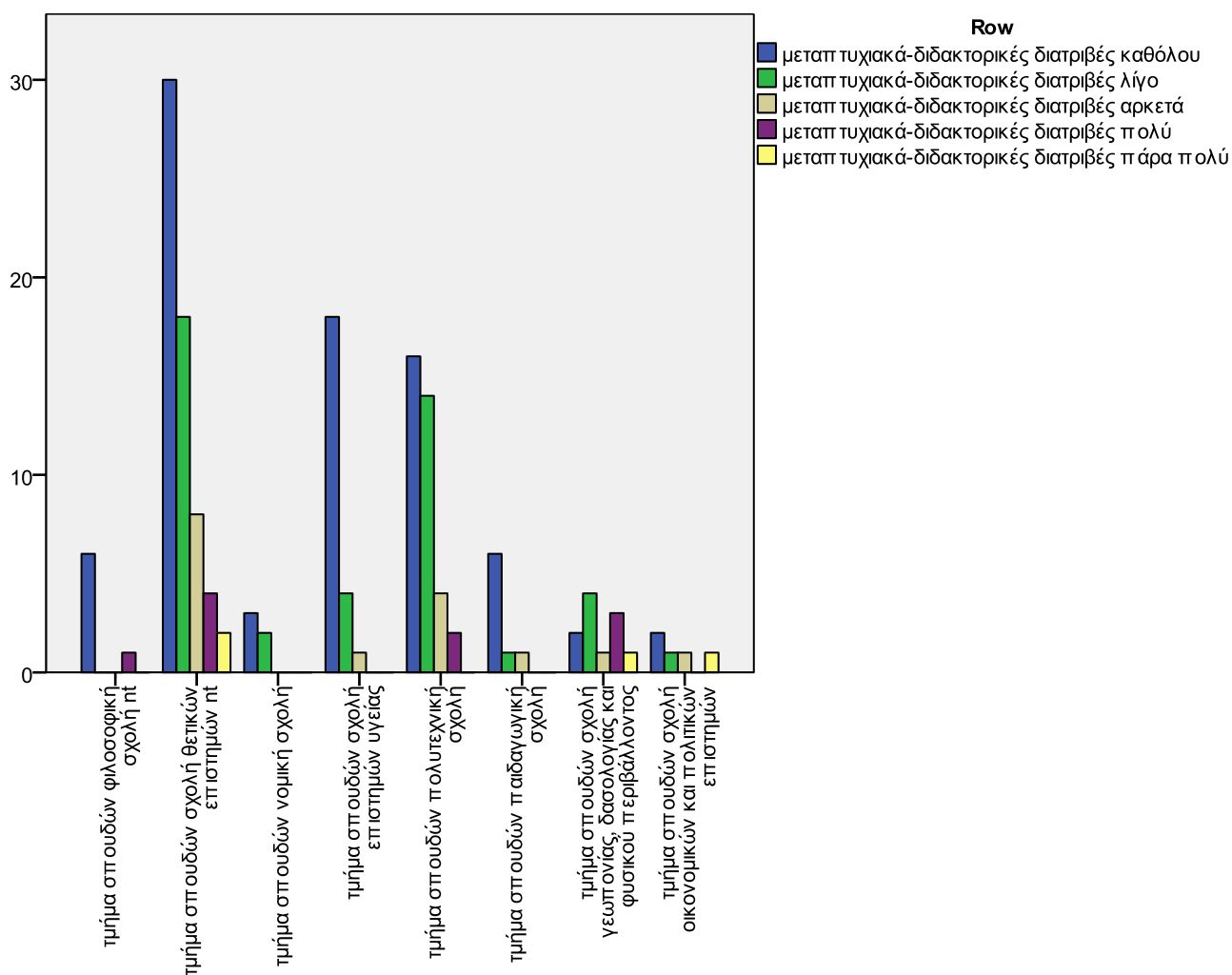
Διάγραμμα 39:Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητα χρήσης βιβλιογραφικών βάσεων- και βάσεων πλήρους κειμένου..

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι αρκετά χρησιμοποιούνται οι βάσεις δεδομένων από φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών και πολυτεχνικής. Πολύ χρησιμοποιούνται από ελάχιστους φοιτητές των σχολών φιλοσοφικής, θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος. Τέλος, πάρα πολύ χρησιμοποιούνται από φοιτητές της σχολής θετικών επιστημών και γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος.

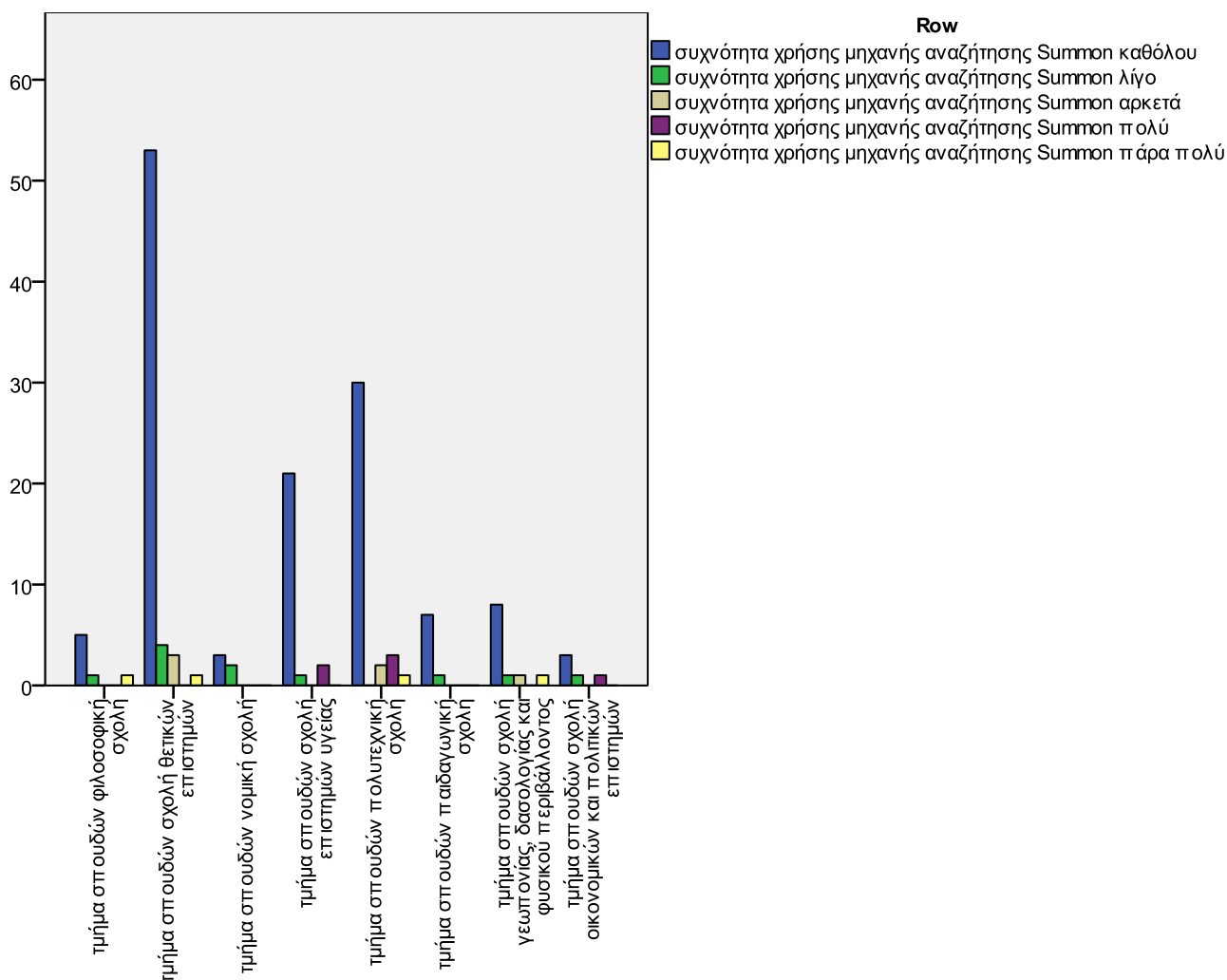
Διάγραμμα 40: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητα χρήσης ηλεκτρονικών βιβλίων.

Τα ηλεκτρονικά βιβλία βλέπουμε ότι δεν χρησιμοποιούνται από φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και πολυτεχνικής. Χρησιμοποιούνται λίγο από φοιτητές όλων των σχολών και κυρίως από την σχολή θετικών επιστημών και την πολυτεχνική σχολή. Αρκετά χρησιμοποιούνται επίσης από όλες τις σχολές με κυριότερη την σχολή θετικών επιστημών. Πολύ χρησιμοποιούνται κυρίως από την σχολή θετικών επιστημών, την σχολή επιστημών υγείας και την πολυτεχνική σχολή. Πάρα πολύ χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά βιβλία από άτομα της σχολής θετικών επιστημών και της σχολής γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος.

Διάγραμμα 41: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητα αναζήτησης μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών.

Στο διάγραμμα αυτό, οι χρήστες όλων των σχολών με κυριότερη την σχολή θετικών επιστημών, την σχολή επιστημών υγείας και την πολυτεχνική σχολή χρησιμοποιούν τα μεταπτυχιακά και τις διδακτορικές διατριβές για αναζήτηση πληροφοριών από λίγο έως καθόλου. Αρκετά χρησιμοποιούνται κυρίως από την σχολή θετικών επιστημών και από την πολυτεχνική σχολή. Επίσης, χρησιμοποιούνται αρκετά από φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος. Τέλος, πάρα πολύ χρησιμοποιούνται τα μεταπτυχιακά και οι διδακτορικές διατριβές από φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών, γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος και οικονομικών και πολιτικών επιστημών.

Διάγραμμα 42: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητα χρήσης της μετα-μηχανής αναζήτησης *Summon*.

Το παραπάνω διάγραμμα μας δείχνει ότι άτομα από όλες τις σχολές δεν χρησιμοποιούν την μηχανή αναζήτησης *Summon*, με κυριότερες τις σχολές θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και επιστημών υγείας. Τέλος, η μηχανή *Summon* χρησιμοποιείται σε διάφορους βαθμούς από ελάχιστους φοιτητές όλων των σχολών.

Τώρα αναφορικά με τη συχνότητα χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών:
Φιλοσοφική: χρησιμοποιεί πολύ τις ελεύθερες μηχανές και αρκετά τους καταλόγους βιβλιοθήκης.

Θετικών επιστημών: σε πολύ μεγάλο βαθμό τις ελεύθερες μηχανές, αρκετά τους καταλόγους βιβλιοθήκης, τις βάσεις δεδομένων, λίγα άτομα τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές και 1 άτομο την μηχανή αναζήτησης «*summon*».

Νομική: χρησιμοποιεί πολύ τις ελεύθερες μηχανές, λίγο την ψηφιοθήκη, τα ηλεκτρονικά βιβλία και τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές.

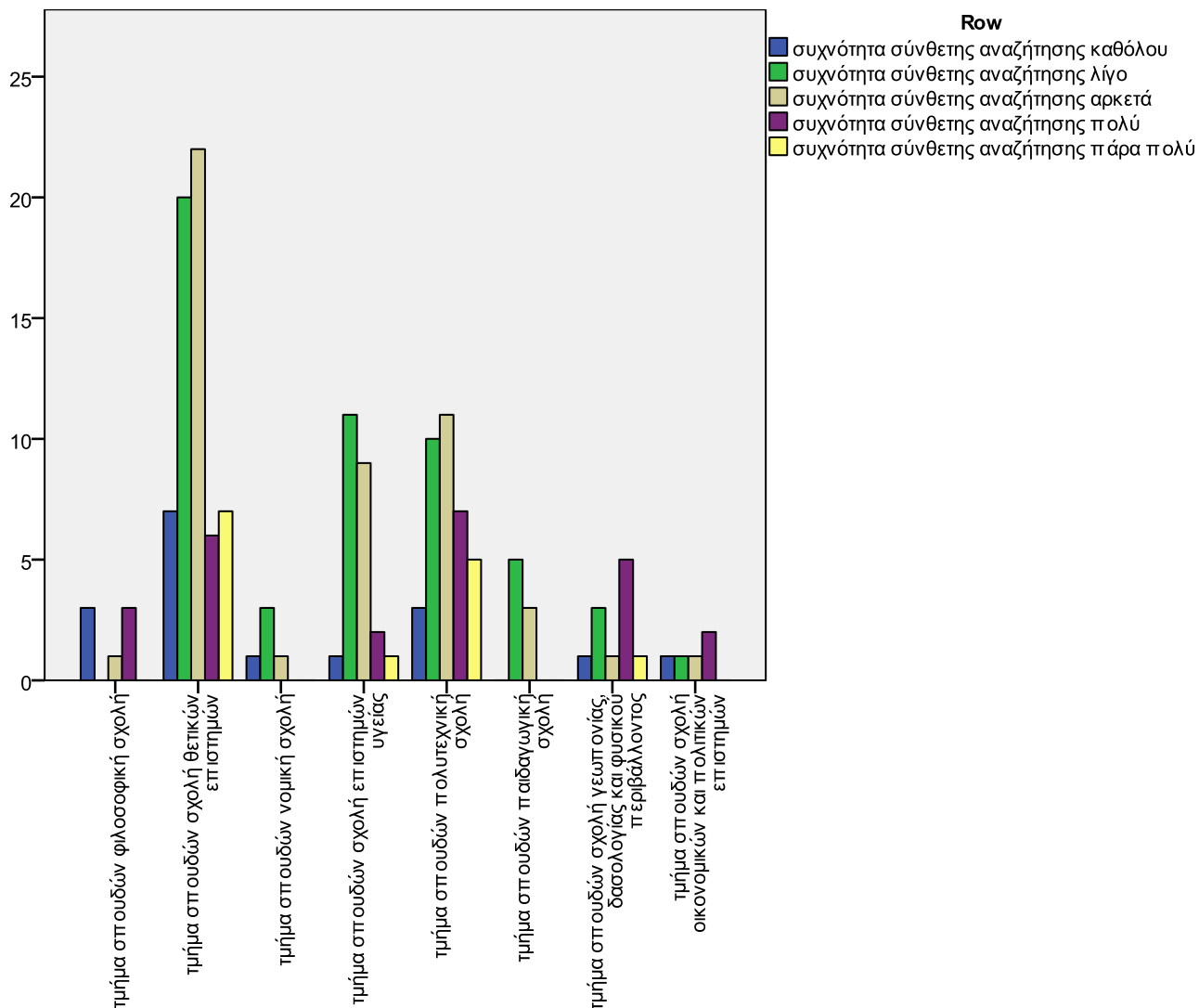
Στις επιστήμες υγείας οι φοιτητές χρησιμοποιούν τις ελεύθερες μηχανές αναζήτησης πολύ, τους καταλόγους της βιβλιοθήκης, την ψηφιακή βιβλιοθήκη, τα ηλεκτρονικά περιοδικά και δεν χρησιμοποιούν τις βάσεις καθόλου. Τα ηλεκτρονικά βιβλία λίγο και τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές καθόλου, όπως επίσης και τη μηχανή μετα-αναζήτησης *Summon* η οποία δεν χρησιμοποιείτε καθόλου από τους φοιτητές.

Στην σχολή πολυτεχνικών επιστημών χρησιμοποιούν πάρα πολύ τις ελεύθερες μηχανές αναζήτησης, δεν χρησιμοποιούν καθόλου τους ηλεκτρονικούς καταλόγους της βιβλιοθήκης και την ψηφιοθήκη. Όπως επίσης, καθόλου λίγο και αρκετά χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά βιβλία και τις βάσεις. Τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές τις χρησιμοποιούν καθόλου, λίγο και πολύ και την μηχανή αναζήτησης *Summon* την χρησιμοποιούν καθόλου, 3 άτομα πολύ 1 πάρα πολύ.

Το τμήμα παιδαγωγικών επιστημών, κάνει χρήση των ελεύθερων μηχανών αναζήτησης πάρα πολύ, τους ηλεκτρονικούς καταλόγους της βιβλιοθήκης τους χρησιμοποιεί καθόλου και αρκετά. Την ψηφιοθήκη την χρησιμοποιούν καθόλου και λίγο, τα ηλεκτρονικά περιοδικά και τις βάσεις καθόλου. Αρκετά, κάνουν χρήση των ηλεκτρονικών βιβλίων και των μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών σε πολύ μικρό βαθμό. Οι φοιτητές των οικονομικών επιστημών χρησιμοποιούν πάρα πολύ τις ελεύθερες μηχανές αναζήτησης και την ψηφιοθήκη τη χρησιμοποιούν καθόλου και λίγο. Ακόμα τα ηλεκτρονικά περιοδικά και οι βάσεις δεν χρησιμοποιούνται από τους

φοιτητές. Η χρήση των ηλεκτρονικών βιβλίων γίνεται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό ενώ οι μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές χρησιμοποιούνται λίγο και πολύ από τους φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου.

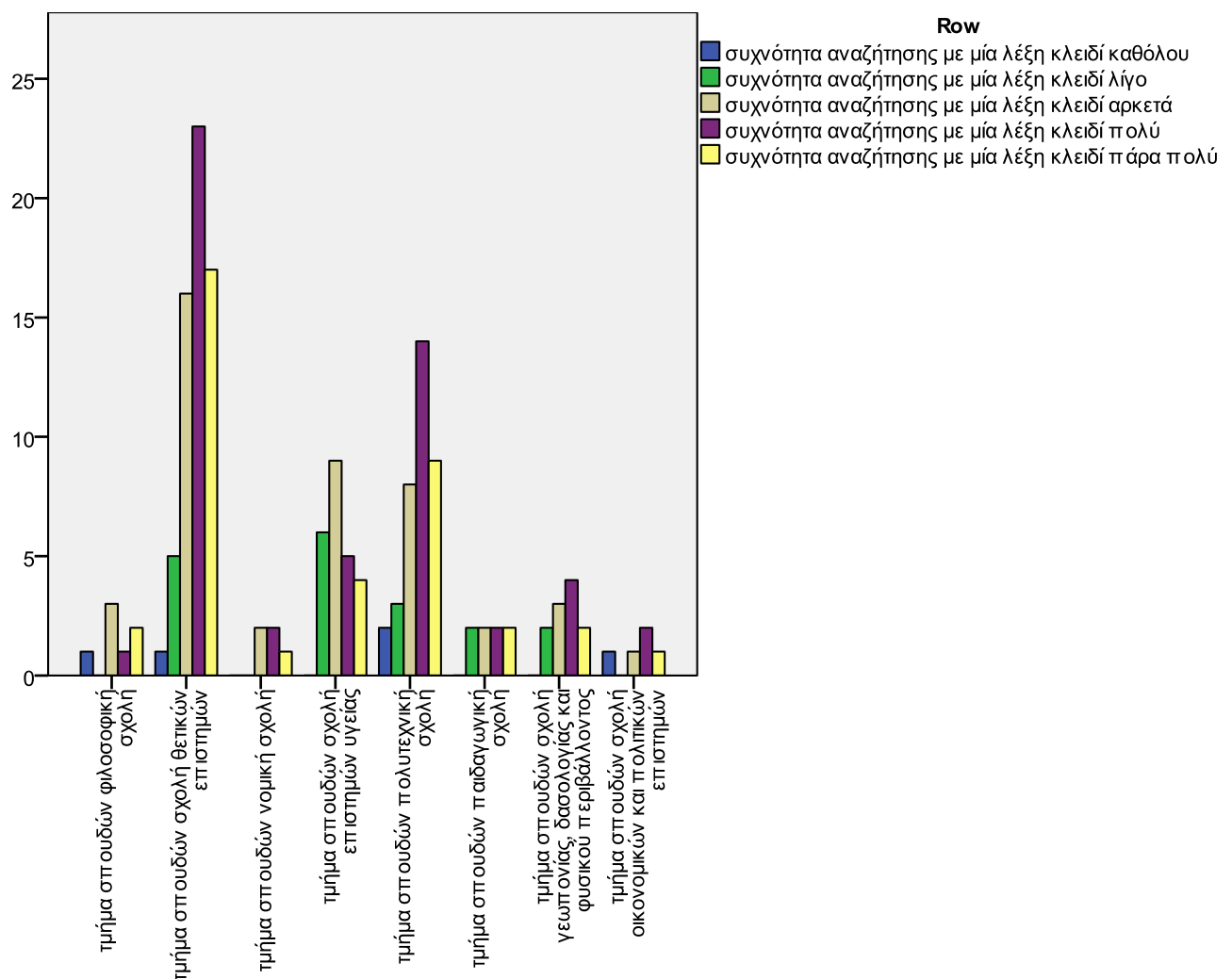
Παραθέτουμε, στη συνέχεια, την σχέση του τμήματος με την χρήση τεχνικών αναζήτησης.

Διάγραμμα 43: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος σπουδών με συχνότητα χρήσης της σύνθετης αναζήτησης.

Στο διάγραμμα 43, παρατηρείται πως λίγο χρησιμοποιείται η τεχνική από φοιτητές όλων των σχολών, με εξαίρεση την φιλοσοφική σχολή, και με κυριότερες τις σχολές θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και πολυτεχνικής. Αρκετά την

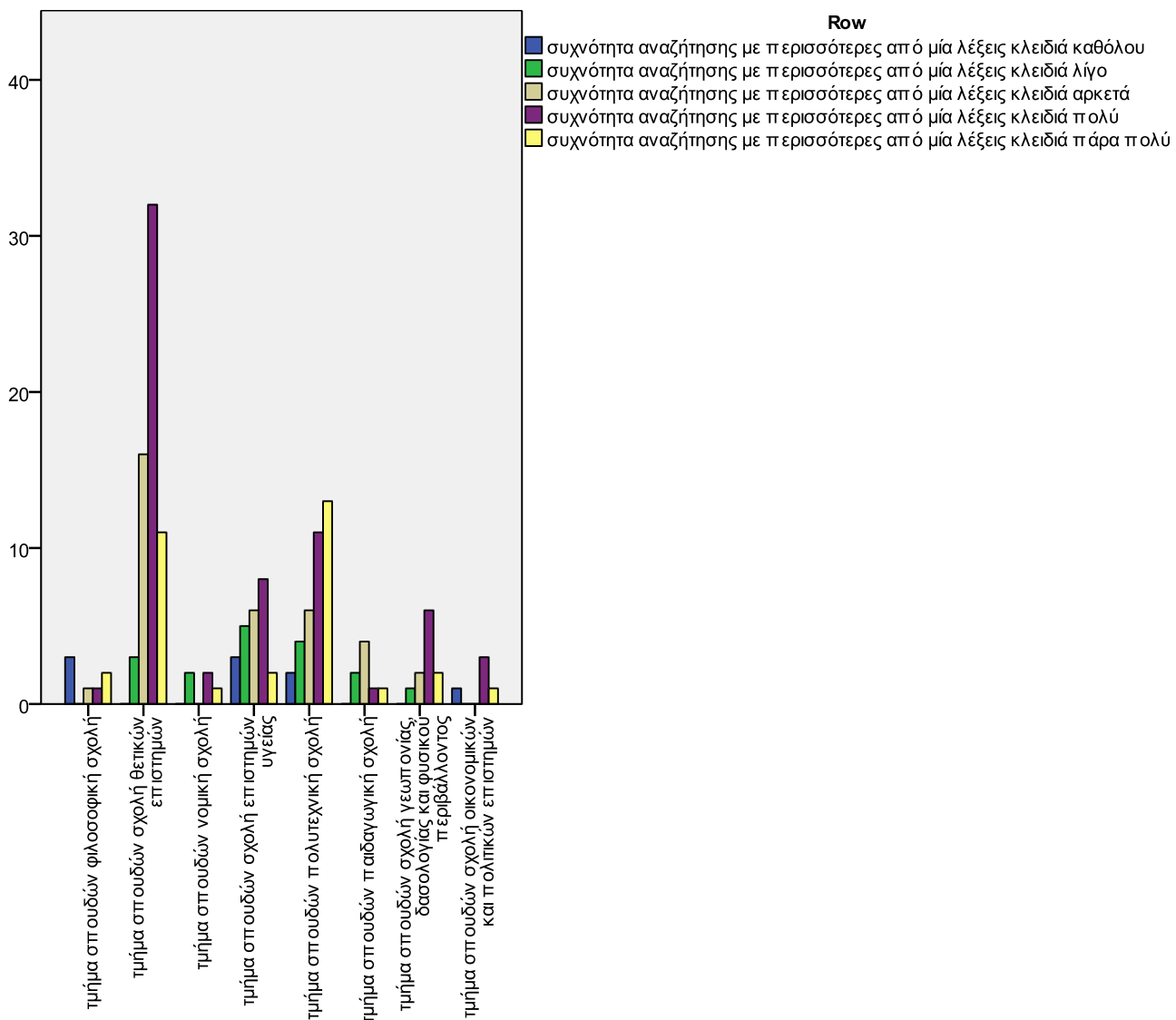
χρησιμοποιούν κυρίως οι σχολές θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και επιστημών υγείας. Επιπλέον, πολύ χρησιμοποιείται από τις σχολές πολυτεχνικής, γεωπονίας δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος και θετικών επιστημών. Τέλος, πάρα πολύ χρησιμοποιείται από την σχολή θετικών επιστημών και την πολυτεχνική σχολή.

Διάγραμμα 44: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα χρήσης της τεχνική αναζήτησης με μια λέξη κλειδί.

Το παραπάνω διάγραμμα μας δείχνει ότι οι φοιτητές που χρησιμοποιούν την αναζήτηση αυτή λίγο κατανέμονται σε 4 σχολές με κυριότερη τις σχολές επιστημών

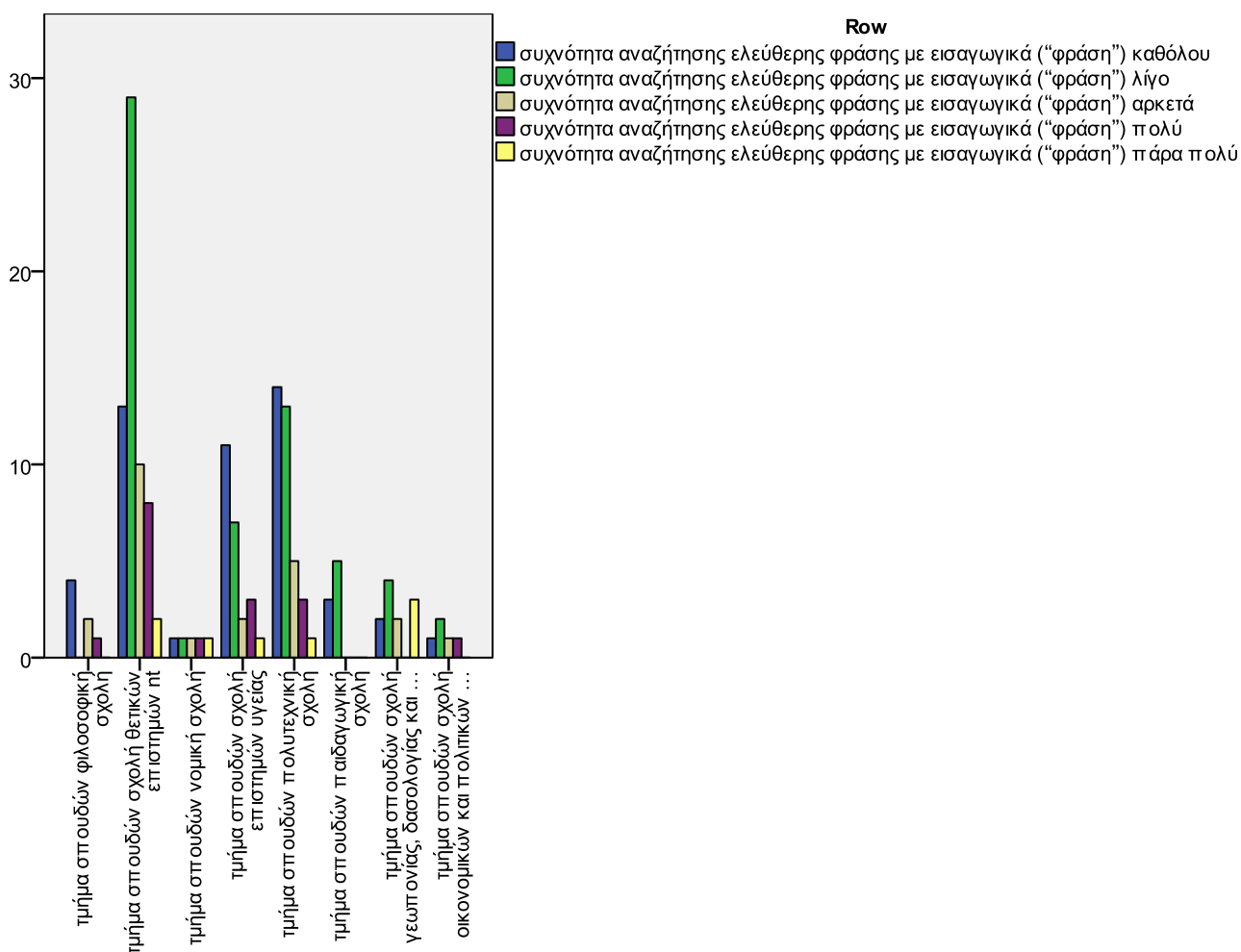
υγείας και θετικών επιστημών. Ταυτόχρονα, οι φοιτητές που αναφέρουν ότι χρησιμοποιούν αρκετά την τεχνική με μία λέξη-κλειδί μοιράζονται κυρίως στις σχολές θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και πολυτεχνικής. Παράλληλα, φοιτητές που δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν την τεχνική αναζήτησης με μία λέξη-κλειδί πολύ και πάρα πολύ υπάρχουν σε όλες τις σχολές με κυριότερες τις σχολές θετικών επιστημών και πολυτεχνικής.

Διάγραμμα 45: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα χρήσης της τεχνική αναζήτησης με περισσότερες από μία λέξεις-κλειδιά.

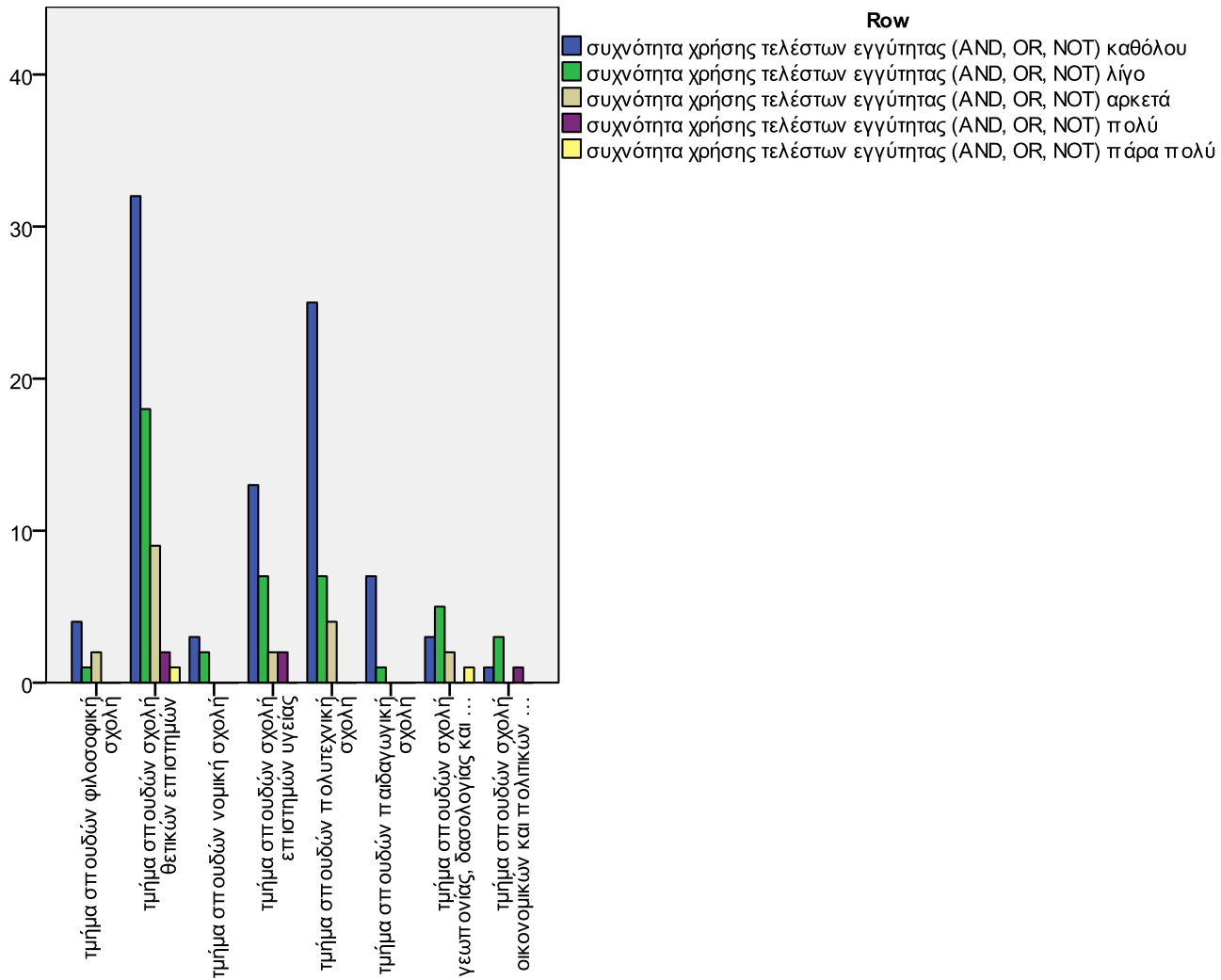

Οι χρήστες να μην χρησιμοποιούν την συγκεκριμένη τεχνική καθόλου κατανέμονται κυρίως στις σχολές φιλοσοφικής, επιστημών υγείας και πολυτεχνικής. Λίγο χρησιμοποιείται η τεχνική με περισσότερες από μία λέξεις-κλειδιά από φοιτητές στις σχολές επιστημών υγείας, πολυτεχνικής και θετικών επιστημών, ενώ αρκετά φαίνεται να χρησιμοποιείται από τις σχολές θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και πολυτεχνικής. Παράλληλα, πολύ διαδεδομένη είναι η τεχνική στους φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και πολυτεχνικής. Τέλος, πάρα πολύ την χρησιμοποιούν οι φοιτητές από τις σχολές θετικών επιστημών και πολυτεχνικής.

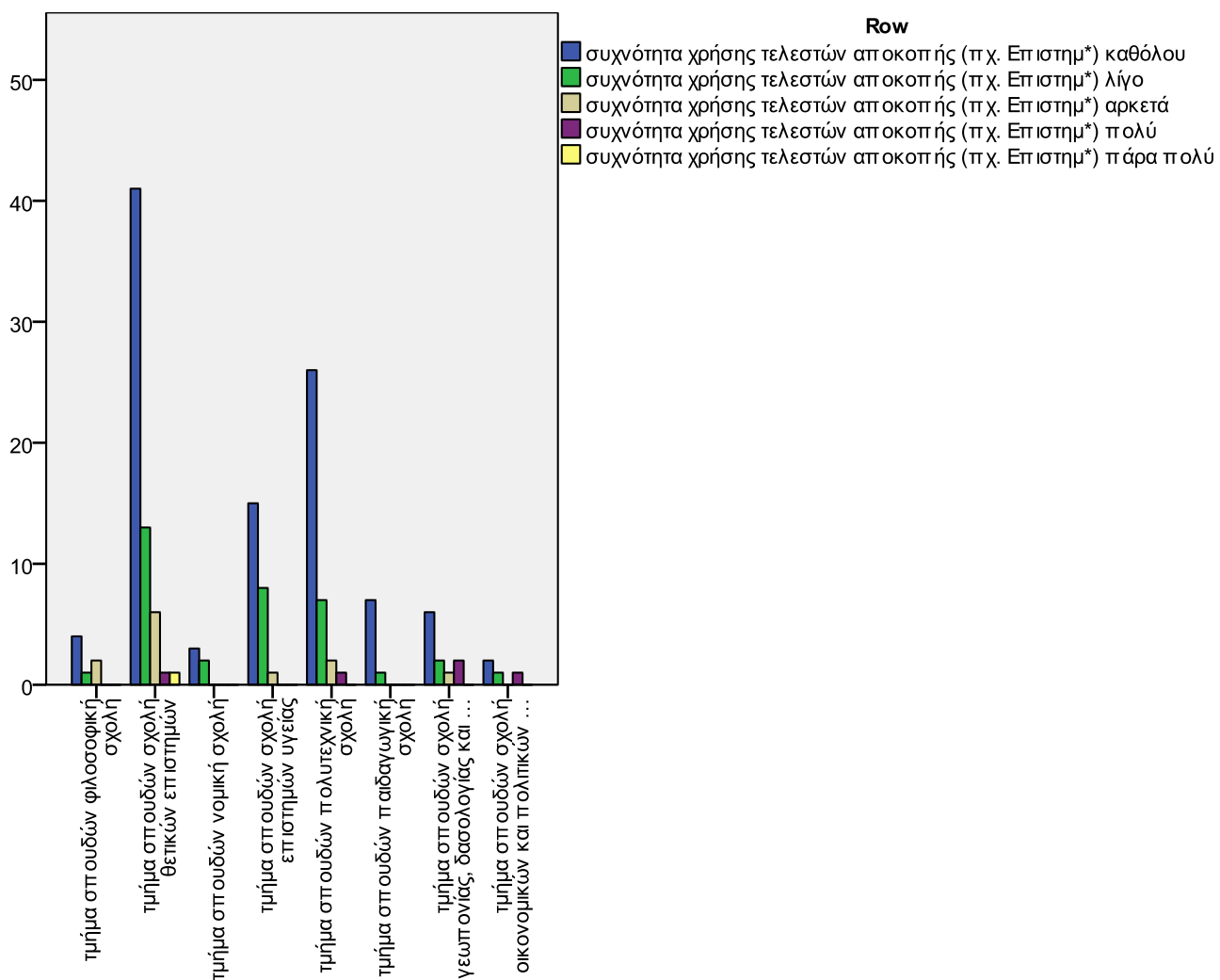
Διάγραμμα 46: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα χρήσης της τεχνική αναζήτησης ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά.

Βλέπουμε ότι άτομα που δεν χρησιμοποιούν την τεχνική της φράσης με εισαγωγικά υπάρχουν σε όλες τις σχολές, με κυριότερες τις σχολές θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και επιστημών υγείας. Οι κυριότερες σχολές που χρησιμοποιούν λίγο την τεχνική αυτή είναι οι σχολές θετικών επιστημών και πολυτεχνικής. Φοιτητές που χρησιμοποιούν αρκετά την τεχνική βρίσκονται κυρίως στις σχολές θετικών επιστημών και πολυτεχνικής. Φοιτητές που χρησιμοποιούν την τεχνική πολύ μοιράζονται κυρίως στις σχολές θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και επιστημών υγείας. Πάρα πολύ χρησιμοποιείται η τεχνική φράσης με εισαγωγικά από τους φοιτητές της σχολής γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος και θετικών επιστημών.

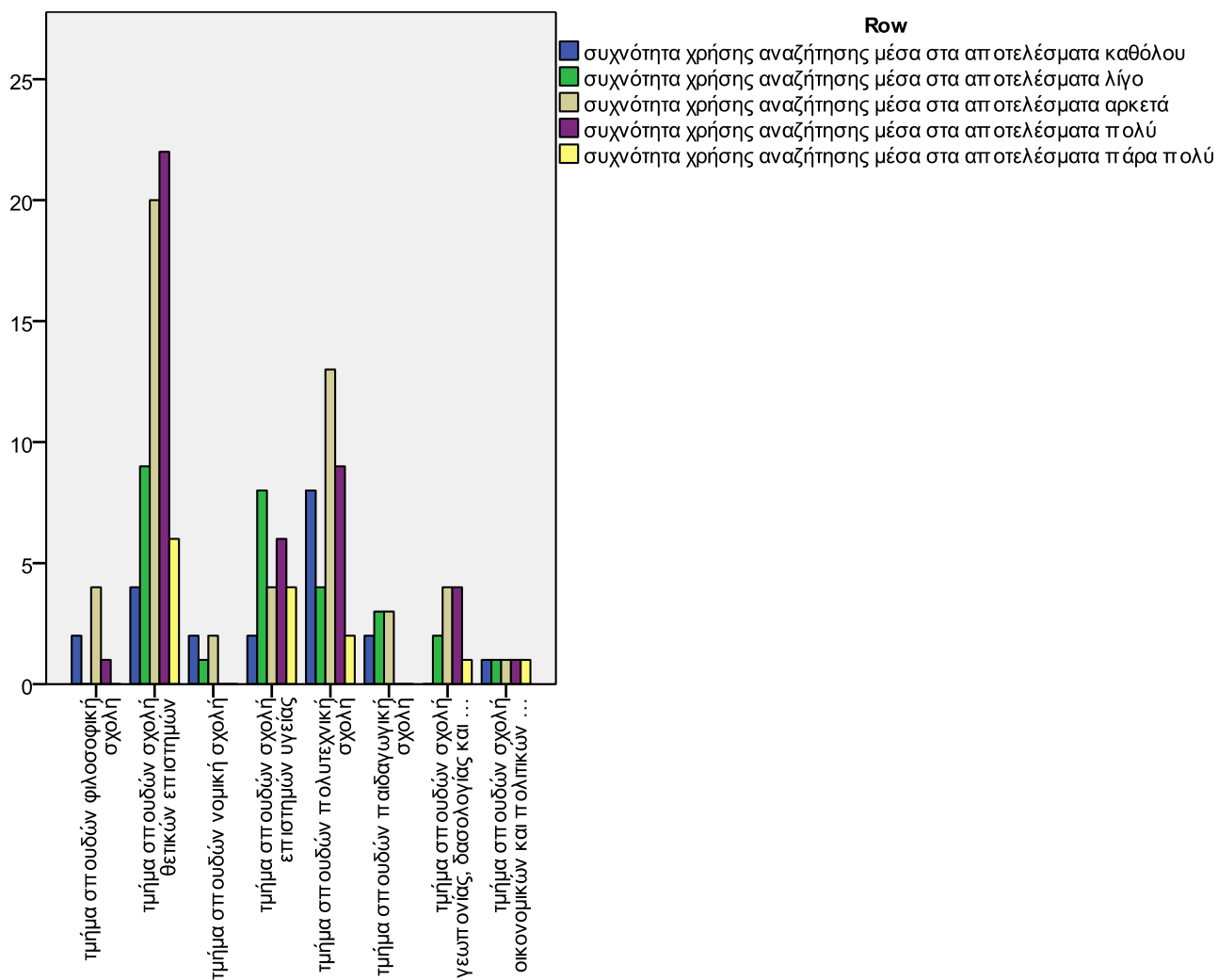
Διάγραμμα 47: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα χρήσης της τεχνική αναζήτησης χ τελεστών εγγύτητας (AND , OR , NOT).

Το διάγραμμα που προηγείται δείχνει ότι φοιτητές που δεν χρησιμοποιούν τελεστές εγγύτητας ή τους χρησιμοποιούν λίγο υπάρχουν σε όλες τις σχολές, με κυριότερες την σχολή θετικών επιστημών, την πολυτεχνική σχολή την σχολή επιστημών υγείας και την παιδαγωγική σχολή. Αρκετά χρησιμοποιούν τους τελεστές εγγύτητας οι φοιτητές των σχολών θετικών επιστημών και πολυτεχνικής. Παράλληλα, οι φοιτητές που δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν πολύ τους τελεστές εγγύτητας κατανέμονται στην σχολή θετικών επιστημών, στην σχολή επιστημών υγείας και στην σχολή οικονομικών και πολιτικών επιστημών.

Διάγραμμα 48: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα χρήσης της τεχνική αναζήτησης τελεστών αποκοπής.

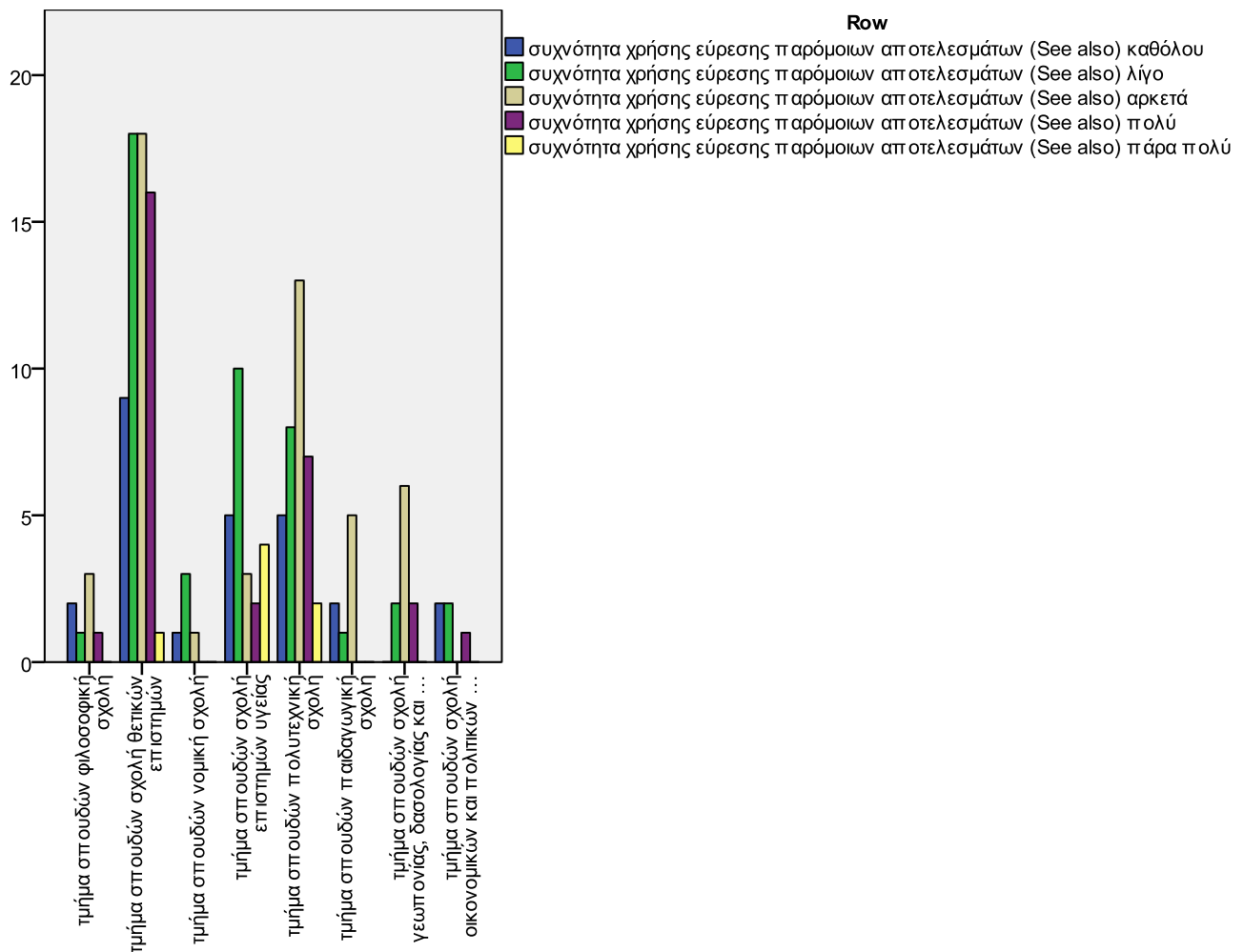
Τα άτομα που δεν χρησιμοποιούν τελεστές αποκοπής ή που τους χρησιμοποιούν λίγο ανήκουν κυρίως στις σχολές θετικών επιστημών, πολυτεχνικής και επιστημών υγείας. Οι κυριότερες σχολές που χρησιμοποιούν πολύ τους τελεστές αποκοπής είναι οι σχολές γεωπονίας, δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος και η σχολή οικονομικών και πολιτικών επιστημών. Πάρα πολύ χρησιμοποιούνται οι τελεστές αποκοπής μόνο από την σχολή θετικών επιστημών.

Διάγραμμα 49: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα αναζήτησης μέσα στα αποτελέσματα.

Από το παραπάνω διάγραμμα φαίνεται ότι οι κυριότερες σχολές που δεν χρησιμοποιούν την αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα ή που την χρησιμοποιούν λίγο είναι η σχολή θετικών επιστημών, η πολυτεχνική και η σχολή επιστημών υγείας.

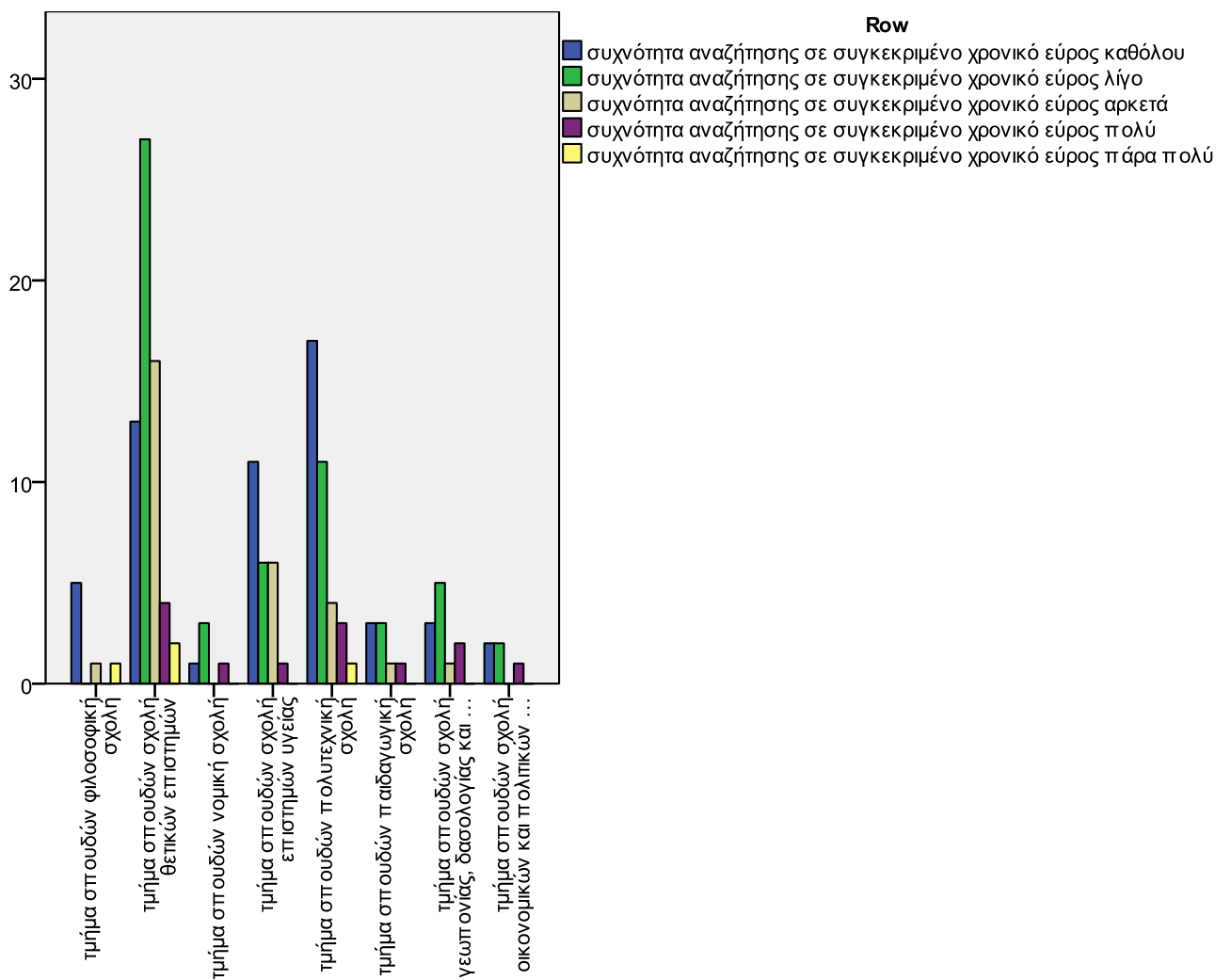
Αρκετά, πολύ αλλά και πάρα πολύ χρησιμοποιείται η τεχνική από την σχολή θετικών επιστημών, την σχολή επιστημών υγείας και από την σχολή πολυτεχνικής.

Διάγραμμα 50: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα εύρεσης παρομοίων αποτελεσμάτων.

Από το παραπάνω διάγραμμα φαίνεται ότι τα περισσότερα άτομα που δεν χρησιμοποιούν την εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων φοιτούν στις σχολές θετικών επιστημών, επιστημών υγείας και στην πολυτεχνική σχολή. Το ίδιο ισχύει και για τα

άτομα που την χρησιμοποιούνε λίγο. Ακόμα άτομα που χρησιμοποιούν αρκετά και πολύ την εύρεση παρομοίων αποτελεσμάτων (see also) φοιτούν στην σχολές θετικών και πολυτεχνικών επιστημών. Σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό χρησιμοποιείται από άτομα των σχολών επιστημών υγείας και πολυτεχνικών επιστημών.

Διάγραμμα 51: Ομαδοποιημένο ραβδόγραμμα τμήματος φοίτησης με την συχνότητα αναζήτησης αποτελεσμάτων σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος.

Από το 51^ο και τελευταίο διάγραμμα παρατηρείται ότι οι φοιτητές που δεν χρησιμοποιούν ή που χρησιμοποιούν λίγο την αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος μοιράζονται κατά κύριο λόγο στις σχολές θετικών και πολυτεχνικών επιστημών και επιστημών υγείας. Το ίδιο ισχύει και για τους φοιτητές που χρησιμοποιούν την τεχνική αρκετά ή και πολύ. Επιπροσθέτως, από τους φοιτητές που ανήκουν στη φιλοσοφική σχολή, στη σχολή θετικών επιστημών και στην πολυτεχνική σχολή αναζητούν πληροφορίες σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος στο μέγιστο βαθμό

Όσον αφορά, τις τεχνικές αναζήτησης, η σύνθετη αναζήτηση χρησιμοποιείτε από την φιλοσοφική σχολή καθόλου και πάρα πολύ, η αναζήτηση με μια λέξη κλειδί γίνεται αρκετά και πάρα πολύ, η αναζήτηση με περισσότερες από μια λέξεις κλειδιά προτιμάται σε πολύ μικρό βαθμό. Η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά, η χρήση τελεστών εγγύτητας, τελεστών αποκοπής χρησιμοποιείτε καθόλου και η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα χρησιμοποιείτε αρκετά και καθόλου. Η χρήση του “see also” χρησιμοποιείτε αρκετά και καθόλου και η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος χρησιμοποιείτε καθόλου.

Η σχολή θετικών επιστημών χρησιμοποιεί την σύνθετη αναζήτηση λίγο, αρκετά και ελάχιστα και πάρα πολύ. Η αναζήτηση με μια λέξη κλειδί χρησιμοποιείτε αρκετά, πολύ και πάρα πολύ, η αναζήτηση με περισσότερες από μια λέξεις κλειδιά χρησιμοποιείτε πολύ. Η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά χρησιμοποιείτε καθόλου, λίγο και αρκετά. Οι τελεστές εγγύτητας χρησιμοποιούνται καθόλου, λίγο, ελάχιστα και πάρα πολύ. Ενώ η χρήση τελεστών αποκοπής χρησιμοποιούνται καθόλου λίγο και αρκετά. Η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα χρησιμοποιείτε λίγο, αρκετά, πολύ και πάρα πολύ. Η εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων see also χρησιμοποιείτε λίγο, αρκετά πολύ και καθόλου. Η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος χρησιμοποιείτε λίγο, αρκετά, καθόλου, πολύ και πάρα πολύ.

Στην νομική σχολή δεν χρησιμοποιούν την σύνθετη αναζήτηση λίγο, την αναζήτηση με μια λέξη κλειδί αρκετά και πολύ, την αναζήτηση με περισσότερες από μια λέξεις κλειδιά λίγο και πολύ. Επίσης, 160 άτομα κάνουν χρήση της ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά, τη χρήση τελεστών εγγύτητας (AND, OR, NOT) είναι μικρός ο αριθμός των ατόμων που την χρησιμοποιούν. Η χρήση τελεστών αποκοπής χρησιμοποιείτε καθόλου και λίγο, η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα χρησιμοποιείτε καθόλου και αρκετά, η χρήση του (see also) και του χρονικού εύρους χρησιμοποιείτε λίγο.

Στις σχολές υγείας, η χρήση της σύνθετης αναζήτησης χρησιμοποιείτε λίγο και αρκετά, η αναζήτηση με μια λέξη κλειδί χρησιμοποιείτε λίγο αρκετά, πολύ και πάρα πολύ. Η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά χρησιμοποιείτε καθόλου, λίγο και πολύ. Η χρήση τελεστών εγγύτητας χρησιμοποιείτε καθόλου, λίγο, αρκετά και πολύ. Η χρήση τελεστών αποκοπής χρησιμοποιείτε καθόλου και λίγο, η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα λίγο, αρκετά, πολύ και πάρα πολύ. Ακόμα, η εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων χρησιμοποιείτε λίγο, καθόλου, πάρα πολύ και αρκετά. Η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος χρησιμοποιείτε καθόλου, λίγο και αρκετά.

Στην πολυτεχνική σχολή, οι φοιτητές κάνουν χρήση της σύνθετης αναζήτησης λίγο, αρκετά, πολύ και πάρα πολύ. Η αναζήτηση με μια λέξη κλειδί χρησιμοποιείτε πολύ, η αναζήτηση με

περισσότερες από μια λέξεις κλειδιά χρησιμοποιείτε πολύ και πάρα πολύ. Επιπλέον, η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά χρησιμοποιείτε καθόλου, λίγο, αρκετά και πολύ. Η χρήση τελεστών εγγύτητας γίνεται από τους φοιτητές καθόλου λίγο και αρκετά και η χρήση τελεστών αποκοπής καθόλου, λίγο, αρκετά και πολύ. Η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα συμβαίνει αρκετά, πολύ, καθόλου και λίγο. Η εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων (see also) χρησιμοποιείτε αρκετά, λίγο, πολύ, καθόλου και πάρα πολύ και η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος χρησιμοποιείται καθόλου, λίγο αρκετά και πολύ.

Στις παιδαγωγικές επιστήμες οι φοιτητές κάνουν χρήση της σύνθετης αναζήτησης λίγο και αρκετά. Η αναζήτηση με μία λέξη κλειδί διαμοιράζεται, ενώ γίνεται χρήση της αναζήτησης με μία λέξη κλειδί αρκετά. Η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά χρησιμοποιείτε καθόλου και λίγο, τελεστών εγγύτητας και αποκοπής καθόλου και αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα χρησιμοποιείτε λίγο και αρκετά. Το see also χρησιμοποιείτε αρκετά και καθόλου και η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος καθόλου και λίγο.

Στις γεωπονικές επιστήμες η σύνθετη αναζήτηση χρησιμοποιείτε λίγο και πολύ, η αναζήτηση με μια λέξη κλειδί και, με περισσότερες από μια λέξεις κλειδιά χρησιμοποιείτε πολύ. Η αναζήτηση ελεύθερης φράσης με εισαγωγικά χρησιμοποιείτε λίγο και αρκετά, η χρήση τελεστών εγγύτητας χρησιμοποιείτε καθόλου, λίγο και αρκετά. Οι τελεστές αποκοπής χρησιμοποιούνται καθόλου, ελάχιστα και πολύ. Η αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα χρησιμοποιείτε αρκετά και πολύ. Η χρήση του See also χρησιμοποιείτε αρκετά, πολύ και λίγο και η αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος χρησιμοποιείτε λίγο, καθόλου και πολύ.

Στις σχολές οικονομικών και πολιτικών επιστημών η σύνθετη αναζήτηση, η αναζήτηση με μια λέξη κλειδί και με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά χρησιμοποιείτε πολύ. Λίγο χρησιμοποιείτε η αναζήτηση ελεύθερης φράσης και οι τελεστές εγγύτητας.

5. Συμπεράσματα

Την τελευταία δεκαετία το διαδίκτυο είναι γνωστό και χρησιμοποιείται ευρέως στη χώρα μας. Η πρόσβαση στο Internet είναι πλέον κάτι σχεδόν δεδομένο, κάτι το οποίο επιβεβαιώνουν και τα αποτελέσματα, που δείχνουν την συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων , να διαθέτουν πρόσβαση στο διαδίκτυο από την κατοικία τους και να αφιερώνουν κάποιες ώρες ημερησίως σε άλλες δραστηριότητες όπως επικοινωνία, ενημέρωση.

Ακόμα, σαν ένα άλλο στοιχείο που παίζει σημαντικό ρόλο στην αποδοχή και αξιοποίηση κάποιας πληροφοριακής πηγής, είναι η γνώση των ξένων γλωσσών. Οι φοιτητές του ΑΠΘ, γνωρίζουν σε αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο την αγγλική γλώσσα, με το 65% να απαντά πως έχουν πολύ καλή και άριστη γνώση.

Οι ερωτώμενοι ακόμη, μπορούν να κριθούν εξοικειωμένοι με το χώρο της βιβλιοθήκης, καθώς τα ποσοστά προσέλευσης δεν είναι χαμηλά, αλλά δεν μπορούν να πάρουν και τον ίδιο χαρακτηρισμό της εξοικείωσης με τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

Πιο συγκεκριμένα στη συμπεριφορά τους, παρατηρούμε πως , στο κομμάτι της επιλογής της πηγής, λειτουργούν περισσότερο βάση ευκολίας της χρήσης και της πρόσβασης και όχι τόσο βάσει υπόδειξης διδάσκοντα. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τα υψηλότερα ποσοστά που συγκέντρωσαν οι ελεύθερες μηχανές αναζήτησης, από τις άλλες πηγές, συνηγορούν στο ότι, οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν σε ικανοποιητικό βαθμό τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, προτιμώντας τις πηγές που παρέχονται ελεύθερα στο διαδίκτυο.

Τα ηλεκτρονικά βιβλία μόνο εξαιρούνται από την εικόνα που δίνει η χαμηλή χρήση των υπόλοιπων πηγών. Είναι ένας από τους προβληματισμούς που θα πρέπει να απασχολήσει την βιβλιοθήκη(ενημέρωση).

Τώρα , αναφορικά με τις τεχνικές, συχνότερα χρησιμοποιούνται οι αναζητήσεις με μια ή περισσότερες λέξεις κλειδιά. Λιγότερο διαδεδομένες είναι, η αναζήτηση μέσα από τα αποτελέσματα ή η εύρεση παρομοίων. Αλλά αυτές που φαίνεται να χρησιμοποιούνται πολύ λίγο είναι οι τεχνικές των τελεστών εγγύτητας και αποκοπής, και αυτό είναι ένα θέμα που εντάσσεται στις δραστηριότητες εκπαίδευσης της βιβλιοθήκης.

Για τις τροποποιήσεις των αναζητήσεων τους, οι φοιτητές, προσφεύγουν συνήθως σε αλλαγή της πηγής που θα πληροφορηθούν ή αλλαγή διατύπωσης (αλλαγή λέξης-κλειδί ή

αντικατάσταση με φράση), καθώς δεν γνωρίζουν προφανώς άλλους τρόπους. Το 60.5% δεν χρησιμοποιούν ποτέ τελεστές εγγύτητας και 68% τελεστές αποκοπής, στις τροποποιήσεις των αναζητήσεων τους

.Οι διαφορές στη συμπεριφορά ανάλογα με τις σπουδές είναι δεδομένες καθώς το αντικείμενο, οι ανάγκες, οι πηγές πληροφόρησης, η μορφή της πληροφορίας διαφοροποιούνται, επομένως είναι λογικό να προτιμώνται διαφορετικές πηγές ανά σχολή. Διαφορές εντοπίζονται επίσης και στους τρόπους με τους οποίους ψάχνουν πληροφορίες οι χρήστες των διαφόρων σχολών. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα η Φιλοσοφική σχολή, οι σπουδαστές της οποίας χρησιμοποιούν περισσότερο την σύνθετη αναζήτηση από αυτούς των άλλων τμημάτων.

Γενικότερα δεν εντοπίστηκαν μεγάλες διαφορές στις διαστάσεις που δίνει ο παράγων φύλλο. Άνδρες και γυναίκες στην παρούσα έρευνα δείχνουν να χρησιμοποιούν και να αντιλαμβάνονται το ίδιο το διαδίκτυο και τις υπηρεσίες τους.

Η ηλικία επίσης είναι ένας παράγον που συμβάλει στην εξοικείωση με τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Με τους μεγαλύτερους χρήστες να δείχνουν λίγο πιο ενημερωμένοι για τους τρόπους που μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες στις ηλεκτρονικές πηγές.

Η βιβλιοθήκη, πρέπει να δραστηριοποιείται σε ζητήματα εκπαίδευσης. Οφείλει να ενημερώνει τους χρήστες, ως προς τις πηγές πληροφόρησης που παρέχονται και να μαθαίνει σε αυτούς όλες τις δυνατότητες και τους τρόπους που μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες. Μια κατεύθυνση στην οποία θα έπρεπε να είναι στραμμένο και το διδακτικό προσωπικό με την σωστή καθοδήγηση των φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Andreou, A. K. (2001). *Providing Electronic Information Sources to Undergraduate Students*. University of Wales, Aberystwyth
- Beno, D. (2009). Internet Use in Israeli Universities: a case study. *IFLA Journal*, 35(4), σσ. 313-321.
- Bertot, J. C., & Snead, J. (2005). Libraries. *Encyclopedia of Social Measurement*, 2, σσ. 487-495.
- Big6: An Information Problem-Solving Process*. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2014, από www.big6.com
- Burton, V. T., & Chadwick, S. A. (2000). Investigating the Practices of Student Researchers: Patterns of Use and Criteria for Use of Internet and Library Sources. *Computers and composition*, 17, σσ. 309-328.
- Ginsburg, L., Sabatini, J., & Wagner, D. A. (2000). Basic Skills in Adult Education. Στο *Learning to bridge the digital divide* (σσ. 77-89).
- He, D., Wu, D., Yue, Z., Fu, A., & Thien Vo, K. (2012). Undergraduate students interaction with online information resources in their academic tasks: Q comparative study. *Aslib Proceedings*, 64(6), σσ. 615 - 640.
- Hovav, A., & Gray, P. (2006). Academic electronic journals: Past, present, future. *Advances in computer*, 67, σσ. 131-175.
- Jenkins, C. (1997). User studies: Electronic journals and user response to new modes of information delivery. *Library Acquisitions: Practise & theory*, 21(3), σσ. 355-363.
- Liew, C. L., Foo, S., & Chennupati, K. (2000). A study of graduate student end users: Use and perception of electronic journals. *Online information review*, 24(4), σσ. 302-315.
- Malliari, A., & Manesi, D. K. (2007). Users' behaviour patterns in academic libraries' OPACs: a multivariate statistical analysis. *New Library World*, 108(3/4), σσ. 107-122.
- Malliari, A., Cacouris, M., & Kapsalis, K. (2010). Usage patterns in a Greek academic library catalogue: A follow-up study. *Performance Measurement and Metrics*, 11(1), σσ. 47-55.

- Malliari, A., Korobili, S., & Zapounidou, S. (2011). Exploring the information seeking behavior of Greek graduate students: A case study set in the University of Macedonia. *The International Information & Library Review*(43), σσ. 79-91.
- Marchionini, G. (1998). *Information seeking in electronic environments*. Cambridge University Press.
- Marchionini, G. K. (1998). Design of interfaces for information seeking. *Review of Information Science and Technology*, 33(89).
- Mavodza, J. (2011). Information seeking behaviour of library users at Metropolitan College of New York. *Reference Services Review*, 39(4).
- Rojeski, M. (2012). User perceptions of ebooks versus print books for class reserves in an academic library. *Reference Services Review*, 40(2), σσ. 228 – 241.
- Seiden, P., Szymborski, K., & Norelli, B. (1997). Undergraduate students in the digital library: Information seeking behavior in an heterogeneous environment. In *Choosing Our Futures: Proceedings of the Eighth National Conference of the Association of College and Research Libraries*.
- Spitzer, K. L., Eisenberg, M. B., & Lowe, C. A. (1998). *Information Literacy: Essential Skills for the Information Age*.
- Tedd, L. A. (1999). *The Electronic Library. 3rd ed.* Aberystwyth: Department of Information and Library Studies, University of Wales Aberystwyth.
- Tenopir, C. (2003). Information Metrics and User Studies. *Aslib Proceedings: New Information Perspectives*, 55(1-2), σσ. 13-17.
- Tripathi, M., & Jeevan, V. (2013). A selective review of research on e-resource usage in academic libraries. *Library Review*, 62(3), σσ. 134 - 156.
- Turan, F., & Bayram, O. (2013). Information Access and Digital Library use in University Students' Education: The Case of Ankara University. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 73, σσ. 736-743.
- Van Deursen, A., & Van Dijk, J. (n.d.). Using the Internet: Skill related problems in users' online behavior. *Interacting with Computers*(21), σσ. 393-402.
- Whitmire, E. (2001). A longitudinal study of undergraduates' academic library experiences. *The journal of academic librarianship*, 27(5), σσ. 379-385.
- Wilson, T. D. (1999). Models in information behaviour research. *Journal of Documentation*, 55(3), σσ. 249-270.
- Wilson, T. D. (2000). Human information behavior. *Informing Science*, 3(2).

- Xenidou-Zervou, Claudine (2001). Consortial Journal Licensing: Experiences of Greek Academic Libraries. *Interlending & Document Supply*, 29 (3), σσ. 120-125.
- Zhang L., Ye., P., & Liu, Q. (2011). A survey of the use of electronic resources at seven universities in Wuhan, China. *Program: electronic library and information systems*, 45(1), σσ. 67-77.
- Ανδρέου, Α. (2005). Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και βιβλιοθήκες: Εκπαίδευση και αξιολόγηση. Στο *Από τη βιβλιοθηκονομία στην επιστήμη της πληροφόρησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Ζαρβαλά, Χ. (2006). *Technology Acceptance Model: Μία Εφαρμογή σε Ιστοσελίδες Βιβλιοθηκών*. (Χ. Παπαθεοδώρου, Επιμ.) Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας.
- Κόκκινος, Δ., Παπαδάτου, Ε., & Σισαμάκη, Ν. (2008). Πληροφοριακή Παιδεία και εκπαίδευση χρηστών στην Κεντρική Βιβλιοθήκη ΕΜΠ. *Πληροφοριακή Παιδεία και ελληνική ανώτατη εκπαίδευση: η συμβολή των έργων ΕΠΕΑΕΚ II των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Επιστημονικό συμπόσιο - 1ο*. Βόλος: Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- Μάλλιαρη, Α. (2003). Η εικόνα των χρηστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών όπως προκύπτει από τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες τους. *Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες: επεκτείνοντας τα όρια - 12ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Σέρρες: ΤΕΙ Σερρών.
- Μάλλιαρη, Α., Νίτσος, Η., Αρακά, Η., & Τζιρίνη, Μ. (2008). Σύγχρονες υπηρεσίες ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών: έχουμε πετύχει τους στόχους μας;. *Η αξιολόγηση των Βιβλιοθηκών ως στοιχείο ποιότητας των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων - 17ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Παντούλη, Ο., & Νιξαρλίδου, Ε. (2002). Οι φοιτητές και η εξοικείωση τους με τις νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία των Βιβλιοθηκών: μελέτη περίπτωσης σε δύο Βιβλιοθήκες του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. *Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ανοικτής και συνεχούς πρόσβασης - 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Λάρισα: ΤΕΙ Λάρισας.
- Σιάτρη, Ρ. (1997). Αναζήτηση πληροφοριών απο ηλεκτρονικό περιβάλλον: μια συγκριτική έρευνα ανάμεσα στους πληροφορικούς των βρετανικών και ελληνικών πανεπιστημίων. *Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και η πρόκληση του*

*εκσυγχρονισμού - 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκ. Αθήνα:
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.*

Τσιμπόγλου, Φ. (2004). *Αξιοποιώντας τις ιδιότητες της ψηφιακής πληροφορίας σε
συστήματα ηλεκτρονικής μάθησης. Ο ρόλος της Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης.*

Φίλιας, Β. (1999). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών.*
Αθήνα: Gutenberg.

*Η βιβλιογραφία συντάχθηκε με το πρότυπο APA

Παραρτήματα

Οι σχολές και τα τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Θεολογική Σχολή

Τμήμα Θεολογίας

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Σχολή Θετικών Επιστημών

Τμήμα Μαθηματικών

Τμήμα Χημείας

Τμήμα Γεωλογίας

Τμήμα Φυσικής

Τμήμα Βιολογίας

Τμήμα Πληροφορικής

Σχολή Επιστημών Υγείας

Τμήμα Ιατρικής

Τμήμα Κτηνιατρικής

Τμήμα Οδοντιατρικής

Τμήμα Φαρμακευτικής

Παιδαγωγική Σχολή

Τμήμα επιστημών προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης

Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Σχολή Επιστήμης φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Τμήμα /Επιστήμης φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Σχολή Δασοπονίας , Δασολογίας και Φυσικού περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωπονίας

Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Νομική Σχολή

Τμήμα Νομικής

Πολυτεχνική Σχολή

Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών

Τμήμα Αρχιτεκτόνων

Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών

Μηχανολόγων Μηχανικών

Ηλεκτρολόγων ν Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών

Τμήμα Χημικών Μηχανικών

Σχολή Καλών Τεχνών

Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Τμήμα Θεάτρου

Τμήμα Κινηματογράφου

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μαζικής Μέσων Ενημέρωσης

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Φιλολογίας

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Τμήμα Ψυχολογίας

Τμήμα αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας.

Η συμπεριφορά των χρηστών της κεντρικής βιβλιοθήκης του ΑΠΘ. Δεξιότητες και τεχνικές κατά την αναζήτηση πληροφοριών σε ηλεκτρονικό περιβάλλον.

Το παρόν ερωτηματολόγιο είναι μέρος μίας έρευνας φοιτητών του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης του Τ.Ε.Ι Θεσσαλονίκης.

Η έρευνα αυτή, ως σκοπό έχει να εξετάσει το **βαθμό εξοκείωσης** των χρηστών, όσον αφορά την αλληλεπίδραση τους με το διαδίκτυο και τις ικανότητες τους κατά την διαδικασία **αναζήτησης πληροφοριών**, στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης .

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων, για τον χρόνο σας και διαβεβαιώνουμε πως οι απαντήσεις θα είναι απολύτως εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για επιστημονικούς σκοπούς.

Η ερευνητική ομάδα:

Άγγελος Καδόπουλος, σπουδαστής του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης

Ελένη Καλαντζή, σπουδάστρια του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης

Παρακαλούμε απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις, σημειώνοντας V στα πεδία τα οποία είστε σύμφωνοι.

1. Φύλλο	
Ανδρας	
Γυναίκα	

2. Ηλικία

_____ (συμπληρώστε)

3. Τμήμα

(συμπληρώστε)

4. Ακαδημαϊκή Ιδιότητα		
		Έτος Φοίτησης
Προπτυχιακός σπουδαστής		
Μεταπτυχιακός ή Διδακτορικός σπουδαστής		
Ερευνητικό προσωπικό		
Διδακτικό προσωπικό		

5. Επίπεδο γνώσης ξένων γλωσσών					
	Δε γνωρίζω	Μέτρια	Καλή	Πολύ	Άριστη
Αγγλική					
Άλλη (σημειώστε)					
Άλλη (σημειώστε)					

6. Έχετε πρόσβαση στο διαδίκτυο απο την κατοικία σας;	
Ναι	Όχι

7. Από ποιά ηλικία έχετε επαφή με το διαδίκτυο;	
Μικρότερη των 13 ετών	
13 με 16 ετών	
16 με 18 ετών	
18 και άνω	

8. Πόσες ώρες εβδομαδιαία επισκέπτεστε το διαδίκτυο, για τους παρακάτω λόγους;						
	Ποτέ	<1	1 - 3	1 - 6	7 10	>10
Αναζήτηση πληροφοριών για τις ανάγκες των μαθημάτων						
Ενημέρωση						
Αγορές-Πωλήσεις						
Επικοινωνία-Μέσα κοινωνικής δικτύωσης						
Ψυχαγωγία						
Άλλος						

9. Ποιός λόγος από τους παρακάτω συνέβαλε περισσότερο στην εξοικείωσή σας με το διαδίκτυο;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Προσωπική ενασχόληση					
Εκπαίδευση στο σχολείο					
Η ύπαρξη Η/Υ στο σπίτι					
Παρακ. μαθημ. διδασκ. ειδικών ενοτήτων Η/Υ					
Άλλος					

10. Πόσο συχνά επισκέπτεσθε τη βιβλιοθήκη (κατά την περίοδο των ακαδημαϊκών εξαμήνων);				
Ποτέ	Σπάνια	Εβδομαδιαία	Αρκετά Συχνά	Καθημερινά

11. Χρησιμοποιείτε τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, για την αναζήτηση πληροφοριών;	
Ναι	Όχι

12. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω πηγές για αναζήτηση πληροφοριών;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Ελεύθερες Μηχανές αναζήτησης (Google Scholar, AltaVista)					
Ηλεκτρονικοί Κατάλογοι Βιβλιοθήκης (Web Opac, Συλλογικός κατάλογος Ελλ.ακαδημ.βιβλιοθηκών)					
Ψηφιοθήκη (Ψηφιακή βιβλιοθήκη Αριστοτελείου Παν/μίου)					
Ηλεκτρονικά περιοδικά (Heal Link, SwetsWise, E-Journal Portal)					
Βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων / Βάσεις πλήρους κειμένου (Web of Science, Scopus, Web of science, Heal-Link)					
Ηλεκτρονικά Βιβλία (E-Books)					
Μεταπτυχιακά – Διδακτωρικές διατριβές (Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών, Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών, Ψηφιοθήκη)					
Μηχανή Αναζήτησης <i>Summon</i> (Μηχανή μεταναζήτησης)					

13. Πόσο σημαντικοί είναι οι παρακάτω λόγοι, στην επιλογή της πηγής πληροφόρησης;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Δυνατότητα πρόσβασης					
Ευκολία στη χρήση					
Εξοικονόμηση χρόνου					
Προσωπική επιλογή					
Υπόδειξη του καθηγητή					
Προϋπάρχουσα γνώση για το θέμα					
Άλλος λόγος.....					

14. Πόσο συχνά πραγματοποιείτε αναζητήσεις στα παρακάτω πεδία;					
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Συγγραφέα					
Τίτλου					
Θέμα					
Γενική αναζήτηση					

15. Πόσο συχνά κάνετε χρήση των παρακάτω τεχνικών αναζήτησης;					
	Καθόλο υ	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Χρήση της σύνθετης αναζήτησης					
Αναζήτηση με μία λέξη κλειδί					
Αναζήτηση με περισσότερες από μία λέξεις κλειδιά					
Αναζήτηση ελεύθερης φράσης					

με εισαγωγικά (“φράση”)					
Χρήση τελεστών εγγύτητας (AND, OR, NOT)					
Χρήση τελεστών αποκοπής (πχ. Επιστημ *)					
Αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα					
Εύρεση παρόμοιων αποτελεσμάτων (See also)					
Αναζήτηση σε συγκεκριμένο χρονικό εύρος					

16. Αν η αρχική σας αναζήτηση δεν αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, ποιες τροποποιήσεις πραγματοποιείτε στη νεά αναζήτηση;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Επιλογή διαφορετικής πηγής					
Επιλογή διαφορετικών λέξεων- κλειδιών					
Χρήση τελεστών εγγύτητας (AND, OR ,NOT)					
Χρήση τελεστών αποκοπής “ * ” (Επιστημ*)					
Αντικατάσταση της λέξης- κλειδιού με φράση ή το αντίστροφο					
Καμιά τροποποίηση- τέλος της αναζήτησης					
Άλλη τροποποίηση.....					